

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 49. szám.

Husvét.

Debreczen, április 18.

Csodálatos ünnepe a természetnek a megifjodás, az újjászületés, feltámadás napja: a tavasz. Az alvó erők, a sírba temetett csirák vissza nyerik az életet. Megérzik a feljövő nap, az örök életadó meleg tűz sugarát s még a szikla alá temetett mag is igyekszik terhet ledobni magáról, még ő is élni akar a fényes, ragyogó, szabad természetben.

A léleknek is van tavasza. Mikor az elfojtott, kényszer által hosszú dermedésbe ejtett nemesebb, tisztább érzelmei az emberi léleknek megmozdulnak, megrázzák az egész elernyed emberi kedélyt, mikor egy benső lázas forradalom kiirtja a bűnös szenvedelmeket s a lélek újra születik — ez a lélek tavasza!

Volt egyszer egy fenséges tavasz. Az elvadult, megmételtyezett lelkek korának éaszázadai előzték meg. Egy rettenetes tévedéséből a szerencsétlen népnek, egy magasztos tragédiájáról az isteni szellemnek: támadt ez a tavasz. Ez a tavasz, mely az emberiségnek nemcsak megváltása volt, hanem örökre a legfényesebb példája lön a szeretet hatalmának, a lélekerő fenséges nyilvánulásának, a szellem, az eszme hallhatatlanságának! Mikor a keresztény világegyetem a husvét ünnepét ünnepli: ennek a tavasznak lángja, csodálatos ereje ad új és új erőt az emberiség lélekének!

Az életet, megváltást adó eszmék mesterét az emberi sötét és fanatikus gyűlölet a sziklasírba taszítja: a szellem-erő, az eszmék szelleme a hallhatatlanság fényével kelt ki a sziklasírból, hogy megváltsa a bűnös, tévelygő emberiséget: hogy életet adjon a már-már romba dülő világnak.

Oh, ez a fenséges, mélységében megdöbbenő, magasságában szinte elérhetetlen és minden korok idejének legmegrázóbb tragédiája: az egy égő faklya, mely mindaddig vezet és kell, hogy vezessen bennünket, míg romba nem dől az egész társadalom. És még akkor is, ha az eltévedt eszmék, a felforgatott világrend ledönti az egész társadalmat: ez romjaiból csak a megészített mester igazságai útján kelhet

életre. Mikor eljő ez az ünnep, akkor kérdezzük magunktól, medőbbenve önlélkünk közönyétől! él-e még a fény-sugár a hit világában, él-e a Mester eszméje a nép lelkében? A feltámadás jelenti-e a sír s a lélek tavaszának a feltámadását? Hányan vannak közöttünk, akik megértik a vérző keresztől felénk hangzó igazságot, hányan vannak közöttünk, akik megértik és érzik a szeretet tanácsait?

E napon kérdezzük, de gondolkunk-e máskor szavaira annak, aki példát adott reá, mint kell szenvedni, tünni és meghalni az eszme igazságáért, mint kell a szenvedés és halál árán győzelemre juttatni az igazságot!

Ne vádoljunk e napon senkit hitetlenséggel, közönnyel. Éljen a mai napon szivünkben a Mester eszméje, bár csak hatoljon be a lelkek mélyébe a szó igazsága, csak ma lebegjen a népek előtt a vérző kereszt fenséges tragédiájának igazsága: ez az egy nap képes megváltani esztendőknék bűnét.

Az a fényes sugár, az a fellobogó láng, mely a tűzével a lelkekben mindig oltártűzet gyújtott a szeretetnek, az igazságnak!

Legyen előttünk vezércsillagként a nemzet vándor útja a magasztos példa, legyen nyitva lelkünk az örök igazság előtt, tanuljunk a Mester életéből az igazságért szenvedni, tünni és ha kell; meghalni és tanuljuk meg a szavaiból egymást szeretni.

Ez lesz a legnehezebb küzdelem, mikor kicsinyes érdekeink már harcba hoznak egymással, s a nagy küzdelemben hibetlen lelkünk elernyed. De minden pillanatban gondoljunk az igazság erejére, mely a sziklasírból is feltámadott hogy hirdesse a szeretet örök vallását!

Aehrenthal nem enged. A koalíció még mindig azt hangoztatja, hogy nem hajlandó a tiszti fizetéseket katonai engedmények nélkül megszávozni. A kormány is hallgatolagos beleegyezéssel nézi a függetlenségi kuruckodást. Ugy látszik, még mindig nem győződtek meg arról, hogy ebben a kérdésben Bécs teljesen hajthatatlan. Ha ezt nem tudnák meg, meggyőződhetnének abból a közleményből, amely a „N. Fr. Pr.” holnap reggeli számában jelenik meg, s amely minden valószínűség szerint magától Aehrenthal báró külügyminisztertől származik.

A hajdumegyei kivándorlás számokban.

Kevesen mennek Amerikába.

Debreczeniek a külföldön.

Azok az emberek, akik sorukkal elégedetlenek, vagy meg akarnak gazdagodni, engednek a lehetetlen ügyek köcsabitásnak és Amerikába vándorolnak. Sok külföldi, vagy amerikai ember csakis abból él, hogy fényes, káprázatos ígéretekkel csábítja az embereket Amerikába, gyárakba vagy gazdasági telepekre. A fényes, káprázatos ígérést természetesen csak ígérlet marad, de mikor künn vannak az elbolondított szerencsétlen emberek, már késő megbánni a dolgot.

Ilyenkor aztán megdolgoztatják a szegény embereket. A kivándorló pedig dolgozik huzza az igazt csak azért, hogy a mindennapi kenyerét megkeresse. Meggazdagodni azokban csak igen kevés tud a legtöbb nyomorog, éheznek. Külfölden most, amikor a hatalmas gyárak egymásután szüntetik be az üzemet. S jönnek haza a kivándorlók ezrével elkeseredetten, életkedvüket veszítve.

Nem érdemes kimenni oda, maradjon itthon mindenki, még nyomorogni is jobb itt a hazánkban, mint idegenben, — mondta az egyik visszavándorló, amikor Debreczenbe 150-an jöttek vissza Amerikából. Riasztó, elrémítő hírekkel tér az édes szülőföldre mindenki. A gazdag aranytermő Amerika koldussá vált, ahová már senki nem vágyik, ahol már senki meggazdagodni nem akar és ahová csak azok mennek, akiket a végtelen, semmi kilátást, semmi biztatást nem ígérő nyomor kerget.

Sehol talán az országban nem értékelik annyira a valódi amerikai állapotokat, mint Hajdumegyében. A statisztika beszél itt, amely orvondatos arányu apadását mutatja a kivándorlóknak. A múlt évben a bejelentő hivatal kiadott 631 utlevelet, amelyből 21 volt csak azok részére, akik tanulmányi vagy egyéb célokról utaztattak, a kivándorlóknak 610 utlevelet állítottak ki. Iaz, hogy most még csak negyeuk hónapjában vagyunk az évnek, de az ideai számokból is meglepően emelkedik ki a kivándorló apadása. A bejelentő hivatal az idén 72 utlevelet állított ki, ezek közül 41-et kivándorlók részére. Tekintve még azt, hogy nyáron csekélyebb a kivándorlás, örömmel konstatahatjuk az óriás arányu apadást.

Ide iktatjuk azoknak a debreczeni lakosoknak a neveit, akik január elseje óta kivándorlás céljából váltottak utlevelet. Müller Mártonné, Csomós Mária, Szalontai Mihály, Ecsedi József, özv. Grand Józsefné, Pongor Boriska, Mo-kovits P n-

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy Csapó-u. 22. sz. alatt csipész üzletemet lenyegesen megnagyobbítva reudetem be, mely alkalommal minden é szakmába vágó munkát, ja itást és mérték szerinti megrendelést a legújabb divat szerint készítek. Kérem a n. é. közönség irántam tanúsított bizalmát a jövőben is. Maradtam tiszteltetl. Papp László polgári és katonai csipész Csapó-u. 22. sz. a Zenede melletti ház

Pártoljuk az iparosainkat

Vegyesülte

kászné, Róth Ernő és Árpád, Csomós Gyuláné és leánya, Klein Sándorné és 4 gyermeke, Klein Józsefné, Barna Sándorné és gyermekei, Steier Ferencz, Löw Sarolta, Járdán Sándorné és Simon Karolyné, Tanálmányi kirándulásokot tettek: Hubner Frigyes (Németország), Rónai Sándor (Amerika és Ázsia), Horvay Róbert dr. és neje (Európa), Steiner Márton (Németország), Fésűs Isván (Európa), H. Kiss Pal (Európa), Plooskor Lázár (Európa), Fodor Gza (Amerika) Szalai Sándor (Európa) Luxus utazásra váltottak utlevelet Olah Karoly (Európa), Kalánecz helyi Katinka (Németország) és Laszgalinár Nóra (Németország), merikaba látogatásra Faragó István, Ivanovics Ida és Rusnyák Kálmán és végül üzleti ügyekben utazásra utlevelet váltottak Kormos Gza (Amerika és India) és Geidmach Hugó (Törökország és Kína).

A katonai csapatkórház.

Mikor építik már?

Százhatvan ezer korona a homályban.

Egy rég feledésbe merült ügyet elevenítünk ez alkalommal fel és ajánjuk különösen a tanács figyelmébe. Már évekkal ezelőtt sürgette a katonai kormány, hogy Debreczen város építtessen csapatkórházat, mert különben a véderőről szóló törvény vonatkozó szakasza alapján kénytelen lesz a katonaságot Debreczenből elvinni. A katonai kormányzat, mikor igen szigorúan járt el, helyesen cselekedett, mert a jelenlegi közös katonai kórház szégyene a városnak és az nem való egyébre, mint raktárnak. A város akkori vezetősége belátta

hogy nem térhet ki a katonaság jogos kívánalma elől a közgyűlés a kórház építésére 160.000 koronát meg is szavazott.

A kórház építéséről ezután még tárgyaltak egyideig, de egyszerre csak feledés fátyola borult az egész ügyre.

A katonai kormány azonban nem olyan feledékeny, mint a város akkori vezetősége, évek múltán újból sürgetni kezdte a kórház építését. A tanács hozzá is látott a dologhoz és előterjesztést tett újból a közgyűlésnek — nem említve fel, hova lett a régebben megszavazott 160.000 koronát a kórház építésére.

Az előterjesztés nagy meglepetést keltett, mert sokan voltak, kiknek emlékezetében élt, hogy erre a célra egy izben már megszavazták a költségeket.

Nagy volt a vihar, követelték a felvilágosítást, hova lett a 160.000 korona. Adott is a tanács felvilágosítást. — Azt, hogy elköltötték a pénzt építkezési pótmunkákra.

Lenyelték a felvilágosítást a jólelkű városatyák és az új, milliós költségen terhére újból megszavazták a 160.000 koronát a csapatkórházra.

Azóta évek teltek el ismét és a kórház építése ügye pihen — úgy tudjuk — a hadtestparancsnokságnál. A tárgyalásokat befejezték már, a helyre nézve is létrejött a megállapodás (a régi rabkert telkét szemelték ki), de az építésnek se hire, se hamva.

Ideje lenne már, ha a tanács — amennyiben az ügy tényleg a hadtestparancsnokságnál nyugszik — megsürgetné az ügyet, mert felő, miután most is sok a városi építkezés, hogy a már másodizben

megszavazott 160.000 koronát is beleszámolják pótmunkák címén valamelyik építkezésbe és a polgárságnak ismételen ki kell izzadni egy csapatkórház építésének költségeit, amely úgy látszik csak a jövő században fog felépülni.

Megszólaltak a harangok.

Érd község osodája.

A főváros közelében levő Érd községben ma nagy izgalom és megdöbbenés vitte ki az embereket az utcára.

A nagypénteki ajtatosságot ideje alatt, a község egyetlen templomában egyszerre megszólaltak a harangok és hosszan zugtak-bugtak a hangok a község fölött. Szentanuk beszéltek, hogy egy perc alatt minden épkézláb ember künn volt az utcákon, ahel csoportokba verődve, nagy csodálkozással hallgatták a harangszót.

— Nagypénteken harangszó! — ijedten adták szájról-szájra a csoda híreit. Mert ez még nem történt meg, — a község legöregebb embere sem emlékszik rá — hogy nagypénteken megszólalt volna a harang.

De mielőtt a derék érdiek csakugyan valami csodás kinyilatkoztatásban részesültek volna, a felső faluban haragos lángtenger csapott fel, amely egyre nőtt a nagy szélben és veszedelemmel fenyegette az egész helyiséget.

Tűz ütött ki az egyik gazda portája körül, azt hirdette a harang.

Am a község lakossága, amikor a nagy füstfelhő előtört és meglátta a tüzet, akkor sem tudta megérteni, hogy szólalhattak meg nagypénteken a harangok. Hát csak úgy, hogy a kántortanító a veszed-

Szakitás.

A férfi: Tehát nem szeretsz?
A leány: Nem.
A férfi: Nem is szeretted soha?
A leány: Sohasem.
A férfi: Csak bolondítottál?
A leány: Ugy van.
A férfi: Hasugság volt a szavad, a csókokod, az ölelésed?
A leány: Hazugság volt minden.
A férfi: Akkor hát megyek... (Az ajtó felé megy.)
A leány: Menj.
A férfi: (Megáll a küszöbön)... Isten veled.
A leány: Isten veled.
A férfi: (Visszajön.) És nincs egy marasztaló szavad?
A leány: Nincs.
A férfi: És nincs egy bucsucsókokod?
A leány: Nincs.
A férfi: Szóval: igazán nem akarod, hogy elmenjek?
A leány: Azt akarom.
A férfi: És ne jöjjenek vissza soha többé.
A leány: Soha.
A férfi: Akkor hát elmegyek. (Megint az ajtó felé indul.)
A leány: Menj.
A férfi: (megint visszajön): Pedig én nagyon szeretlek.
A leány: Tudom.

A férfi: Még most is szeretlek.
A leány: Lehet.
A férfi: És szeretni foglak, amíg élek. Amíg a szívem dobog, amíg a földi téreken járok.
A leány: Jól teszed.
A férfi: No, ugy-e, hogy jól teszem. Akkor hát jólesik az neked és ha jól esik, miért ne maradjunk együtt tovább?
A leány: Mert nem akarom.
A férfi: Nem akarod?
A leány: Nem.
A férfi: Akkor hát elmegyek. (Az ajtó felé megy.)
A leány: Menj.
A férfi: (mégis visszajön): Hát a szerelemért ez a hála, te csalfa.
A leány: Ne citálj a „Parasztbeszűlet”-ből.
A férfi: Hát miből.
A leány: Semmiből.
A férfi: Jó, nem citálok. Látom, hogy terhedre vagyok! Ugy-e?
A leány: Igen, terhemre vagy.
A férfi: Dehát miért?
A leány: Azért!
A férfi: Ez nem felelet. Mondd meg, miért vagyok a terhedre? Utálsz? Gyűlölsz?
A leány: Igen.
A férfi: Gyűlölsz?
A leány: Igen.
A férfi: Utálsz?
A leány: Igen.

A férfi: Akkor hát elmegyek. (Ugy tesz, mintha végeken távoznék.)
A leány: Menj.
A férfi: Isten veled.
A leány: Isten veled.
A férfi: (visszajön): Csak azt akartam még mondani, hogy megérem még azt az időt, sirva mészel el házam előtt.
A leány: Hát megéred!
A férfi: Sirtam eleget utánad...
A leány: Csak nem akarod előadni a 101 magyar dalt?
A férfi: Mért is szeretlek oly nagyon tégedet?
A leány: Nem tudom. De azt tudom, hogy kezdesz nagyon unalmas lenni. Megmondtam, hogy vége mindennek; hát ne kezd el mindig elülről a dolgot.
A férfi: Ne szóljak egy szót se többé?
A leány: Egy szót se.
A férfi: Akkor hát megyek. (Az ajtóhoz megy, a kilincset is megfogja, sőt a kalapját is felteszi.)
A leány: Menj.
A férfi: (lassan visszajön): De ha egyszer megbánnád a dolgot, hát csak üzenj értem. Én várni fogom az üzenetedet.
A leány: Jó.
A férfi: Ha holnap üzensz, éppen úgy megtalálsz, mint ha egy hét múlva, egy hónap múlva, vagy egy év múlva üzennél!
A leány: És két év múlva?

Sherlock, Nobody, Gilson stb. detektiv regények főraktara: Harmathy antiquariumban, fűvészkert-utcza 14. szám.

lem láttára lelkesedve futott a paphoz és jelentette:

— Tűz van a felsőrészen. A szél mind erre hozza a szikrákat.

A káplán a kántortanítóval felsietett a toronyba, hogy megnézzék, csakugyan olyan nagy-e a veszedelem. Akkor már a tűznél három kazal égett és a lángok a házakat is porították.

— Hát most mit csináljunk? — törpöngött a káplán nagy zavarában.

— Én már tudom, mit csináljak, — felelte Petrovics, a kántortanító és megragadta a harangkötelet.

Zugot bugott a kongó harangszó és az emberek felocsudva a meglepetésköl, neki láttak az oltárnak és derék munkával lokalizálták is a tüzet.

Ezért szólalt meg az Urnak 1908-ik esztendejében Érden a harang — nagy pénteken.

Debreczen a londoni kiállításon.

Szakelőadás a kamaránál.

Molnár Ákos dr. Debreczenben.

Érdekes és tanulságos előadás lesz része a debreczeni iparos és kereskedő világnak április 25-én. Molnár Ákos dr. országgyűlési képviselő jön Debreczenbe, hogy a londoni magyar kiállítás érdekében agitálja és megismertesse a tervezett kiállítás jelentőségét.

A londoni magyar kiállításon előkelő szerep fog jutni Debreczennek is. Részt vesz azon az országos muzeumi felügyelőség útján a városi muzeum is és még nagyon sok iparos. Különös a diszmutárú készítőik közül számosan. A londoni

magyar kiállítás igen érdekesnek ígérkezik s arra Magyarország kivételi kereskedelmének és ezen fejlődő iparának szükségessége is van. Egy oly hatalmas világ-központban, mint London, sok százezer ember fogja megismerni a magyar kézmű és gyáripar remekét, — ezt érzik az ország összes ipari és kereskedelmi szervezetei is, mindazonáltal tartanak attól, hogy a kiállítás eszméje nem fog a legkedvezőbb fogadtatásra találni.

A kiállítás vezetősége most körutra indult, hogy az esetleges kételyeket a szakelőadásokkal oszlassák el. Ezek az előadások onnantól tartanak attól, hogy a kiállítás eszméje nem fog a legkedvezőbb fogadtatásra találni.

A Molnár Ákos dr. szakelőadását a kereskedelmi és iparkamara díszes emeleti tanácskozó termében tartja meg április hó 25-én délután 5 órakor. — Ebből az alkalomból a kamara a következő meghívót küldte szét az érdeklődőknek:

Dr. Molnár Ákos országgyűlési képviselő ur f. é. április hó 25-én délután 5 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara emeleti tanácstermében (Piac-u. 69.) előadást tart:

a londoni magyar kiállításról.

Van szerencsénk ez előadásra a t. Címzet tisztelettel meghívni s egyúttal — tekintettel a tanácskozó terem korlátolt befogadó képességére — csatoljuk a megfelelő beléptijegyeket.

Tisztelettel

A kamara elnöksége.

Az előadásra csakis beléptijeggyel lehet bemenni, amit a kamara titkári hivatala ad ki.

A férfi: Akkor is, mindig. Mindörökké.

A leány: Amen.

A férfi: Gupolyódom.

A leány: Nem.

A férfi: De kicsufolsz.

A leány: Dehogy.

A férfi: Magadban kinevetsz, kicacagsz.

A leány: Ah!

A férfi: Jól tudom, a hogy sohajtozó, nyögdecselelő férfi nevetséges.

A leány: Nem igaz.

A férfi: Pedig én nemcsak sohajtoztam, nyögdecseleltem: hanem sirtam is utánad . . . sőt: sirtam előtted.

A leány: Nem sirtál, Csak könnyeztél.

A férfi: Nem sirtam? Hiszen most is sírok.

A leány: Ne! . . . Ne! . . .

A férfi: Sirtam a boldogságomat. Sirtam a hitemet! Sirtam az elmúlt szép napokat!

A leány: Ne! . . . Ne! . . .

A férfi: De én sírok!

A leány: Ne sirj! Nem akarom, hogy sirj!

A férfi: (Most már zokog.)

A leány: Ne sirj! Nem tudom hallgatni.

A férfi: De sírok!

A leány: Ne sirj, ne sirj! Megharsad a szívem, ha síró embert látok. (Már is szepeg.)

A férfi: (Egyre jobban zokog.)

A leány: Ne sirj; ne sirj! . . . Ha egy kicsit szeretsz, nem sírsz.

A férfi: (Most már úgy zokog, szinte csuklik bele.)

A leány: Ne sirj! No ne sirj! . . .

Hát nem szeretsz?

A férfi: Nem.

A leány: Nem is szeretted soha?

A férfi: Sohasem.

A leány: Csak bolondítottál?

A férfi: Ugy van.

A leány: Hazugság volt a szavad, a csókokod, az öleléseid?

A férfi: Hazugság volt.

A leány: Akkor hát vége mindennek.

A férfi: Vége.

A leány: Pedig én nagyon szeretlek.

A férfi: Tudom.

A leány: Még most is szeretlek.

A férfi: Lehet.

A leány: És szeretni foglak amíg élek, amíg szívem dobog, amíg a földi téreken járok.

A férfi: Jól teszed.

A leány: No ugy-e, hogy jól teszem? Akkor hát jól esik ez neked és ha jól esik, miért ne maradjunk együtt tovább?

A férfi: Mert nem akarom.

A leány: Nem akarod?

A férfi: Nem.

A leány: Akkor hát vége mindennek?

A munkás jutalma.

Utazási és iskolai ösztöndíjak.

A kamara pályázata.

A kereskedelmi- és iparkamara a legutóbbi közgyűlésében egész sereg ösztöndíj és munkásjutalomra írt ki pályázatot. Az erre vonatkozó hirdetményeket a kamara titkári hivatala tegnap bocsátotta közre. Ezek szerint a kamara összesen tizenegy munkásjutalomra, tizenkét iskolai és négy utazási ösztöndíjra nyitott pályázatot. — A közzétételeket röviden ismertetjük.

(Az ipari munkások jutalmazása).

Jutalmazni kíván a kamara tizenegy öreg munkást. — Ezek közül öt jutalom egyenként 100—100 korona és elismerő oklevél, hat pedig 50—50 korona. Pályázhatnak a jutalmakra magyar állampolgárok és oly munkások, akik legalább 15 éve segédeskednek és évi jövedelmük a 2000 koronát nem haladja felül. A kérvények július 15-ig nyújthatók be.

(Utazási ösztöndíjak)

Egy hatszáz és két háromszáz koronás utazási ösztöndíjat és pályázatot bocsátott alá a kamara. Ezek elnyerésére folyamodhatnak oly törekvő és jó előkészültségű iparos és kereskedő ifjak, akik a kamara kerületében bírnak illetőséggel és tanulmányaikat külföldön ohajják folytatni. A 600 koronás ösztöndíjra csakis iparosok, a többekre mindkét foglalkozásuk kérvényezhetnek. Pályázatok június 1-ig adandók be.

(Szakiskolai ösztöndíjak)

Ugyancsak pályázatot bocsátott a kamara tizenkét iskolai ösztöndíjra. Ezek így oszlanak meg 3 egyenként 150 kor. ösztöndíjat a debreczeni fémipari szakiskola. 2 egyenként 150 kor. ösztön-

A férfi: Vége.

A leány: De hát miért?

A férfi: Azért.

A leány: Ez nem felelet. Mondd meg miért. Gyűlölsz?

A férfi: Igen.

A leány: Akkor hát vége mindennek?

A férfi: Vége.

A leány: Csak azt akarom mondani, hogy megérem még azt az időt: sirva mégy el házam előtt. (Sirva fakad.)

A férfi: Megéred . . . Megéred! . . .

Csak ne sirj.

A leány: De sírok.

A férfi: Ne! . . . Ne! . . . Nem tudom nézni, nem tudom hallgatni, ha valaki sír.

A leány (felzokog): Hát fordulj el.

A férfi: Ne sirj már no! . . . Ne sirj. Hisz szeretlek! . . . Ne sirj, ha egy kicsit szeretsz! . . .

A leány: Már nem sírok! . . .

A férfi (egy félóra múltán elmegy és a lépcsőn így monológizál): Nem tudom elhagyni; nagyon szeret! . . . Tyűh, de elmúlt az idő! Már hét óra és hatra adtam randevut a — kicsikének! (El-siet!)

A leány (amikor egyedül marad): Nem tudom kiadni az utját; nagyon szeret! . . . Mit szól majd az öregem, ha megtudja, hogy nem szakítottunk? . . .

Husvétra legolcsóbban

legolcsóbban Diót, Makot, Mandulát, Mazsolát és kitünő csemegelekvárt legolcsóbban lehet beszerezni Ifj. Fogarassy Józsefnél. Husvétii tojások, csokorka és csokoládé bajánok és nyulak, mindenféle meglepő husvétii ajándékok nagy választékban Piac és szentanna-u. sarok.

díjat a szatmári faipari szakiskola. 5 egyenként 150 kor. ösztöndíj egyéb szakiskolák tanulói számára. 2 egyenként 200 kor. tandíjmentességi ösztöndíjat a debreczeni f. keresk. isk. tanulók. 80-100 ezüst érem kitüntetés a jeles végzettségű iparos és keresk. tanonciskolai tanulók számára. A fémipari szakiskolával kapcsolatos tanfolyamok résztvevői számára akkor fog ösztöndíjakat kiírni, ha a tanfolyamok szervezettek. Az erre vonatkozó kérvények június 15-ig a kamarához adandók be.

Debreczeni asszonyok.

A részvét nagysága.

Fotografusoknak csapunk föl a mai nappal. Beállítjuk a kodak-ot a ragyogó debreczeni korzónak virágos tömkelegébe a társaságok a szalonok legintimebb területére, hogy egypár sikerült fölvetelt mutassunk be azok számára, akik szívesen veszik a kabinet típusokat.

Ha esküvő van és mosolyog a legkedvesebben, temetésen pedig az ő szeméből patakzik a legforróbb könny. A temperamentumos szeretetben, a megindító részvétben sportoló lady ő. Mindig elől van és mindig stilszerű a legapróbb részletekig. Ő az, aki hetekkel a kitűnő minőségű esküvők előtt már részletes tudósítással szolgál az áhitatosan hallgató idegeneknek, hogy milyen fodrok lesznek a menyasszony ruháján, mennyibe került a kelengye, mit fog sugni az örömanya, leánya fülébe a legutolsó pillanatban. Pontosan referál arról is, hogy a családban kinek nem tetszik a házasság, hány szeretője volt a vőlegénynek s mit evett utoljára a menyasszonyi háznál.

A templom ajtó előtt az ő kalapjának generális-tollai lengedeznek. Ha az izléstelen kíváncsiak sorsfala között a násznép bevonul, mindig ő teszi meg az első megjegyzést a menyasszonyra:

— Olyan drága, mint egy angyal...

Mindent észrevesz, figyelmét nem kerüli el semmi sem. Ő látja meg, hogy a pap beszéde alatt a vőlegény elsápadt, hogy alig lehetett a menyasszony ujjára felhuzni a jeggyűrűt, úgy reszketett a keze. Nagyon természetes, hogy ugyan-
csak ő az, aki a szertartás végén az ünneplőkhez rohan és lelappossa a vőlegény fényes lakkeipőjét, csak hogy az örömkönnnyekkel szemében odasugja a megriadt menyasszonynak:

— Megérdemled, hogy boldog légy, te édes...

De fontos szerepet tölt be a temetéseken is. Bár semmiféle ágon nem tartozik a gyászoló családhoz, mindig ott van a gyászolók között. Az ő zokogását hallani a legerősebben. A teste megindítóan-rángatódzik, hangja el-elful s időnkint remegő hangon csuklik. Összerezzen vagy odadől valamelyik gyászoló vállára és egyhuzamban vagy tizszer elmondja:

— Oh, Róza, Róza, hogy nekünk ezt meg kellett élni...

Akik nem ismerik, abban a hiszemben vannak, hogy az ő halottját siratja,

a családtagok pedig komoly, igaz könynyelken át hálásan néznek rá, hogy idegen létére ennyire meg van hatva. Pedig ő csak sportol. A lakodalmon is, meg a temetésen is. Ez neki luxus. Ismerősei megcsodálják, megirigylik, hogy milyen járatos ebben, vagy abban a házban, családban. Apró intimitásokat, családi pletykákat, háztartási és szalon-dolgokat kérdeznek tőle. És ő beszél. Hol csillog a szeme az örömtől, hol szomorú árnyalat lopózik az arcára a szerint, hogy lakodalomról vagy temetésről tart-e előadást.

Tűz a római katolikus kápolnában.

Elégett templomdíszek.

Komoly veszedelem fenyegette tegnap a Szent-Anna utcai katolikus temető kápolnáját. Az esti órák alatt hirtelen tüdőtt ki, amely elpusztította az oltárt díszítő összes ruhákat és terítőket. Leégett a Krisztus ravatalának összes díszje is, csupán csak az oltár szentség tartója maradt meg épen. — A füst azonban ezt is megrengálta.

A tűz a délutáni órákban négy és öt óra között keletkezett. Állítólag abból, hogy egy gyertya felfordult és ennek lángja belekapott a Krisztus ravatalát körülvevő fekete posztóba. E pillanatban folyó füst telítette meg a kápolnát és lángba borult az oltár is.

A templomban imádkozó emberek és a temető c. ösze látva a veszélyt, azonnal a tűz eloltására siettek. Egy jó óra munka után sikerült is a tüzet elfojtani úgy hogy a tűzoltókra már nem is volt szükség. A tűz elpusztította az összes terítőket, párnákat, köztük több száz koron értékű templomot ékesítő díszmű tárgyakat is. — A kár tehát kiszámíthatatlan.

A rendőrség elrendelte a vizsgálatot hogy a tűz keletkezésének okait tüzetesen kinyomozják.

Debreczeni színészek Amerikában.

A newyorki művész-élet.

A debreczeni városi színháznak egy kori kedvelt tagjairól érkezik hír a tengeren túlról, Amerikából. A kivándorolt művészek és művésznők Newyorkban telepedtek le és valamenyen az ottani magyar színház-életnek tagjai.

Szereti őket a magyar művészetet lelkesedő amerikai közönség és meleg pártolásban is részesíti a kivándorolt művészeket. Hetenként egyszer játsznak vasárnaponként. Egy-egy esti bevételük 1000-1500 dollár.

Elsősorban emlegetik az amerikai lapok R. Réthy Laurát, a kiváló opera énekesnőt, aki tudvalevőleg a debreczeni színháznak volt hosszú időn keresztül ünnepelel tagja s ma Amerikában csillogtatja hangját, több és igazabb pompás talentumát.

A másik művésznő, akit a debreczeni

közönség szintén jól ismer, Adamek Irma. Rokoni és családi kötelékei idefűzik és itt lépett először színpadra, a debreczeni Kossuth utcai muzeum házában. Igazi művésznővé nőtte ki magát és a newyorki lapok minden fellépése alkalmával teljes elismeréssel emlékeznek meg róla.

Velők együtt ostromozik a tengerentúli dicsőségben Karacs Imre, a debreczeniek régi tenor énekes. Hosszu időn keresztül volt színházunk tagja és közel két éve lesz, hogy kivándorolt. Az új világban neki kedvez a szerencse, mert úgy a közönség, mint a sajtó általános elismerésben részesíti.

Rajtuk kívül még 5-6 debreczeni ember él a newyorki színház-kötelékében, te ezek többnyire kisebb segéd-szerepekben működnek.

A debreczeni gyermekgyilkosság.

Az apa vallomása.

Husz gyermeket pusztítottak el.

Az a szenzációs gyermekgyilkosság, amely tegnap a debreczeni királyi ügyészséghez érkezett följelentés folytán pattant ki és amelyet mi is részletesen megírtunk, roppant feltűnést keltett a városban, ahol nagy érdeklődéssel tárgyalták a bestiális anyának férjnek, a hozzá teljesen méltó büntetésnek irtóztató tettét. Mai tudósításunkban megírtuk Kiss Péternének a csendőrség előtt tett vallomását, most pedig a vizsgálóbíró vette kezébe az ügyet s a megejtett vizsgálat eredményéből kitűnik, hogy az állatias lelkű szülők nemcsak a temetőben elhumált két gyermeket ölték meg, hanem huszonnégy éves házaseletük alatt husz gyermeküket végeztek ki a legirtóztató módon. A vizsgálóbíró előtt tett vallomásából az alábbi tudósításunkban számolunk be.

Ma délután, miután a csendőrök által felvett jegyzőkönyv az ügyészséghez átkerkezett, nyomban letartóztatták a Kiss Pétert, akit szuronyos csendőrök kísérték föl Petneházy Boldizsár vizsgálóbíró helyetteshez. Az asszonyt is leaktartak tartóztatni Geréby-telepi lakásán, aki azonban annyira rosszul lett, hogy most ágyban fekvő beteg.

Kiss Péter a vizsgálóbíró előtt történt kihallgatása alkalmával rendkívül izgatott magaviseletet tanúsított. Alig tudott szóhoz jutni és zavartan hebegett az első kérdésekre. Csak nagynehezen tudta leküzdeni később ijedségét és szenzációs vallomásokat tett. Bevallotta ugyanis, hogy ő feleségével együtt a minden évben született gyermeküket kegyetlen módon elpusztították. A világrajött, alig néhány napos csecsemőt megfojtották, vagy valami mérges folyadékkal pusztították el, néhánynak pedig a köldökét vágták ketté. Ilyen módon husz gyer-

Senki ne vásároljon

addig könyvet, zeneművet, levélpapírt, vagy más hasonló cikket, míg előbb Aozól Henrik antiquariumát (Piac-u. a ref. kistemplommal szemben) fel nem kereste, ahol minden e szakmába vágó cikkek mesés olcsó árban kaphatók. — Tessék próbát tenni. Telefon 575.

meket tettek a sirba és egy pillanatra sem ébredt föl bennük a szülői és emberi érzésnek egy szikrája sem. A vallomás után Kiss Pétert előzetes letartóztatásba helyezték.

Munkatársunk ma beszélgetést folytatott ebben az ügyben a vizsgálóbíróval, Tóby Istvánnal, aki kijelentette, hogy tekintettel a vizsgálat természetére, fölvilágosítást nem adhat, annyit azonban mégis megtudtunk, hogy ebben az érdekfeszítő ügyben még több szereplő személy is van, akik állítólag tudtak a bűnös szülők dolgairól, de nem mondták meg, sőt egyesek a gyermekek elhantolásánál is segédkeztek. Ezeknek a neveit azonban a vizsgálat érdekében egyelőre elhallgatják.

IRODALOM.

Eldöntött irodalmi pályázat. A nyiregyházi Bessenyei kőr a múlt év végen a Bleier Rózsa fele alapítványból 100 koronás pályadíjat tűzött ki egy elhunyt fiatal lány emlékezetéről irandó elégiára. A jutalmat a beérkezett 47 pályamű közül a bírálók egyértelmű ítélete alapján a „Fiatal leány sirjánál” c. elégia nyerte el, melynek szerzőjéül a felbontott jelíges levél Vitorisz József dr. főgimnáziumi tanárt nevezte meg. Két pályamű (az egyik, Solus, a másik What's a name? jelíge) dicsőrebben részesült. A magukat igazoló pályázók mintáikat ez év június hó 30-ig Popini Albert dr. főtitkártól (Nyiregyháza, debreceni utca 3. szám) visszakaphatják.

Rifosztott debreceni tisztviselő.

Budapesti sipisták közé került.

A „billiárdművész”.

Szabó Gyula debreceni államvasuti tisztviselő a múlt év szeptemberében felutazott a fővárosba néhány napi szórakozásra.

Egy estén elvetődött az Erzsébet-körúton levő Árpád-kávéházba. A billiárdasztal közvetítésével megismerkedett Kácsér Jenővel, aki Agulár Dávid segédnek mutatkozott be. Hozzájuk csatlakozott később egy Reiner Hugó nevű vendég is, aki a bemutatkozásánál doktor címmel látta el magát és foglalkozásképpen az ügyvédséget jelölte meg. Reiner tizkoronás tételek mellett billiárdozásra szólítottá fel Kácsert.

— Játsszon maga, én tartom a tétet — mondta Szabó Kácsérnek.

Egyik játszmát követte a másik a Szabó reggelfelé százharminc koronával szegényebben hagyta el a kávéházat. Másnap este újból megkezdődött a játék. Most már egy Klemmer Károly nevű ur játszott Kácsérrel. Százakra menő tételek következtek a Szabó összesen ezeröttszázhatvan koronát vesztett. Ekkor már gyanút fogott, hogy sipisták fosztották ki. Följelentésére a rendőrség nyomozást in-

ditott s ekkor egy tanu Jónás János zenész azt vallotta, hogy a három ember külön ült egymástól s úgy tettek, mintha nem is ismerték volna egymást. Őt, Jónást, figyelmeztették, hogy ne zavarja őket, mert „veréb” van a kávéházban, akit ki lehet fosztani. A törvényszék vádtanácsa ma Kácsér Jenőt, Reiner Hugót és Fleischer Károlyt, a kávéház üzletvezetőjét család miatt vád alá helyezte.

Debreczeni primadonnák.

L. Rózsa Lily.

Egy haj ékony karcu termetű elegáns hölgyet, a pajkos kedélyű, szerelmes szívű, aranyiszke fűrtös Bob urfit, a pikáns chansonett fodros Lottyt az évek diadalmas estéin szívébe zárta, megőrizte, megbecsülte Debreczen színházjáró közönsége. A felejtetetlen, babéros-lázás esték kronikájában a szeretettnek legékezebb betűivel úgy van megörökítve hogy Rózsa Lily. Mámoritó tapsok közben a rivalda színes lámpái elé csak ennek a szerelmesen egybehangzó névnek vielőjét óhajtották látni. Egy finom mosolyát, amelyből hiányzott a primadonnák „betanult” árnyalata, egy diszkrét fejbólintását, amely maga volt az artisztikus egyszerűség a lányos báj, a nemes követlenség. Ez volt Rózsa Lily s akkor még csak Rózsa Lily.

Valami csodálatos varázserővel, a melegségnek szinte lehe etszerű nuanzával költözött be az a név a közönség szívébe, az emléke pedig ott pihen frissen, tisztán, érintetlenül mintha csak az érzések föltámadását várná. És ez nem késik sokára. A debreceni nagy színház deszkáin megjelenik az ő csupa kedélyt sugárzó egyénisége azzal a pajzán üdeséggel, amely Rózsa Lilynek sajátja, odacsevegi a közönségnek: Eljöttem közetek. Újból itthon vagyok.

Mert Rózsa Lily, évekkal ezelőtt éppen csak férjhez menni ment el Debreczenből s most a boldog családi élet köréből jön vissza hozzánk változatlanul, üdén, szebben éppen hogy az a kis L. betű lesz uj a neve előtt. Zilahy Gyula színigazgató a mai napon aláírta Losonczyné Rózsa Lilyvel a szerződést s ezzel, nem tulozunk ha azt mondjuk, hogy ezzel újabb béke szerződést kötött a közönséggel is. A debreczeni színház előkelő stílusa művészi izmosodást nyer ezzel a pompás szerződéssel s L. Rózsa Lilyt ezt a finom-lelkű urinót bizonytal alig várja már a debreczeni közönség s amint fölesendül az ő ajkán a Bob urfinak aranyos belépője, egyben beköltözik a disztigvált játék, az elragadó táncművészet a debreczeni színházba.

A munkásleány sorsa.

A kerítő hálójában.

Angyalosináló szülésznő.

Szenzációs bűnügy került ma a budapesti kapitányság elé egy fővárosi bádógosmester feljelentése folytán. A feljelentés egy pesti előkelő cipőgyáros és egy szülésznő ellen irányult, akik egymással szövetkezve tettek tönkre egy fiatal munkásleányt. A Budapesten nagy feltűnést keltő esetről tudósítónk a következőket táviratozza:

L. János budapesti bádógosmester feltűnő szépségű 18 éves Juliska nevű leánya Eigenbrot József budapesti cipőgyárosnál van alkalmazva egy hónap óta. A gyárosnak nagyon tetszett a leány, sokat járt utána és mindenféle ígéretekkel igyekezett elcsábítani, L. Juliska azonban nem halgatta meg a kérését. Pár hónappal ezelőt egy délben, mivel messze lakik a gyártól, odavitte fel az ebédjét a lány és ebéd után lefeküdt. Mikor felébredt Eigenbrotot találta maga mellett, aki ismételtén kérte, hogy hallgassa meg, de L. Juliska tagadó választ adott. Erre a gyáros durva erőszakhoz nyult a védtelen leánnyal szemben.

Rövid idő múltán gyakori rosszullet fogta el naponkint a lányt szegényében és apjától való félelmében öngyilkos akart lenni, amikor Eigenbrot azt ajánlotta neki hogy kérjen tanácsot K. L. ne Nefelejts-utcai szülésznőtől, aki az ő általa tönkretett G. Iona munkásleányt is megmentette a szegénytől. L. Juliska meg is tette ezt is a szülésznő műtétet hajtott végre rajta. Sokáig azonban nem tudta magában tartani a titkát L. Juliska, mindent elmondott az apjának, aki ma feljelentette a gyárost és a szülésznőt.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Vasárnap délután Császár katonái
Drama
Vasárnap este Vig özvegy, Operetta.
Kis bérlet.
Hétfőn délután János vitéz, Daljáték.
Este Varáz-keringő, operetta. B bérletben.
Keddén Tetemrehívás, színmű C bérletben.
Szerdán Drótostót, opetette. Bérlet-szűnethen.
Csütörtökön Alfons ur. Vigjáték A bérletben.
Pénteken Virágos csónok, színmű B bérletben.
Szombaton Napraforgó, Paraszt vigj. C bérletben.

— Husvétli ünnepi előadások, husvét első napján, delutan Krasznai Ernő felléptével a „Császár katonái” kerül színre. Este Torma Ziga új tenorista és Gerő Ida, az új komika felléptével, „Vig özvegy” kerül színre. Holnap hétfőn szintén két előadás lesz, d. u. 3-kor a „János vitéz” operette, melyben Torma Csiga és Gerő Ida új tagok lépnek fel, este 7¹/₂-kor a „Varázskeringő” operette kerül színre Torma Ziga felléptével.

Budai cukrászdában

minden ujdonságok, saját készítményű hírneves Bonbonok és thea sütemények kaphatók.
Debreczen, Piacz-utca 9. szám.

Interurbán telefon 349

Keperesulobol

- A tetemrehivás. Kedden Kaza bérky Antalnak, a Vigszínházban nagy sikert aratott színműve a "Tetemrehivás" kerül színre. Krasznai Ernő felleptével a többi szereplők Hahnel A., Báthori M. Ternyei J. Csáder Irén, Bérczi, Talián, Lukács J. stb.

- A "Drótos tót." Szardán e hó 22 én Lehár paralan sikert aratott operettje körül színre általános bértetszűnetben Polgár Sándor javára az operette összes szerepei elsőrendű kezében vannak. Polgár ez estén egyik legjobb szerepét játssza el ismét, Pfefferkorn hazyma ke reskedőt. Kivüle részt vesznek az elő adáson Zilahyné, Zsigmond, Gerő Ila, Horváth, Torma, Ligeti, Györe, Krasznai, Bérczi, Talián stb

UJDONSAGOK.

erkösztségi teleton az. 9 Szorkeztoségi o.: d. a. 8-17 d. u. 2 ó. éjjeli 2. Szorkeztoség és kiadóvatal Piac-utca 47 sz a

Ünnepi istentiszteletek.

A ma és ho napi istentiszteleteket a református templomokban a következő sor rendben tartják meg:

Ünnepe első napján minden református templomban és imaházban ürvacsora osztás. Ünnepe első napján d. e. a Nagytemplomban prédikál K. Kálmán lelkész, agendáik D. zsef lelkész, a Kistemplomban pr dikál Jánosi Zoltán lelkész, agendáik Szarka Boldizsár s lelkész, a Kossuth utcai templomban predikál Szele György lelkész. agendázik Urai Sándor vallásnár. az Ispotályi templomban predikál Szabó Zoltán s. lelkész, agendázik ifj Kiss Albert lelkész, a Csapó kertben predikál Kovács János n. pisk. felügyelő, a Homok-kertben Bán István főisk. senior, a Varosi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkar. Délután a Nagytemplomban predikál Bethlendi Endre IV. th., a Kistemplomban Bán István főisk. senior, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly IV. th. Ispotály templomban Papp János IV. th., a Homok kertben Falusi Gyula theológus. Ünnepe második napján délelőtt a Nagytemplomban predikál Bán István főisk. senior, a Kistemplomban Boér Károly IV. th., a Kossuth utcai templomban Papp J. zsef IV. th., a Homokkertben Falusi Gyula IV. th. Délután a Nagytemplomban predikál Papp József III. th., a Kistemplomban Bethlendi Endre IV., a Kossuth-utcai templomban Bán István főisk. senior, Ispotály templomban Boér Károly IV. th., Homok kertben Falusi Gyula IV. theológus.

A görög katolikus kápolnában ma ünneplik a virágvasárnapját. Reggel hat óraker reggeli istentisztelet, delelőtt 9 óraker szentmise, utána Barka szentelés, délután fél 3 óraker keresztény tanítás, 3 óraker vespernye, 4 óraker rózsafüzér.

Az ágost. hitvallásu templomban. Husvét első napján d. e. 10 óraker az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi, melynek végeztével ürvacsoraosztás lesz. Délután 3 óraker Hudák János segédlelkész predikál. - Husvét második napján d. e. 10 óraker az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi. Az istentisztelet után a templomban közgyűlés lesz. D. u. 8 óraker ima.

- A Debreczeni Független Ujság husvétli száma. Egy vaskos ujságkönyvet udunk ma át olvasóinknak. A

Debreczeni Független Ujság husvétli számát. A közönség szeretetét és becsülését dokumentálja ez a 44 oldalos ujság, amelynek megszerkesztésénél horribilis anyagi áldozatoktól eltekintve, fáradságot nem kimélve azon voltunk, hogy egy előkelő nívón álló s gondosan megválasztott szellemi közleményekből álló lapot adjunk előfizetőink kezébe. A változatos, színes és érdekesítő cikkek sorakoznak husvétli számunkban, amelynek hasábjain ott találja az olvasó nemcsak a fővárosi, de a legjelesebb debreczeni írógárdának fényes tolu képviselőit. Munkatársainknak a fölapon szereplő díszes névsorát a közlemények címeivel együtt itt közöljük: - Husvét ünnepe. Irta Csiky Lajos. Köz-művelődési ház Debreczenben. Irta Kardos Albert. A vallás és az ember Irta Kóvér Gyula. Petőfi háza (vers) Irta Szávay Gyula. Szapolyai debreczeni husvétja. Irta Koncz Ákos. Csak nevelsz (vers) Irta Vértessy Gyula. Etsédi Gábor feljegyzései. Irta Csűrös Ferencz. Ön szent morál (vor-) Fordította Gál Zoltán. A halál költészete. Irta Oláh Gábor. A szélmalom (vers) Irta Kuthi Sándor. Egy kis tévedés, Irta Irosz Herkulánumióse. Irta Könyves Tóth Kalmán. A debreczeni Thalia (intervju). Nemcs vér (novella). A bolygó lidérez (ver-) Irta Féayes Jenő. Egy ideg-beteg naplójából. Irta Orbók Artilla. Kétségek (ver-) Irta Szávay Zoltán. Képek az életől. Irta Ungár Margit. Ezenkívül jön az aktualis eseményeket és egyéb közleményeket tárgyaló fölapunk.

- A király vendégei. A sok király- és császárlátogatás között Ferencz József nagyon valószínűleg abban a helyzetben lesz, hogy köztársasági elnököt is fogadhat vendégül, Fallier sról van szó, a francia republika fejról, s a látogatás fölmerült terve nemcsak Bécsben, hanem Párisban is nagy feltűnést kelt. Az elnök Ischiben látogatná meg a királyt, de hogy mikor, ez még homályban van. A terv megszületéséről azt regelek, hogy tulajdonképpen Edvárd király az apja. Mikor legutóbb együtt volt Fallierrel, igen melegen ajánlotta neki a marienbadi kurtát, amelyen ő oly szívesen használ, s ezenközben mondotta azt is, hogy Ferencz József örömmel látná magánál is vendégül a francia köztársaság fejet. A párisi külügyminiszteriumban semmi határozzottat nem mondanak erről a látogatásról, a melynek megvitatásán külföldben is minisztertanácsot kell tartani, amire azonban ezidő szerint nincs mód, mert több miniszter távol van Párisból.

- A nagyszombati processzió. A keresztény világ magasztos ünnepének a feltámadásnak emlékére hagyományos kegyelettel ülte meg a debreczeni római katolikus egyház. A nagy pénteken megnyitott szent sirhoz ezrével vándorolt az ájtatos nép s délután kezdetét vette a feltámadás emlékének szertartásos ünneplése, melyben Gróh Ferenc plébános vezetése alatt az egész katolikus lelkészkar részt vett. A katolikus templom környéke a kora esti órákban meg volt rakva vallásos emberekkel, akik várták a nagyszombati processzió érkezését. Este 6 óraker egy napi szűnet után megszólaltak

a katolikus torony harangjai, annak jeleül, hogy az „Ur feltámadott”. Jelezte ezt — a harang zugáson kívül — a processzióhoz kivezényelt 39-ik gyalogezred díszszázadának sordúze is. Azután megindult a menet élén a 39-ik gyalogezred díszszázadával és azután középen Gróh Ferenc plébánossal és a szent sátorral, amely alatt papoktól körülvéve Gróh Ferenc plébános vitte az egyházi szentségét — Az ut, amerze a menet haladt jobbról és balról díszesen ki volt világítva. Impozáns képet nyújtott föleg a Svetic-intézet, amelynek ablakaiban az égő gyertyákból ájtatos szent képek voltak összeállítva. A processzió a felvonulás után ismét a templomba ment. A vallási ceremóniák lezajlása után a 39-ik gyalogezred díszszázada elvonult Marenzi György gróf állomás parancsnok előtt. — Ezzel aztán a római katolikus egyház legfényesebb ünnepe bafejezést nyert.

- A Kossuth szobor bizottság ülése. A nagytemplom előtt felállítandó Kossuth szobor mielőbbi létesítésén fáradozik a kiküldött bizottság, mely tegnap délután a városháza kistermében ülést tartott. Jelen voltak Kovács József polgármester elnöklelte mellett Magoss György, Vecsey Imre, Aczél Géza, Oláh Károly, Márk Endre, dr. Tüdős János, Tóth István és Varga Károly mint jegyző. A bizottság a kiirandó pályázat feltételeit alapította meg.

- Miniszteri elismerés egy debreczeni zenetanárnak. A debreczeni római katolikus főgimnásium dísztermében március hó 3 án Ehrlich József zenetanár tanítványainak közreműködése mellett hangversenyt rendezett. A jól sikerült estély jövedelmét Ehrlich József a siketnémák debreczeni intézete javára engedte át. E jótékonságról a siketnémák intézete jelentéséből értesült Apponyi Albert gróf vallásügyi m. kir. miniszter is és azért elismerését fejezte ki. — Az iskola igazgatósága Apponyi Albert köszönetét és elismerését írásban közölte Ehrlich Józseffel.

- A nagyerdői nyárilakások bérlői. A város tulajdonát képe ő nagyerdői villákban levő nyári lakásokra beérkezett ajánlatok fe ott a tanács tegnap délelőtti ülésén határozott. A nyári idényre bébeadattak: a 3. sz pavillonban levő lakás Sántó Gyözönek 500 koronáért, a 4. sz. Kernhoffer Józsefnek 450 kor., a 6. sz. Deutsch Ignácnak 400 kor., a 7. sz Radákovics gyögyszerésznek 520 kor. a 9. sz. Kovács Kálmánnak 220 kor., a 12 számú Bekes Lajosnak 455 kor., a 15. sz. Erber Ernőnek 510 kor., a fürdőházban levő özv. Pelletének 240 korona és az erdő elején levő kerekház dr. Szántó Sámuelnek 260 koronáért. Az 1. sz. pavillonban levő földszinti lakásért dr. Révi Nándor ígért 540 koronát, de ennyiért nem adták oda, így ez, valamint ezen épület emelési lakása, ugyszintén az 5, 10 és 18. sz. épületek kiadatlanok, a 8 számura pedig még nem történt végleges megállapodás az ajánlattevővel.

- Kamarai titkárok Debreczenben. Az ország kereskedelmi és iparkamaráinak titkárai leguóbbi budapesti közös étekezletükön elhatároztak, hogy te- k nettel az új ipartörvény-tervezet bíráló

Itt az alkalom!

Aki olcsón akar vásárolni

Saját édeke hogy meglátogassa a Révész Lajos rőfös és divat Verseny áruházat Csapó-utca 23. mivel külföldi vásárlása alkalmával sikerült egy óriási gyári rakományt megvenni, mely cikkek u. m. szövetek, lüszterek, zefi- rek, kosztámok, harisnyák, csipkék és mindennemű rövidárak stb. meglepő olcsón lesznek eladva. - Vihar erős nap és esőernők 95 krajozártól.

munkájának nagy fontosságára s e munkából a kamarákra háruló felelősségre, tapasztalataik és nézeteik kicserélése és megbejélése végett pünkösdi másodnapján Debreczenben bizalmas közös értekezletre gyűlnek össze.

Debreczen város vízvezetéke.

Debreczen város vízvezetési bizottsága csütörtök délután a városházán ülést tart, amelyen a létesítendő vízvezeték ügyét fogják tárgyalni. Nevezetesen a Törzs és Ormai cég eljárását veszik kés alá, mivel ez a cég, mint tudvalevő, a várostól tizkut furásával lett megbízva, amelynek elkészítésének terminusa lejárt. A város ezzel a tüz kuttal szándékozik kipróbálni, hogy lesz-e elegendő víz azon esetben, ha vízvezeték ügye megvalósulna Debreczen város nagyon nagyon nélkülözi a vízvezetékét és éppen ezért elvárjuk, hogy a vízvezetési bizottság a legszigorúbban fogja a csütörtöki ülésen fellépni a hanyag Törzs és Ormai cég ellen.

A Debreczeni Székely-Társaság április hó 20 án délelőtt 10 órakor **Leotyán Adorján** kir. közjegyző irodájában választmányi ülést tart.

Istentisztelet a közpórházban.

Jánossy Zoltán református lelkész holnap Húsvét első napján predikációt tart a közpórházban. Az ünnepi vallásos emelkedést a közpórház összes betegei és tisztviselői meghallgatják.

Menyasszonyok és vőlegények.

Az anyakönyvi hivatalban az múlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be: **Agoston Domokos Szabó** Jusztinával, **Fabián Antal Szatmári** Márával, **Balla Lajos Mátyás Juliánával**, **Boruzs József Takács Etelkával**, **Schiffmann Abraham** Rothmann Leinevel, **Füle Sándor Óadi** Rózával, **Miskolczi Mihály Fenyi Rozával**, **Balossi János Falusi** Máriával, **R-dey Lajos Heresko Margittal**, **Kozler Sándor Beke Zsuzsánával**, **Boros Lajos Sallai** Máriával, **Spitzer Vilmos Horovitz** Rezsénával, **László István Budai** Rozával, **Kovács Mihály**, **Bencze Zuzsánával**, **Mucze József Huczmann Zsuzsánával**.

Nagy tűz az Ujföldön. Tegnap éjjel **Kertész István** debreczeni föld birtokosnak az Ujföldön levő tanyája ki gyulladt. A tüzet csakhamar eloltották, de egy szikra felgyújtott két szénrakaszt. A kár 600 korona, mely biztosítás révén megterül.

Kirabolták az országton.

Kellemetlen kalandja volt tegnap éjjel **Kis József** debreczeni festősegédnek. Nagylétéről jött gyalog Debreczenbe. Hosszú Pálviban két legény **Győ győsi András** és **Makra Kálmán** csatlakoztak hozzá és egy sötét helyen a földre taperték és összes rála levő pénzét, mintegy öt koronát elrabolták tőle. **Kiss József** feljelentette támadóit a debreczeni ügyészségen ahol megindították ellenük a vizsgálatot.

Házasságkötések. Az elmúlt hét folyamán a következők jelentkeztek házasságra a debreczeni anyakönyvi hivatalban: **Sarkadi István**—**Palucska Juliánna**, **Hegedüs Lóránt**—**Hoffmann Szeréna**, **Wilstán Alajos**—**Horváth Eszter**, **Polczai Sándor**—**Juhász Zsófia**.

Dalestély. A debreczeni munkás dalegylet ápril. 19-én, húsvét első napján, a **Bika** dísztermében dalestélyt tart. A zenét **Veres Tóni** zenekara szolgáltatja. Belépő díj személyenként 1 kor. 50 fillér. Előre váltva 1 kor 30. Családjegy 3 személyre 4 korona.

— **Letzter József** fényképész műterme a húsvéti ünnep mindkét napján nyitva lesz.

— **Nyomdászok kabaréja.** A debreczeni nyomdászok május hó 3-án a **Margit** fürdő dísztermében kabarét rendeznek. A rendezőség erősen munkálkodik, hogy a multkorinál is fényesebb, élvezetesebb programmal lepje meg a közönséget. A műsort, legközelebb közli a rendezőség.

— **Osztálysorsjáték.** Budapestről jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100,000 koronát nyert: 10875 83929
5000 koronát nyertek: 53690 72082
2000 koronát nyertek: 26574 30299
33501 34197 49805 90627 99168
1000 koronát nyertek: 2932 111853
17573 25565 29783 37157 41961 43856
44622 45716 48038 52284 53088 54767
59628 66218 66473 70499 69931 80287
84563 88584 93088 94801 106609 110593
111158 112657 113447 121052.

500 koronát nyertek: 667 4552 6927
7188 8962 1 011 10239 13696 13957
17106 18212 18695 19718 41997 50597
53678 56252 57231 38453 61844 67589
71904 65250 77434 80714 81151 86547
86798 91622 92303 102565 103401 105681
113079 116319 118946

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Hölgyek figyelmébe.** Egy új fajta szabadalmazott kecsk-bőr kezyüt hozok forgalomba, mely nem feslik és nem szakad. **Schön Sándor** kezyüt, kötő szer és orvosi műszertára. Debreczen, Piac utca 12, Stencingerház.

— **Zsoltárok és imakönyvek** minden felekezetiük részére legnagyobb választékban és legolcsóbb áron **Aczél Henrik** modern antiquáriuma könyv és papírkereskedésében kaphatók. Piac u 24 a ref. kistemplommal szemben. Ugyancsak **húsvéti képes lapok** óriási választékban olcsó áron kaphatók.

— **A legdivatosabb sétatobok** **Mentze** áruházában a legolcsóbbak.

— **Menyasszonyi és alkalmi ajándék tárgyak beszerzésekor ne feledkezzünk meg Mentze Henrik előnyösen ismert áruházáról, mert ott minden szép jó és olcsó.**

— **Finom So lingeni zsebkések ollók borotva borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban Mentze áruházában kaphatók Kossuth-utca 4. szám alatt.**

— **Uj virág és festő minták** nagy választékban, kölcsön kapható **Traisz Arthur** papírnagykereskedésében „Bika” szálloda mellett.

— **Dr. Brunner Lajos** haza érkezett és gyakorlatát megkezdte.

— **Kedvező alkalom.** Senki sem mulassa el felkeresni a **Stern F.** alkalmi vételk áruházát a főposta mellett. — A hol valódi Angol Nyulszőr kalapok 2.50. — Himzet vázson és ba iszt ruhák 6 — Cipkek 3 krajczár. — Gallérok 6 krajczárért kaphatók.

— **Azsiában,** hatalmas nagy nép lakik, mely roppant birodalmában saját területén kifejtett kulturával dicsekszik. Noha ezen népnek a chinaiaknak sajátos szokásai, gyakran kigunyoroláknak vannak kitéve, mindazonáltal beszédjük egészen loaikai, korrekt. P. o. ha egy chinai barátjának az egészsége felől tudtakoódik, kérdezi: „Gyomrával ön meg van elé

gedve”? A gyomor rendszeres működése nálunk az egészséggel egyöntetű és tekintetben nekik igazuk van, mert tényleg a gyomor egészsége az, melytől az ember jó érzése függ. Ép ezért legesekélyebb rosszullet idejekorán figyeltesse nek és hártassók el. Az emésztő szervek rendezése, szabályozására legpompásabb a **Doctor Rosa** belzsam, mely **Fragner B. cs.** és kir. udvari szállító prágai gyógyszer-tárából valók. Az a helybeli gyógyszer-tárakban is kapható. — Lásd a hirdetést.

— **Uj női felöltő divatterem** nyílt városunkban **Kovács Gyula** és **Tarsa** cég alatt. **Kovács Gyula** külföldön és Budapesten elsőrangú női felöltő cézeknél sok éven át mint vezető szakférfi működött, társa, **sógornője pedig Zádor Lajosnál** valamint **utóda Molnár Ferencz** uraknál sok éven keresztül a női felöltő osztályban volt alkalmazva. Mindketten gazdag tapasztalatakat érveyesítendő; fotórekvésük az lesz, hogy a t. hölgyközönség igényeinek megfeleljenek és nagybecsű bizalmat kéri demeljék. A cég mai lapunkban közölt hirdetésére föl hívjuk olvasóink figyelmét.

— **A nagyérdemű közönség** szives figyelmét felhívjuk a **Halmagyi Sámuel** nőfelöltő áruházának vasárnap délutáni üzletében levő kiállításra valamint a mai számunkban megjelent hirdetésére.

— **Szünidei üdülőhely.** Iskolába járó gyermekek szüleinek figyelmét felhívjuk **Dr. Schöntag** vedler városi orvos régóta kiválóan elismer. szépeességi üdülőhelyének hirdetésére.

Orvosi szaklapok rendkívüli előméréssel és behatóan ismerteik az „Energia” csukomájolaj-csokoládéval szerzett 5 vöndet: apas talatokat. **Iry Prof. Escherich** udv. tanácsos klinikáj n kim utaták, hogy a készítmény ható anyagának 94%-a megy át a vérbe és válik a szervezet hasznára N-m csoda tehát, hanem természetes jelenség ezen izetes csukomájolajkészítmény bámulatos erősítő és vértisztító hatása.

Pöstyén fürdő csodaforrásai.

Irta **Vándor György.**

A legelső angol orvosi lap, a **British Medical Journal** hasábotok ir e magyar fürdőről és a cikkirő egy óriási alap létrehozását ajánlja melynek segítségével e csodás gyógyerejű források az eddiginél nagyobb mértékben lennének kihasználhatók: „hogy nemcsak Európa és Amerika, hanem Canada és a többi angol és idegen gyarmatok lakosai előtt is ismeretessé lennének.” nyugateurópai orvosok és nagyhirű tanárok eszében, közzvényben és más csont és izombajokban szenvedő betegeknek Pöstyént ajánlják fürdőhelyül és a németországi tudósok érdeklődéssel várják a szüntelen tartó vizsgálatok eredményét, amelyet a hírneves **Hoffmann** tanár vezet és amely eddig is megállapította, hogy Pöstyén forrásai különös gyógyerejüket nemcsak a gazdag kén tartalom, hanem az abban nagy mennyiségben felfedezett rádium is okozza.

Amikor pedig az utazó Pöstyénbe ér, csodálkozva áll meg a Vág partján. A tót paraszt nagy kanalakkal szedi fel a Vág fenekéről a 60 fokos hőizapot, amely a jég hideg hegyi folyó vizén keresztül felszínre hozva gőzölög, mint a forró láva... Az egykedvűen kanalazó paraszt tudja, hogy annak az iszapnak ezren és ezren köszönhetik tagjaik épségét, de az már nem fér a fejébe, hogy azt az ő előtte oly természetes fantomment millió és millió messze távolban lakó ember csak most, a huszadik században, a közlekedés korszakában lesz képes igazán megismerni, hogy ott kinzó fájdalom ellen enyhülést kereshessen.

Asztalos József női divat áruházában Kossuth-u. 4.

Naponta érkeznek tavaszi ruha kelme újdonságok.

Veszélyes

Ezen forró iszapot magukból okádó források a Vág szigetén is előtörnek és ott vannak följük építve Pöstyén fűrdőháza modern, első színvonalon álló berendezésükkel. Aki fájdalmat érez tagjaiban, az felkeresi Pöstyént, aki nyomorult és mozdulni sem tud, az elviteti magát oda; aki pedig ezt sem teheti, az küldet magának pöstyéni iszapot, amit az a jámbor tót paraszt társaival egyetemben éppen azon célból hoz felszínre, hogy ládába csomagolva szaporítsa Magyarország szépen fejlődő kivitelét egy új ággal: az iszapexporttal.

Es amíg a délelőtti órákban száz és száz beteg fekszik és izzad forró iszapba göngyölve a gyógytermek f. helyein, addig délután a kurszalón gyönyörű terraszán, a kurpark virányos sétányain és este a termekben egy zenével, színházi előadásokkal, tánccal és egyéb szórakozásokkal tele világfürdői élet zajlik le.

Akik pedig fájdalmaiktól megszabadulva, hálátelt szívvel, gyógyultan távoznak Pöstyénből, azok ősi szokás szerint emlékül a Fürdőgazda Oságnak ajándékozzák azelőtt nélkülözhetetlen mankóikat, botjaikat és Pöstyén fűrdőnek a maga nemében egyedül álló muzeuma a „mankó muzeum” évről-évre gyarapszik.

Közgazdaság.

Az Első debreceni gőzcsukorka gyár sikere. Az első debreceni gőzcsukorka gyár, mely gyárnak kiváló termékét, bárha rövid idő óta működik, az egész országban és külföldön máris nagy kedveltségnek örvendenek, nemrég is szép kitüntetésben részesült. A gyár a „Sorompó” Országos Iparvédő Liga felkérésére az általa Kolozsvárott rendezett „Mibálunk” közönségének csukorkákat küldött. A gyár vezetőségének figyelmét a „Sorompó” következő szívélyes hangú levélben köszönte meg: 448/1908. sz.

Az Első debreceni gőzcsukorka gyár tek. Igazgatóságának

Debreczen.

A Sorompó Országos Iparvédő Liga intéző bizottságának nevében és megbízásából van szerencsénk a tisztelt cégnek a március 14-én tartott és a „Sorompó” által rendezett, Mibálunkra küldött remek csukorkáért ő-zinte köszönetünket kifejezni. A csukorkákat a mellékelt táncrend kíséretében a nagyszámúban megjelent hölgyek között kiosztottuk, kik a csukorkák kitűnő minősége felett elragadtatásuknak adtak kifejezést. A napokban szétküldés alá kerülő husvéti felhívásunkban gondoskodtunk továbbá, hogy felhívjuk a kolozsvári és vidéki kereskedők figyelmét a t. cég gyártmányaira.

Kolozsvár, 1908. III. 27-én.

Dr. Orbók, elnök. Rosa-ay Dávid, ügyv. alelnök (P. H.)

Ez a kitüntetés az igazi érdem és munka előismerése és bizonyítéka annak a szakzerű vezetésnek, mely lehetővé tette, hogy a fiatal gyár mely jelenleg is már 60 munkást foglalkoztat, kitűnő ízű és finom csukorkáival nagy részt kiszorította már is a külföldi haszon gyártmányokat.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali) f. év március hó 26-án tartott 76-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegek.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917.014.396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41.095.963 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási oszály Aljtartaléka 31.422.408 korona 19 fillérrel 264.156,557 korona 24 fillérre emelkedett.

A tőkebiztosítási agban, beleértve a betörések és tükrőveg biztosítást, a díjbevétel 16.585.488,656 korona biztosítási összeg után 27.302.460 korona 49 fillér volt, miből 10.146.474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díj bevétel 17.155.986 korona 04 fillérre rugott, mely összegből 12.269.989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitétt át. A

Legnagyobb Molykár ellen

biztosító és megóvó intézet

Lamprecht palota

Tell bundanéműek, női gallérok, szőnyegek karmanlyuk stb. kedvező feltételek mellett molykár elleni megóvás végett elfogadtatnak. =>

T. cz. gyapjuszövet vásárló közönség b. figyelmébe!

moknak! A mit vásárolni akarunk, mindig jobb helyben beszerezni. Régi tapasztalat, a lapokban megjelenő reklámoknak a hiszékeny közönség könnyen felül Győződjünk meg helyben, Weisz Adolf posztókereskedőnél hol a legszolidabb, szigoruan betartott, szabó árak mellett a legolcsóbban szerezhetjük be, valódi angol és hazai gyapjuszövet-mentem ebédre, vagy megfordítva. Egy hideg novemberi nap délutánján

jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 113.331,852 korona 27 fillér.

A szállítványbiztosítási agban a díjbevétel kitétt 3.921,627 korona 66 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717,649 korona 06 fillérre rugott.

Károkkört a társaság 1907-ben 37.472.589 korona 25 fillért és alapítása óta 899.042,935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hazánkra 173.248,760 korona 76 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.392,237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, 12.565,698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó köles követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.266,538 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4.741,807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érinthette, mert az a 17 013,704 korona 71 fillért kitevő árfo-lyamtartalékból nyerhetett leírás. Ez a tartalék ma még mindig 12.565,698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztültűtt kibocsátása, melynek agió nyereségéből 11.525.000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 292 979,592 korona 76 fillérről 323.629 347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like Ingatlanok és jelzálog követelések, Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök, etc.

Ezen értékekből 655 millió korona magyar értékekre esik.

REGÉNY-CSARNOK.

Küzdelem a becsületért.

124 Bünygyi regény.

Mindenesetre kedvesem, haza keljonnie. És biztosan tudom, hogy haza is jön. Sok dolga lesz a bérlőivel, bankárjával, meg az ügyvédjével és meg kell csinálni a vegrendeletét. Ah, ezt önnek is meg kell tennie. E len! Mi lenne ha végrendelet nélkül találna meghalni? Igérj meg, kedvesem, hogy megteszi.

Egy dolgot megígérek, — feleltem meggyőződéssel; — s ez az, hogy ha Imre meg én csakugyan végrendelezünk, egyikünk sem hagy a másikra egy fillért sem.

Az anyósom nagyot kaczagott és a kávé csésze is csaknem kiesett a kezéből; — nem hitte el, hogy így lesz!

XXXVII. FEJEZET.

Sürgős magán ügyek.

Egy hónappal nagyanyám halála után Bátor kutyám, Anna meg én már ott laktunk a monostor-utcai palotában, melyben a jó Mártha lett a mindenható. Anyóssommal minden nap találkoztam; annyira megszeretett, hogy minden nap hozzám jött villás-reggalire, én meg hozzá mentem ebédre, vagy megfordítva.

Egy hideg novemberi nap délutánján

szintén kocsijában hozott haza engemet, de a Páris utca sarkán leszálltam, mert gyalog akartam haza menni, hogy Bátor jól kiszaladgálhassa magát. Anyósom nem nagyon szívesen egyezett bele ebbe a sétába, de megnyugtattam, hogy még korán van, s különben is alig száz lépésnyire lakom. (Folyt köv.)

Nyilttér.

Advertisement for MATTONI FELE GIESSHÜBLER SAVANYUVIZ. Includes text: Igen jó eredménnyel alkalmazzák. A légtak megbotogodásánál, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

Eladó ház.

Hajduböszörményben fő-utczán 1986. szamu bérház kedvező fizetési feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Ugyanott kissébb-nagyobb üzlet-helyiség raktárral és szép utczai szobák 1908. július és augusztus 1-től kiadók. Értekezhetni Borsy Imre tulajdonossal levélileg, Makón, Csanád m.

LÉPFENE és SERTÉSORBÁNCZ

elleni VÉDŐOLTÁSOKAT

állandóan foganasosít LÁSZLO ZSIGMOND

állatorvos Debreczen Csapó-u. 30. Telefom 558.

Nem tépelődöm

többé, mert meggyőződtem hogy a legjobb magvakat,

és legelőnyösebben csakis Kontsek Géza magkereskedésében szerezhetem be. DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Tisztelettel

Végh Gyula.

Husvét ünnepén.

Irta: **Osiky Lajos** theol. akad. dékán.

Énekek zengenek, himnuszok hangoznak szép husvét ünnepén a keresztyén egyházak összes templomaiban. Száll-száll az imádság a lelkek buzgóságának szárnyain föl-föl az egekbe, hova a mai napon halottaiból föltámadott Krisztus, itt hagyva a földnek porát, diadalomban fölemelkedett. Lelkes prédikátorok ajakairól hangzik az örömhirt hirdető ige: „Feltámadott az Ur; Valóban feltámadott!”

Óh csak hadd is zengjen az ének és ne is némuljanak el soha a vidám hallelujának hangjai — hiszen oly nagyon félünk a haláltól, s oly igen kevés kétségeink, félelmeink miatt az igazi öröm ebben a mi földi életünkben. Kinek ne nyílnék meg szive, s lelke kinek ne buzogna szent örömben, ha szép énekünket énekelhetjük:

„Nincs már szívem félelmére,
Nézni sirom fenekére,
Mert látom Jézus példájából,
Mí lehet a holtak porából.
Szünjete meg kétségeim,
Változzatok félelmeim
Reménységgé s örömökké,
Mert nem alszom el örökké!”

Oh csak hadd szálljon az imádság lelkünk gondolatainak szárnyain föl az egekbe, — hiszen oly sok hiábavalóságot beszélünk, velünk együtt a földön lakó embertársainkhoz; jó hát hogy hadd emelkedjen lelkünk mélyéből jövő gondolataink s szívünknek legtisztább érzései föl az égi azurba is, hol meghallgattatást nyervén, gazdagon gyümölcsözve térnek vissza keblünk szentélyeibe.

Oh csak hadd is hirdessék az egyházak szolgálói templomainkban az ígét, mely a váltság tudományát hirdeti nekünk, — hiszen csak nem lehetünk talán el magasabbra törő szenvedelmek, a földiek légköréből kiemelkedő eszmék és gondolatok nélkül, mikor azt még a legdurvább materialismusként is be kell ismernie, hogy van bennünk valamely erő, mely nem egy és ugyanaz az anyagi erővel; hogy van bennünk egy erő, melyet mi léleknek nevezünk, s mely elszakítja a mi szellemi oldalunkat a portól, a sártól, s a menyek felé emeli tekintetünket.

Mikor így tavasznak eljöttén megújodnak a föld határai s megzsenedül az élet anyai kebelén a fű, fa, virág s minden élő állat, mikor így tavasszal a tél halálának bekövetkeztekor kikél a föld termő öléből Istennek áldásaként a zsenge növényzet: akkor körülöttünk, fölöttünk és bennünk minden azt hirdeti, hogy nincs örök halál, hogy földi életünk megfűtése után, ha mi is elhelyeztetünk sirunk padmalyába, feltámadunk abból egykoron bizonytal, mint az egyetemes keresztyénség szent hite szerint feltámadott halottaiból Jézus is, ki azt akarta ezzel megváltó bizonyosság képében megmutatni az emberiségnek, hogy a sötétségnél erősebb a világosság, hogy a sirás jajszavát végre is elnémitja az örömmel vidám nevetése, hogy a halált egykoron bizonyosan legyőzi az élet.

Föltámad a remény! föltámad minden nagy és szent eszme; föltámad az ember; és ha porba tiportatnak egy nemzetnek élő és nagy eszményei, föltámadnak egykoron bizonytal azok is!

Oh hányszor, de hányszor állott már a mi édes magyar hazánk a pusztulásnak, a megsemmisülésnek küszöbén! Hányszor, óh hányszor illeszgették össze részére koporsójának deszkáit, de minduntalan felhangzott halálos ágya fölött az idvezítő szó: „Nem halt meg a leányzó, csak aluszik!”

Oh ha talán úgy gondolnád ma is, hogy közel áll e nemzet összes reményei összetörésének sirba leszálltának sötét éjjeléhez, ne félted te a végső megsemmisüléstől ezt a mi édes magyar nemzetünket! Kiállott az már nagyobb viharokat is, mert van benne erő, hogy el ne aludjék örökké; mert van ereje ahhoz, hogy szenvedéseinek nagypénteke után vidám örömeknek husvét — reggeleire ébredjen.

A husvét ünnepe hitünk legszebb eszményeiről beszél: a boldog, a dicső, a szentségből való feltámadásról.

Oh ne engedd e hitet eltöröltetni lelkedben, mert boldogít az téged, mert úgy sem tudsz gondolatától megszabadulni, mert mint embernek érezned kell, hogy Isten képére és hasonlatosságára teremtetvén, többnek kell lenned egy féregnél, mely ha eltapostatik, elenyészik mindenestől mindörökre, míg a te lelkednek élnie kell s be kell teljesedni a hit szavának, hogy az Ur hívó szózatára egyesülni fog az tökéletességben meglevenedett testeddel.

„Jézus él, mi is élünk,
A haláltól nem félünk!”

Neruda-féle pipere bórax

nélkülözhetetlen háziszer, doboza 16, 30. és 70 fillér.

Neruda-féle pipere bórax szappan kitünő bőrfinomító szappan, darabja 60 fillér. Készül: **Neruda Nándor** gyógyszerkereskedésében, Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 7. sz. — Raktár: **Mauthner Alfréd**, „Arany angyal” gyógyszerháza, Debreczen, Piacz-tér 50.

Közművelődési ház Debreczenben.

Irta: Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára.

A debreczeni közművelődési ház eszméje (szándékosan kerülöm a hivalkodóbb „palota” nevezetet) ismét elaludt, de husvétkor a holt ige is feltámadt; miért ne próbálnám meg a tavasz ébredésével az alvó leányzót felkölteni?

A közművelődési házat a sokféle tervezgetés hátráltatja s talán a tulságos jóakarát fogja megölni. A legkülönbözőbb, mondhatni kalandosnál-kalandosabb tervek merültek fel, mióta a város a nagy kölcsönből 150,000 koronát kiszakított és egy kulturális ház építésére megszavazott. A vasutól a Nagyerdőig alig van olyan nagyobb telek, melyet a közművelődési ház létesítésére hivatott férfiak, kivált a városi muzeumi bizottság tagjai számításba ne vettek volna. Egymásután vonultak fel a Piac- és Péterfia-utca mentén a Geréby, a dr. Kain-féle telek, a tábornoki ház, az egyháznak és kollégiumnak a Csokonai-kert mögötti házai, a régi bábaképző és tornacsarnok. Mindezek és talán még mások is foglalkoztatták a városi muzeum vezetőségét, a városi tanácsot, sőt a muzeumok országos felügyelőségét is, és talán arra a helyre fordítottak legkevesebb figyelmet, amely most szolgál közművelődési házul, a Hatvan-utca 23. számú nagy telkére, az úgynevezett Csokonai-házra.

Azt hiszem, a hely kérdését nem lehet jól eldönteni, amíg tisztába nem jövünk a debreczeni közművelődési háznak a rendeltetésével. — A mi közművelődési házuknak két fő célt kell szolgálnia: gyűjteményeket fogadjon be s előadásra, valamint kiállításra alkalmas termeket nyújtson.

Milyen gyűjtemények vannak a közművelődési házba szánva? Sem nyilvános könyvtár, sem természetrajzi tudományos tárgyak, amelyeket még ha lehetséges volna, sem szabad a kollégium kebeléről leszakítani; a közművelődési házban csak a városi muzeumnak néprajzi és régiségtani tárgyai, továbbá a Csokonai-körnek irodalomtörténeti egyéb érdekességei foglalhatnak helyet, úgy hogy a gyűjtemények kedvéért nem kell valami óriási épületet emelni, amilyen például a szegedi hatalmas palota, melynek nagy részét a gazdag Somogyi-könyvtár és nyilvános olvasó-terem foglalja el.

A közművelődési háznak második főrendeltetése volna, hogy benne hajlékot találjon a Csokonai-kör és a műpártoló egyesület, hogy a közművelődési intézmények ne csak innen intézhessék ügyeiket, ne csak itt tanácskozhassanak, hanem hogy e házban rendezhessék irodalmi felolvasásaikat és művészeti kiállításait. Egy diszes nagy teremről kell tehát e házban gondoskodni a kisebb-nagyobb irodai és tanácskozó helyiséget nem számítva. — Akkora és olyan termet kell tehát a közművelődési házban létesíteni, amely diszesebb és nagyobb, mint a városháza vagy a kollégium nagy tanács-

* A helyi lapok f. hó 14-én a közművelődési ház eladásáról beszélnek, aminek az egyetem ügye miatt kellene bekövetkeznie. Azonban én az egyetem létesítése és a közművelődési ház között oly kevés kapcsolatot látok, hogy nem is tartom szükségesnek e hírrel komolyan foglalkozni.

terme és diszterme és mely az akusztika törvényeit inkább tiszteletben tartja, mint az Arany Bika-beli diszterem, azonkívül felső világitással van ellátva a művészeti kiállítások kedvéért s végül színpadszerű emelvényvel is rendelkezik, hogy benne minden nemű előadásokat, így a szabadiskola szemléltető előadásait is meglehesen tartani.

Akármelyik célját tekintem is a közművelődési háznak, nem tudom belátni, hogy miért kellene az épületeknek okvetlenül a piacon emelkednie és a közművelődési háznak hatalmas telkéről elkertülnie. — Általában nem vagyok barátja az erőszakos centralizáló rendszernek és amennyire érzi az egész ország Budapestnek a vidék rovására való aránytalan terjeszkedését, éppen olyan hajókat vonhat maga után, ha egy városnak minden intézményét, minden nevezetesebb épületét a központba viszik s így a város többi részének fejlesztését mesterségesen megátolják. — Debreczennek is kár volna ezt a helytelen irányt követni és a piac-vonalba a közigazgatásnak, a kereskedelemnek és pénzforgalomnak ezen természetes tengelyébe illeszteni, a tisztán tudományos és művészeti célú intézményeket, melyeknek nem zaj és tolongás, hanem csend és magány szükséges. — Felfogásunk mellett szól a fővárosnak és több vidéki városnak a példája. A szépművészeti muzeum és képzőművészeti csarnok Budapesten a városligetben állanak, az iparművészeti muzeum az Üllői-uton jó lent van elhelyezve, Kassa a város középpontjától tekintélyes távolságban építette a vidék legszébb muzeumi épületét, a szegedi híres közművelődési-palota is egy park közepén áll, a fő forgalmi utaktól egy kissé félreesően. Szóval nincs semmi különösebb ok, amiért a debreczeni közművelődési háznak a fővonal mentén keressünk helyet, diszitheti az bátran akármelyik tágasabb mellékutcat s így éppen a Hatvan-utcat is.

Sőt azt kell mondanunk, hogy a Hatvan-utca és abban a Csokonai-ház a közművelődési ház hivatott vezetőinek és leggyakoribb látogatóinak közelében, rájuk nézve majdnem a legalkalmasabb helyen fekszik. Mert bárkik fogják a közművelődési ház ügyeit intézni, bizonyos, hogy Debreczen szellemi életének leggazdagabb fegyvertára a kollégium, akkor talán már az egyetem és a református egyház számos taggal lesz képviselve a vezetőségben. A kollégium tanárai és az egyház lelkeszei pedig mintegy újjal érik a Csokonai-házat.

Még inkább megfelel a Csokonai-ház a látogatók érdekének. Tudjuk, hogy a muzeumot leginkább középiskolai tanulók keresik föl, sőt a felolvasások, szabadiskolai előadások és kiállítások közönsége majdnem felerészben tanulókból telik ki. A Csokonai-ház pedig több nagy népességű iskolának majdnem a torkában fekszik. A kollégium a maga akadémiajával, iparmuzeumával és tanítóképzőjével, valamint a felső kereskedelmi és fiu polgári iskola 4-5 percnnyire esik a Csokonai-háztól, az állami reáliskola majdnem szemközt van vele, a zsidó polgári leányiskola is olyan helyre jön (Kápolnási-u.), ahonnan 2-3 percz alatt elérhető a Csokonai-ház. De a távolságról szinte kár beszélni, hiszen városunkban minden közel esik egymáshoz; nem igen van

olyan debreczeni közintézmény, melyhez a városházáról 10 percz alatt oda nem lehetne jutni. Szerintem a Csokonai-házat mint közművelődési házat távolinak vagy félreesőnek csak elfogultság mondhatja.

Fontosabb az a kérdés, hogy vajjon a Csokonai-ház telkén emelhető-e a közművelődési ház céljainak megfelelő épület. Tagadó feleletet erre is csak az elfogultság adhat. A Csokonai-ház a városnak egyik legnagyobb belső telkén (több mint 1000 négyszögöl) áll, amely így is vagy némileg nem annyira kiegészítve, mint kiigazítva legalkalmasabb, hogy homlokzatán a diszes muzeumi épület emelkedjék, az udvarban, mintegy park közepén pedig egy különálló emeletes csarnok foglaljon helyet, amelynek földszinti része irodai és tanácskozó helyiségül szolgálna, emelete viszont a nagy felolvasó és kiállító teremről állana.

De még más ok is szól a mellett, hogy a közművelődési ház a Hatvan-utca 23. száma alatt épüljön, hogy a közművelődési ház maradjon szoros kapcsolatban a Csokonai-házzal. — Midőn a Csokonai-kör Zoltai Lajos kutatásából kétségtelenül meggyőződött, hogy a Hatvan-utca 23. száma alatt ringott valaha Csokonai bölcsője, akkor oly célzattal javasolta a városnak e házat megvételre és a városi törvényhatóság 1904. évi decemberi közgyűlésén azzal a határozott kijelentéssel vette meg, hogy e ház kulturális célokra szolgáljon. A ház azóta becsülettel teljesíti a neki szánt feladatot, hajlékot adott a városi muzeumnak, a Csokonai-körnek és a Gönczy tanító-egyesületnek és ha a városi tanács telét el nem szakítja a kerületi kapitányság részére, még évekig kényelmes helyet biztosítana a muzeum várokozason felül szaporodó gyűjteményeinek. A közönség is hozzá szokott és kicsinyek-nagyok nagy számmal látogatják, mindannyiszor, a mikor csak megtekinthetők a muzeum szobái és a Csokonai-kör ereklyetára.

Azonban azt sem hangoztathatjuk eléggé, hogy a debreczeni közművelődési háznak nem szabad egykönnyen elszakadnia a Csokonai-névtől. Csokonai Debreczen városában nemcsak irodalomtörténeti személy, nemcsak egy fényes költői tehetségnek a neve, hanem jelkép, amely irányt mutat városunk szellemi haladásának és amely összefoglalja minden művelődési törekvésünket. A kedvező véletlen úgy akarta, hogy a Csokonai-kegyeletnek és kulturális céljainak ugyanazon a helyen áldozhassunk, közös oltárt emelhesünk. E kedvező véletlent fel kell használnunk, építsük — még pedig építsük fel minél előbb — a közművelődési házat a Csokonai szülőháza telkén; a debreczeni közművelődési ház méltóbb védőszentet úgy sem találhat Csokonainál.

A vallás és az ember.

— Husvétii elmélkedés. —

Irta: Kövér Gyula.

Az is tulajdonsága az embernek hogy vallás nélkül nem tud élni. Még annak is van hite, vallása, ki magát felekezettel nélkülinek hirdeti. Az ateista, aki tagadja Istennek lételet, bizonyos elveket hisz és vall, melyeket életére nézve irányadóul tekint.

ENERGIN

EGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 2.50 KORONA
Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az Energin vállalatnál Pécsen, mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghatósabb és legizletesebb hízoló és vertisztító szer!

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!
Gyermekeknek: Siettetni a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

Felnőtteknek: Utólérhetetlen vérképző, gyöngéledőknél erősítő és mirigyoszlító szer, mellbajosoknál megbízhatatlan izzadáást és elősegíti a gyógyulást.

Kezesség

gelyen való utazásban elfáradtan meg-
érkeztek a városba. Jövedeleikről még a
főbíró uram sem tudott, mert a fejede-
lem nem akarta, hogy a magisztrátus az
ő udvarlására siessen. Hanem bizony
azért hirtelen ment a fejedelem érkezé-
sének, mert felismerték az udvari embe-
reket és azt a furcsa formájú nagy hintót,
amely a vendéget hozta.

Szapolyainak, mint Debreczen urá-
nak, háza volt a Csapó-utcán. Egy
öreg ember gondozta a portát, névszerint
Csergheő Balázs, aki valamikor jobb na-
pokot látott. Most az egyszer ő maga
sem tudott a fejedelem jöveteléről és
ugyancsak meg volt illetődve, amikor a
nyitott kapun berobogott az üveges batár.
Csergheő Balázs azonban csakhamar ma-
gához tért, kinyitotta a nagy ámbitus
ajtáját, feltárta a jól gondozott szobákat
és nagy csendet parancsolván az udva-
ron, Szapolyai lefeküdt a puha párnák
közé kipihegni pár órára a hosszú ut
fáradalmait.

Borberegi Vincze pedig másnapon
illően felöltözködve, urának megbizásá-
ból elment Khardossékhoz, bejelenteni a
fejedelem látogatását. Mi türes-tagadás
benné, Khardoss uram, akinek szépséges
felesége apróra elmondta, miképpen uta-
sította el őt évvel ezelőtt a fejedelem sze-
reli vallomását, nem nagyon örült a
látogatásnak, a szép asszony azonban
megnyugtatta urát azzal, hogy csak bizza
rá a dolgot, majd távol tartja ő a tüzes
szívű udvarlót, ahogyan ismét szabadab-
ban nyilatkoznék. Így történt aztán, hogy
Borberegi Vincze azon hiradással ment
vissza, hogy a Khardoss-porta nagy sze-
rencséjének tartja a fejedelem látogató-
sát, mely tüzen után a szépséges házi-
asszony az ebéd után nézett, míg Khar-
doss uram embereivel a pincze legrégebb
borait vizsgálta át, illő lakomát akarván
adni a nagyur tisztességére.

A déli órákban Szapolyai csakugyan
megjelelt a Khardoss-portán, hol a
háziúr és háziasszony őt fejedelemet meg-
illető hódolattal fogadták. A fejedelem
most is oly elragadóan szépnek és ked-
vesnek találta Khardossnét, mint őt év-
vel ezelőtt.

Most azonban nem azokkal szemek-
kel, nem azokkal az égő vágyakkal nézte,
mint régebben. Ez a fönséges, nemes
asszony úgy nézett ki, mint egy királynő.
Alakja, minden mozdulata tiszteletet pa-
ráncsolt és Szapolyai a találkozás első
pillanatában úgy érezte, hogy lelkéből
mind eltűntek ama gondolatok, melyek
őt évekkkel ezelőtt a szépséges asszony-
hoz vezették.

Szapolyai régen nem érezte magát
oly kellemesen, mint a Khardossék köré-
ben. Különbösen is unta lelkéből az udvari
ceremóniákat és nem egyszer tették
beteggé otthon az udvari szokások, me-
lyektől nem térhetett el. Azután meg a
szíve most már igazán vágyott a valódi,
értékes boldogság után, mert meguntta
azt az életet, mely csak futó örömöket
nyújtott és nem ritkán ártott is a feje-
delmi tekintélynek. — Khardossné lelki
örömmel tapasztalta a fejedelem megvál-
tozását és mikor a tüzes bor hájtogatása
közben bizalmasabbá vált a hangulat,
ő maga hozta fel a fejedelem udvari-
kodó széptevésére, hogy őt év alatt

mennyit felednek a férfiak, akik azt hi-
szik, hogy egy-egy felfedezett virág nél-
kül boldogtalanok lesznek.

Szapolyai találva érezte magát és
maga is elmosolyodott azokon az idő-
kőn, mikor azt hitte, hogy daliás ter-
mete, fejedelmi trónja minden asszonyi
szívet meghódít. Be is vallotta ezt a té-
vedését, végtelen boldognak érezve ma-
gát, hogy egy magasztos női eszmény-
képre akadt, kinek példája a léhaságot
kiölte a szívéből és tiszteletre tanította az
erény iránt.

Az ebéd alatt szóbeszéd közben
Szapolyai udvari tisztséggel kínálta meg
Khardoss uramat, aki azonban elhárította
magáról a tisztséget, azt mondván, hogy
ő nem alkalmas sem a vitézi, de annál
kevésbé a ceremóniás életre. Meg is
köszönte a fejedelem nagy kegyességét,
aki aztán nem is erőszakolta a dolgot,
mert belátta, hogy mérhetetlen nagy ál-
dozatába kerülne az egész családnak le-
mondani a megszokott, csöndes életéről.

Khardossnének két gyönyörű fia
volt, tizenöt éves az egyik, kettővel fia-
talabb a másik. Nyílt arcú gyermekek,
mindkettő sugár, szépnövésű, mint a
czedrus. Pompásan ülték a lovat és mind-
ketten elhatározták, hogy katonák lesz-
nek. Emellett az anyjuk lelkének
finomságát örökölte a két fiu. Nem is
állhatta meg a boldog anya, hogy el ne
adicselkedjék fiaival a fejedelemnek. Sza-
polyainak nagyon megtetszett a két fiu
és nyomban határozott jövőjük fölött.

— Khardoss uram, jó gazdám, ad-
ják nekem a két gyereket — kezdé Sza-
polyai — és én elviszem őket magam
mellé apródokul Budára. Mert én is ma-
gyar ember vagyok és szeretném valami-
képen viszonzni azt a nagy szíveséget,
amellyel engem itt fogadtanak. Jó helyük
lesz nálam, udvarmesterem vigyáz rájuk,
kioktatja a fegyverforgatásban, vitézi játé-
kokban és ha felnőnek, jó törökverő lesz
belőlük.

Nagy gyönyörűség fogta el a szülők
lelkét erre a beszédre és Khardoss uram
talán menten igent mondott volna, ha a
gyerekek anyja nem fűgőbb a szóval. Fel-
állott szépen méltóságteljesen, szemében
a hála könyeivel és megköszönte a feje-
delem jóságát, aztán így szólt lágyan,
kérőn, édesen:

— Boldogabb anya nálam nincs e
pillanatban, midőn uram, királyom gyer-
mekeim jövőjéről gondoskodni kíván. És
mégis, mégis azért könyörgöm, hogy ma-
radjanak itt a gyerekek mellett. Gyöngé
virágok ők még, ártana nekik az udvar
hideg levegője. Istenfélelem az ő minden-
nap kenyerük, velem imádkoznak nap-
költekor és napnyugváskor, most is én
altatom el őket és gyermeki szívük őszin-
teségével egész nap úgy követnek mint
árnyék az embert. Nem tudják még ők
azt, hogy mi a pompa, mi a fény, ők
még boldogok, mert családás nem érte
szívüket. Hadd maradjanak továbbra is
gyermekek. Én úgy nevelem őket, hogy
ha erős karokra lesz hazánknak szüksége,
félelem és habozás nélkül álljanak ki a
küzdésre. Ők az én fiaim és én hiszem,
hogy szegyetn sohasem hoznak anyjukra...
De talán most is odaadnám, őket ha...
Itt elhallgatott és csak akkor folytatta,
mikor a fejedelem nyájas szavakkal biz-

tatta, hogy csak mondja ki bátran, ami
a „ha“ után következik.

— Am legyen — folytatá Khardossné.
Fiaim anyaszemhez vannak szokva, felsé-
ged uri palotájában pedig férfiak tanyáz-
nak. Sok olyat látnának, ami még nem
való az ő ártatlan lelküknek. Ahol férfiak
vannak, ott kapós a dévaj szó, gyakran
összeverődnek a boros kupák, meg-meg-
fordulnak, ott cifra dámák is gyakorta.
Ne haragudjál meg uram e bátor, igaz be-
szédemért és ne nehezeld, ha aggódom
fiaimért. De, mivel jó vagy hozzánk, ér-
demetlenül ígérem, hogyha Budavárába
hozzád méltó asszonyt viszel, boldog le-
szek, ha fiaim udvarod fényes körében
nőnek fel. Nemcsak én kívánom ezt, ha-
nem az egész haza, mely királyasszonyt
őhajt látni Budavárában.

Szapolyai felsőhajtott, aztán így szólt:
Mióta e hajlékba léptem és látom
a tiszta boldogságot, valóban vágyik a
szívem a csendes béke és édes otthon
után. Szívesen megígérem tehát e napnak
emlékére, hogy nemsokára asszonyt vi-
szek fejedelmi lakomba. Hanem a két kis
leventére számítok, biztosítva őket arról,
hogy édesanyjuk helyett jó gondviselő
másik anyát hozok melléjük.

— Mivel pedig — folytatá Szapolyai
elborulva — nem tudom, ha viszontlát-
tom-e Debreczent valaha, szeretnék intéz-
kedni itt való vagyonomról. Kicsi, érték-
telen is talán az én csapó-utcai házam,
de nem akarnám idegennek adni, azért
tehát úgy gondoltam, hogy legyen az a
két fiu. Valamikor öregségükre, jó pihenő-
hajlék lesz az mindkettőjüknek.

Khardossék halásan fogadták a feje-
delem ajándékát, aki ezenfelül még két
drágamivű kardot adott a két fiunak, sa-
ját kezével kötve azokat fel karcsu derek-
ukra. A husvétii ünnepek után Szapolyai
János visszautazott Budára. Szótlan volt
az egész uton. Ugy érezte, hogy az ő általa
bálványozott asszony beszédjében nagy
igazságok voltak. És minél többet gondolt
a Khardossék barátságos félszékére, annál
erősebbé vált lelkében házasságának gon-
dolata úgy, hogy mikor hazaérkezett,
azonnal hozzáfogott a nagy lépés meg-
valósításához.

Szapolyai János részint a maga
akaratából, részint politikai okokból meg-
házasodott, nőül vévén a lengyel király-
leányt, Izabellát. Boldogságában nem fe-
ledkezett meg a két Khardoss fiuról,
viszont Khardossné is kötelezve érezte
magát régi ígéretének beváltására. A
boldog szülők maguk vitték fel a fiukat,
kiket Izabella az első pillanatra annyira
megkedvelt, hogy mindkettőjüket maga
mellé rendelte.

A sok küzdelmet látott király azon-
ban házassága után nemsokára meghalt
és nem teljesedett be rajta az őt Székes-
fehérváron megkoronázó Podmaniczky
István nyitrai püspök jóslata, hogy a ki-
rály aggkorában boldog szívvel fogja meg-
látni hazája függetlenségét.

A két Khardoss fiu Szapolyai halála
után visszajött Debreczenbe, de csak rö-
vid időre, mert erős karjukra, vitézi bá-
torságukra szüksége volt a minden oldal-
ról sauyargatott nemzeti ügynek. A két
fiunak a lelke egybeforrott a szabadság
szeretetével és mindenütt ott voltak, ahol
diadalra vihették a nemzet igaz ügyét.

Állandó nagy raktár és képviselő:

Ráhmer Sándornál

Piac-utca 26.

Bächer-Mellohár és Johnston gépgyárak kép-
viselője.

A magyar államvasutak gépgyárának kerületi képviselője.

Eredeti amerikai Planet kapák,

mindenféle kapás növényhez alkalmasak, eredeti
amerikai Johnston kéveköto, marokrakó
aratógépek, fűkaszálók. Parosoru eredeti Me-
lohár-féle Union Drill vetőgépek sza-
badalmazott kikötő készülékkel. ←←←←←

Eredeti Bächer aczélekék

eltörhetetlen aczélfekkel.

Csak nevetss.

A lángba borult vérnek,
Az izzó szenvedélynek,
Nyomát sem érzed:

Hideg marad az ajkad,
Hideg közöny ül rajtad,
Nincs neked véred?

Nem tudsz érezni tán még?
Vagy isten tudja, már rég
Kilobbant minden lángod?

Nem gyult szived még lángra?
Vagy végső lobbanása
Az is régen kiszállott?

Szemérem tart-e vissza
Vagy multak sötét titka?
Mért nem felelsz?

Csak mosolyogsz a szókra
S míg ajkad nyujtod csókra,
Egyre nevetesz...

Vértessy Gyula.

Etsedy Gábor feljegyzéseiből.

Van a főiskola kéziratgyűjteményében két vaskos negyedréti kötet. Elejétől végig nagytiszteletű Etsedy Gábor volt gyulai prédikátor kezeirása. Becsületes vastag, régimódi papirosra még lúdkalamussal írhatta a nagytiszteletű úr. A papiros már itatósna is jó volna, olyan régi, úgy megpuhította az idő. De a betűk még pompásan olvashatók és olvashatók lesznek akkor is, mikorra ez a papiros, amire én írok, meg amire manapság nyomtatni szoktak, régen porrá omlott széjjel. A mi öreg apáink a papiroskészítésben különbek voltak minálunk.

De különbek voltak egyebekben is. Több volt bennük a kedélyesség, az élet józan felfogása. Tanu rá éppen ez a két kötetes kézirat, melynek akkori divat szerint a *Sokféle* címet adta derék írója.

Találó cím, mert ami benne van, az csakugyan nagyon sokféle. Ami följegyzésre érdemes dolgot imitt-amott hallott, olvasott vagy átélte a derék nagytiszteletű úr, annak mind nyoma maradt ebben a kéziratban.

Versek, melyeknek kár lett volna elkallódnia, köztük *Csokonai, Gvadányi, Fáy András* egy pár nyomdafestéket nem tűrő dévaj költeménye, elmés tréfák, sokszor vaskos, de mindig jóízű adomák, nevezetes bohó esetek, megtörtént érdekes históriák váltakoznak benne komoly politikai iratokkal, vallási ügyeket érintő másolatokkal, majd égi tűnemények leírása, időjárásai följegyzések, hasznos házi orvosságok recipéi, — kísértethistóriák, kertészeti jegyzetek változtatják egymást tarka összevisszaságban. Egy hosszú élet elményeinek tükre ez a két kötet.

Írójuk az 1800-as évek elején a debreceni kollégium diákja volt. Diáksága éveiből is van egy néhány érdekes, a kort jellemző följegyzés. Ezekből válogattam ki egy párat, valamint a későbbiekből is egyet-egyet mutatóba. Jóízű történetek, melyeknek helyi vonatkozásuk miatt is megvan a maguk érdekessége. Apró adalékai a régi magyar társaséletnek, korfestő voltakért megérdemlik a napvilágra jutást.

Adom őket úgy, amint Etsedy régies zamatu, jóízű magyarsággal megírta.

Egy ifjúi pajkos tsintalanság.

Debreczeni Collegiumban való tanulásom és deáki korom alkalmatosságával történt 1803 körül, hogy utolsó három napjaiban a Farsangnak egy néhány jó barátok — mind deákok — elmentek a bálba, az úgynevezett *Fejér Ló* vendéglőbe. Mikor haza akartak menni — notabéne nagy hideg és hó volt — az úgy nevezett Kis Templommal által ellenben lévő őrző ház előtt reggeli három óra körül egy taligás két fejér lóval és a taligán lévő négy akós forma hordóval, melyben vizet akart vinni a kútról, megállapodott és bement az őrző házba melegedni. A deákok haza felé menvén, felülnek rá, elhajtják és farsangolnak rajta.

A taligás futott, kiáltott, de el nem érte. Az ekvipázson kimentek a deákok Várad-utcán, bementek Hatvan-utcán s már a taligás elmaradt. Hatvan-utcán bégjövén és onnan mindenféle farsangolván valamennyi Mester Emberek tziemerét lehetett, mind leszédtek és a házak ablakain lévő salukátéereket is. A taligát megrakták és a tziemereteket, — hol egy, hol más helyen az előkelő embereknek házára felrakták. A salukátéereket pedig a Kis Templom mellé, az akkori pap, Gál András kis kertjébe bégányták. Másnap a város doboltatta, hogy a kinek salukátéere veszett el, az a Gál András tiszteletes úr kertjébe keresse, a tziemereteket pedig a város házánaál megeli ki ki. — A taligát elstapták s haza mentek a deákok.

Illyen az ifjuság!

Deákok és insurgensek batáliája.

1801-ben november hónap elején a debreczeni deákok és az insurgensek között, kik bakkantsosok és a város részéről valók voltak, rút perlekedés történt. A lármának oka a volt, hogy a Fejér Ló vendéglőfogadó körül már estvéli időben egy bakkantsos a deákoknak ezt kiáltotta utánok: Az bakkantsom gyöngyvirág, szagolja meg a diák! A deák azt kiáltotta vissza: Az én tizimám paprika, szagolja meg a fika!

Ezenn több-több lárma, utóljára verekedés lett s a deákok a Collegiumból kitódultak s a bakkantsos insurgensekkel igazi batáliát tartottak, úgy hogy éjjel tájba tudták letsendesíteni. Emberhalál is volt. Az insurgenseknek kapitánya volt Vetsci nevű szenátor, az is jelen volt és vitézeit biztatván, a katonás süveget úgy a fejébe tsapták, hogy azután különben ki nem lehetett venni, hanem le kellett hámozni róla a süveget.

Egy néhány deákot elkaptak és a város házához vitték. Némelyik páltzát is kapott, azonban sok ki tsapódott. Az első közt volt Méhes, az utolsó közt Szentgyörgyi István nevű, ki azután Somogyban pap, Méhes pedig Szeghalmon notárius lett.

Szép szín alatt való bosszúállás.

Debreczenben tanult egy deák ifju, kinek igen tsintalan szolgálja volt. Ezt ő sokszor megabrakolta, a mit a szolga nem állhatván, elszökött. A diák is kimegy végre akadémiára és megfordul Amszterdamban, kimegy a tengerpartra s ottan egy matröz megszólítja:

— Ugyan hol jár itt tiszteletes Uram? örülök, hogy szerentsém van ezen az idegen földön!

Az akadémius utóljára ráesmér, hogy ez az ő tsintalan szolgálja. Kérdi, hol jár és miféle hivatalban van?

— Én — úgymond — tiszteletes uram, katonává lettem, mikor a Collegiumot ottan hagytam, onnan elszöktem és matröz lettem. Semmi bajom nints,

van pénzem elég. Ha tiszteletes uramnak szüksége van rá, adok költsön. Majd ott-hon megkapom, úgy is haza szándékozom már.

Az akadémius felvesz tőlle egy néhány aranyat a többi matröz szeme látára. Azután mondja a matröz:

— No, tiszteletes uram, ha tetszene gályát látni, jöjjön, béviszem a miénkre és majd a kapitányt megkérem, hogy engedje meg, megvizsgálni.

Elmennek. A matröz bémegy a kapitányhoz és azt mondja:

— Uram, én már a matrözságot megúntam; hanem hoztam magam helyett egy derék ifjat, meg is fizettem neki.

A kapitány bégivatja és végignéz rajta:

— No, megelégszem vélle. Te el-mehetsz, e meg itt marad!

Az akadémius hijába szabadkozott. Többé el nem botsátották és három egész esztendeig kellett legénykednie a hajón.

Egyszer visszakerültek Amszterdamba. Több matrözokkal kiment jár-kálni a városba. Ott meglátja báró Wesseléuyit és gróf Telekit, kiknek elbeszéli balsorsát s kéri, hogy váltsák ki. Azok kiváltották s velök hazajött. Később Enyeden lett pap s úgy fizette ki nekik lassatskán a váltságpénzt.

Simon Péter fogadása.

A Nagykúnságban Kún-Hegyesen 1780 körül meghalt egy előkelő ember. A predikátor, Simon Péter, a predikálásért egy körmőci aranyat kapott. A temetésről a predikátor házához gyülekező sokan, ott volt a kunhegyesi bíró is, valami Mészáros nevű s azt mondja a papnak:

— Ugyan komám uram, tsak könynyen keresik a papok az aranyat!

Feleli Simon Péter:

— Komám uram, én három fertályig papoltam az aranyért, ha komám uram annyi ideig tsak eltátog, imé itt az arany, odaadom.

Felvállaita a bíró, de az aranyat nem kapta meg. Egy fertályig se tudott tátogatni.

Belevesztett, mint Bertók a tsíkba.

Ez a magyarok közt szokásbann lévő példabeszéd onnan vette eredetét, hogy egy Bertók nevű ember felvitt egy szekér tsíkot Bétsbe, abból nagy nyereséget remélvén. Beszáll egy vendéglőbe, ott szolgáltnak neki mindennel, mind magának, mind lovának. Ő azt gondolván, hogy itten is, mint Magyarországon, a vendégnek mindent ingyen adnak, örült és a németet sokszor dít-sérte, mondván: Be jó ember, német uram!

De mikor el akart menni, nem elégedett meg a német a köszönöm szépenel, hanem a gazdag tartásba nem tsak a tsík ára, hanem a szekere és négy lova is oda maradt. Mikor aztán a gránitzon a 24 krajczárt sem tudta megfizetni, még áristomba is tevődött.

Igy nyert Bertók a tsíkba!

A tsalfa és eleven eszűség.

Szabolts vármegyében Ujfejtónn volt egy tsintalan *Tzikó Péter* nevű fiskális, ottani birtokos uri ember. Ez igen sok tsintalanságot tett.

Egyszer Pünköst ünnepeken első napjára az egész fejtóti urakat, egyiket a másikkhoz elinvitálja ebédre. Mindenik hitt és ígérkezett, úgy hogy az egész helységbe sehol se főztek az uraságonnál ebédet.

Mikor a rendelés szerint tizenkét órakor, kiki ahová volt invitálva, megin-

dült, egymást előtalálták s kérdik: Hova megy urambátyám s ötsém?

— Oda megyek az Urhoz, oda vagyok ebédre híva!

— Én meg az Urhoz vagyok invitálva — felel a másik.

Tzikó pedig Erdődy Lajos úr házána ámbitusáról nevette az ögyelgést kivél egyet értett.

Hanem azután valamennyit Erdődy invitálta magához ebédre, ami már készen volt, de csak estvéli templom után ettek.

Tzikónak egy másik tsalfasága.

Ugyantsak Fejértón volt egy Szunyogh Farkas nevű öreg úr, kit jól esmértem. Ennek feleségének volt Erdélyben egy testvére férjnél, kik soká nem látták egymást. Az erdélyi testvér ki jön nénnje látogatására.

Tzikó éppen Szunyoghnál volt, mikor az asszony elérkezett. Kérdi, ki légyen? Az asszony megmondja.

— No szeretem, hogy asszonyságodhoz szerentsém van — mond Tzikó — hanem tessék magát ahoz tartani, hogy Szunyoghné asszonynénje nagyon siket.

Ezzel bémegy és hirt ad Szunyoghnének, hogy megérkezett a huga, de nagyon siket.

Öszve jön a két asszony és oly nagy lármával kijabálnak egymásnak valami fél óráig, hogy egész megizzadnak belé. Egyszer Szunyoghné nem állhatván, azt mondja:

— Hugom, ne kiálts olyan nagyon, nem vagyok én siket!

— En sem vagyok — mond a másik — hanem nékem egy ur azt mondta, hogy néném asszony siket, azért kiabáltam olyan nagyon.

— Nékem is azt mondta az az átkozott Tzikó, hogy hugom asszony siket. De Tzikó már akkor eleblábal.

Más példa az eleven eszlük ámitásáról.

Erdődy Lajos fő szolgabíró és Tzikó bémentek Nagykállóba a vásárra, mikor a török háború folyt II. József alatt. A király az ármádia számára ökröket venni elküldött Kállóba is egy katonát tisztet és megvolt hagyva, hogy a vármegye segítségül légyen a vásárlásban.

Megveszik a sok ökröt és a vármegye udvarára behajtják. Észre vévén Tzikó, hogy a tiszt nem igen ért a marhához, azt mondja Erdődynek:

— Ezt a tisztet meg kellene tréfálni. Már engem esmér, hanem az Úr ámita el, hogy nem jó marhát vétettek véle, nagyon megsalták, olyan vének, hogy a húsok soha se fő meg. Ha nem hiszi, nézze meg, hogy felül egynek sinta foga, mind kihullott már.

A tiszt úgy találván, megijjed és a viceispányra s más tisztokra kezd lármázni, hogy ötet melly tsúful rászédtek a vén marhákkal. Soká tudták véle elhitetni, hogy a marhának nintsen fejlül egynek is foga.

Az után Erdődyre boszankodott, kereste, hogy levágja, de már akkor tovább állott. Az urak is, bár tudták, ki volt ennek indítója, ki nem jelentették.

Közli: Csűrös Ferencz.

Oh szent morál!

— Shakspere szonettje. —

Míg én, a láztól nyughatatlan,
Az ablakára lesve állok itt,
Szerelmesem e pillanatban
Oh én tudom, felőlem álmodik.

Arcán a vágy bibor virágja,
Szívét a mámor láza ejti meg,
Két bársonyos karját kitarja,
Hókeble sűrűn, lázasan piheg.

Szivem csak ő utána áhít,
Ő is szeret a kárhozásig,
Egymásban éljük életünk felét;

S óh szent morál! dicső nevedben;
Én kint virasztok gémberegten,
S ő bent, a forró lázban majd elég.

Ford. Gál Zoltán.

A halál költészete.

Irta: Oláh Gábor.

Schopenhauer pessimismusa olyan árnyéket vetett a tizenkilencedik század lelkére, hogy maga a függetlennek mondható irodalom is ezt a mélyeséges borulatot viseli magán. A felvilágosodás százada illúziókat tépett szét. A naturalismus, az igazság nagy ígében kívül még lehangolást is prédikál. Titkok zárait nyitja föl, de a kiuyilatkoztatás megdöbbsenti és megroskasztja lelkünket. A saisi tányol klasszikus regéje untalanul ismétlődik. Zola lán az egyetlen kivétel a nagyok közt, aki legtöbb regényében az életnek egy új, hatalmas virulatába vezet a nyomoruságok és borzalmak hídján keresztül. Zola regényeiben a tülekvő tömegek, forrongó és összecsapó viszonyok zürzavara felett mint egy támadó csillag ragyog ki mindig az ideál. Balzacot, minden hatalmasága mellett, az ideál hiánya teszi oly sivárrá. Hatása már Taine szerint is beteges, de kúrthatatlanul erős. Annál lehangolóbb, mennél erősebb. Flaubert is inkább orvos, mint költő. Pedig a szellemi munkakörök határait sem jó által lépni; a festő maradjon festőnek, a költő költőnek. A nagy orosz regényírók, különösen Gogol, Dosztojevszki, az életnek csaknem mindig a legelkeserítőbb, leghalálra valóbb mélyeségeit járják. Birodalomban nem nyílik virág, az eget is alig látjuk tisztának. A tulajdonképeni lírai költészet manapság a symbolismusba szétfosló életunalmat, sőt életundorodást énekel. A franciák ebben nagy mesterek. Verlaine a Szajnában egy örökké halottakat hőmpolygető gyászfonalat lát; Baudelaire a feloszlásban levő kutya tetemével veti össze viruló szerelmese sorsát. A modern drámában Ibsen a király; s ez a nagy északi bölcselő is azt mormogja: nincs erőnk semmire, rabjai vagyunk a véletlennek.

A költészetnek, mint a vallásnak és a filozófiának, félig a halál az ősanja. Vagy a mulandóság érzése fakaszt lelkünk-ből dallamokat, vagy az életérzés nagy-szerűsége ejt lobogásba és zengjük a halálalanságot. Ez ugyan áltatás, de a reménységnek és az akaratnak egész erdeje zöldül ki belőle. Minden remekmű, amit valaha költők lánglelke teremtett és terem: tulajdonképen erős tiltakozás az örök elmúlás ellen. Az elveszthetetés tudata is ébreszti bennünk a szép imádását; de ez a sajátságos indulat ellene fordul szülőjének, az elmúlásnak, és harcol vele emberi határok közt végtelenül. A művészi alkotásokban, akármilyen tendenciával indúlnak hódításra, kiolthatatlanul él az érdeknek egy sajátságos fajtája: a sok időre való szántság, ahogy mondani szoktuk: a halhatatlanság gondolata. Itt természetesen csak a mának a művészeiről van szó. Petőfi a legősztönszerűbb költők közé tartozik, mégis határozottan kívánja és hiszi nevének fenmaradását a test összeomlása után. Tehát a költészet-

nek, mint a nagy életre szánt emlékműveknek, az volna az ideális célja, hogy életre lelkesítsen bennünket, hogy fölfegyverezzen a nagy sötét lovag, a halál ellen.

Azonban itt számot kell vetnünk egy igen egyszerű körülménnyel. Keresheti a költő a halhatatlanságot olyan művekkel is, amelyek az elmúlás jóvoltát, az élet semmisségét, szóval a halált magasztalják. Ha nagy művész, akkor halhatatlanságát épen halálénekeinek köszönheti. De az irodalmi műveknek mindig kettős a célja; egyik az, hogy kinyilatkoztatásai, lelki arcképei legyenek az irójuknak; másik az, hogy hangulat ébresztői, sokszor tette serkentői legyenek a nagy főbbségnek, az emberiségnek. Igaz, vannak olyan korok, melyekben a halál kultusza virúl, mint volt a középkor egy bizonyos tekintetben; de az életnek magának mégis csak az élés az értelme; azért az emberiségnek életserkentő művekre van igazán szüksége. Ezért azok az örök művek, melyek az emberi akaratörök, életre-valóságunk leghatalmasabb hirdetői. Jól mondja Jászi Oszkár *Művészet és erkölcs* c. munkájában: „Lemondást, önfeláldozást javasolni az élet fő-fő irányítójául annyi, mint biológiai lehetlenséget ajánlani, mert az szemben találja magával az élet fentartásának és magasabbra vitelének örök természeteti tendenciáját.” A különös Nietzsche is azért támadja a keresztényiséget, mert az alapelve: lemondás.

Nem kell bizonyítanunk, micsoda mélyeséges hatása van sokszor költői műveknek emberekre, korokra. Ahogy a korszak hat a költőre, úgy hat vissza a költő korára, sőt utána támadó korszakokra. Ha ez való, akkor el lehet képzelni, pessimisticus gondolatoknak, műveknek milyen leverő hatása van a lelkekre. Goethe Werthere nem kiváló munka, mégis állítólag voltak áldozatai. Ellenben az életkedvet, akaratörőt hirdető munkák sokszor elesetteket állítanak talpra s a kétkezőket határozottakká edzik. Homeros, Achillese és Odysseusa miért él ezredek óta? Azért, mert az egyik a férfi erőnek, másik az emberi ügyességnek, életrevalóságunk primitiv de kiváló példája. Shakspere hőseiben az akaratörő tombol, viharzik; itt a halál is oly mellékes, hogy magáért az életért semmiség így halni. Végső hatásában minden tragédiája fölemelő, Egész kegyetlenül kimondják sokan, hogy az életundorodást és halált prédikáló költőkön egyszerűen keresztül kell lépnünk, mint ahogy átlépnek a csatában elesetteken roham közben; mert jajgatásuk csak erőnköt rendíti meg; mert a küzdelemben azé az élet, aki áll s azé a diadal, aki fegyverével más halálán is életet vesz magának! Csakhogy ez félszemmel látás, mert az önzésnek szinte korlátatlan hatalmat biztosít. A társadalmi fejlődés pedig az altruismus felé halad, legalább ahogy ma látjuk. Az irodalom is mindenkiért van, nem egyesekért; a minden boldogsága előbbre való, mint az egyesek boldogtalansága — ha ugyan ez nem ellentmondás.

Korunk költészetének jó részben az életunalom, az étellel megbirkózni nem merés vagy nem tudás az alaphangja. Érdekes, hogy a művészetek más ágában sokkal több életszeretetet lobog. Meunier kis szobrai az életcsatának küzdő, sokszor görnyedő, de mindig cselekvő katonái. Az erőfeszítés, amelyben izomzatuk feltűnik, csak az életnek komoly akarása. Van köztük megdöbbsenti, de több a lelkesítő. A munka! Ez a Meunier jellegje; ez pedig már maga az élet. Rodin szobrain valami groteszk hatalom ölelkezik az élni akarással. A mai festők és szobrászok általában hiszik és vallják az erőnek, az egészségnek a vallását. Nincsenek nyomorék szobraik, sem kórságban szen-

vedő-festett alakjaik; pedig a mai költészetnek sokszor ezek volnának pendantjai a képzőművészetek körében.

Brandes 1871-iki riadójában éles észszel mutat rá a dán irodalom lethargiába süllyedésére s attól félti a nemzetet, hogy maga is utána esik. Hirdeti, hogy az irodalomnak a nemzetet és az emberiséget érdeklő problémákkal kell foglalkoznia, különben halálra kárhoztatja önmagát. Az ideál: az emberiség szabadságának és haladásának eszméje.

Sok nagy író eleget is tett ennek a Brandes-féle követelménynek már Brandes előtt, de negatív módon: azt mutatta meg, mik az emberi haladás és szabadság akadályai; hőseit ezekben buktatja el. Ez jó, de nem elég. Meg kell mutatni az utat is, amely valószínűleg előre visz bennünket. Ez a ma irodalmának kötelessége. Bölcsésze már megvan rég: maga Spencer; sajátságos, hogy Schopenhauert azért még nem tudta kiszorítani. Pedig Spencer már látja, amint a testben, lélekben tökéletesült Emberiség altruismus zászlója alatt büszke csapatokban vonul a műveltség örök útján előre, a boldogságnak egyre közeledő völgye felé. A mai költő bölcsészeti rendszerek ismerete nélkül alig él meg; azért jól teszi, ha a Spencer gondolatait önti át lelkén keresztül művészi formákba. Spencer, az altruismusban, a mindenkiért való élesben látja a jövő társadalom célját. Ezzel, úgy tetszik első pillanatra, mintha visszashorítaná az egyént a köz-nivelláló árájába; már pedig a költészetnek mindig nagy egyének a hősei. De nem kell félnünk Spencer tanításától; hiszen első sorban mindenkinek a maga egyéniségét kell mentől teljesebben kifejlesztenie, hogy a köznek, az emberiség életének fölemelésén ne hasztalanul dolgozhasson. Így a tömegek jólétéért való harc első sorban hatalmas egyéneket teremti. A nagy egyéniségek világa soha ki nem vész; hiszen minden újítást, tudományban, társadalmi téren majd minden előrelépést egyesek visznek véghez. A mi korunknak Edison a hőse, a nagy tudós-egyén, aki legtöbb jót tett az emberiség életének megkönnyítésére. De hőse Nansen is, az akarat szivós embere, akit egyenesen költők számára teremtett az idő. Ezek a korunk hősei inkább az agyvelőben küzdenek roppant harcokat, mintsem kard és karddal; úgyhogy századunk jellegje lassanként ezé meggyát: „tudni annyi, mint élni.”

De a halál költészetének ebben a mai, divatszzerű korában az emberek, különösen az író emberek, nem tudnak élni. Vagy talán nagyon is élnek és elégnék; ez megint a másik tulság. A mai irodalom dekadens voltánál talán az az egyik oka, hogy tombolásig megy a testiség, rombolásig a szeretkezés. Igaz, hogy a nagy szerelmek a legnagyobb teremő erők, de az érzékiség nagysága nem mindig egy a szerelem nagyságával. Leopardi szépen mondja, hogy énekli a halált, amely egyszerre születik meg a szív mélyén a szerelemmel. Petőfinék is a költői szép napok alatt suhan be lelkébe az elmúlás gyászgondolata. A szerelemnek és a halálnak ez az ikersége érthető, mert fiziologiái oka van. A testi szerelem az élet-energiának lassu fogyasztása; ezzel együtt jár az elmúlás érzete, mert a test rokkanságával lelkünk is hanyatlak, erőnk hanyatlása pedig a véget kergeti eszünkbe. És így bizony a szerelem nyit ajtót a halálnak. Mentől kevesebb a test felosztása ebben az örök lángban, annál rohamosabban ejti hatalmába lelkünket a halál gondolata. Ma, úgy látszik, korán kezdik és korlátlanul folytatják egyes osztályok ezt a testfogyasztó lobogást s ez hat vissza szellemükre: az elmúlás lerészhatatlan érzésének, az élet nyomorult voltának képében. A halálfélelmet

mámorba fojtják, a mámor rémületeket, víziókat terem, felcsigázza az ernyedő idegeket csak azért, hogy azután annál végtetesebben roskassza össze a test egész alkotmányát.

Az igazi költészet nem kórház, hanem virágos szabad mező; van ege, van levegője, van zöldje. Fáradalminkban felüdit, újérzéseket ültet szívéinkbe, szerelmessé tesz bennünket az életbe. Az igazi költészet nem posványos gázló, mely mocsárgázakból lobbant lidércclángok közt bódorogtat; hanem aranyhíd, mely átvezet bennünket az élet sötét völgyéből a halhatatlanság fényes ormára. A huszadik század költője ne azt énekelje: milyen jó meghalni, elmulni; hanem azt, hogy milyen szép élni, élni!

A szélmalom.

Ott állt a végtelen nagy sikságon,
Mint egy csodás, óriási madár
Négy szárnya forogva forgott egyre,
Ki tudja, hogy hány évszázadja már.

A szívéből fehérré öröltén
Kiontott annyi barna gabonát,
Távolból integettek társai,
Mint az őrtálló délceg katonák.

S egyszer . . . jött egy sötét, nagy épület
A városok tájáról . . . valahol,
Fekete zord szive lüktetve vert,
Éjjel, nappal zihálva zakatolt.

S alattomosan, csuszva megölte
Valamennyi őrtálló katonát.
Csak az az egy maradt hirmondónak,
Mutatni busan az ősök korát.

Vénhedten, de daccal fordítja
Korhadtt, fakó négy szárnyát a szélnek,
Mint egy mult világból hazajáró
Ijesztő, halvány, borús kisértet.

Mintha süvölné halálos gunnyal,
Amíg büszkén nekiment az égnek:
„Engem nem rombol le a haladás,
Azért is élek, mégis élek!”

Kutski Sándor.

Egy kis tévedés.

Langyos meleg árasztja el a primadonna világoskékre tapétázott szobáját; ő maga egy japán selyem pongyolában a szmirnával bélelt hintaszékben pihen és hallgatja a drámai hősnő elbeszéléseit, ki a legújabb pletykákkal meg-rakva kereste fel.

A szobalány egy urat jelent be és a primadonna föláll, hogy vendégét fogadja.

— Bocsánat, ha zavarom, — szölt az úri ember — ma érkeztem a városba, olvastam a szinlapon a nevét, s így gondoltam fölkeresem, ha még emlékszik reám? milyen jó barátok voltunk, mikor a mi városunkban játszott.

— Nagyon örülök — csicsérgé a primadonna, — hogy eszébe jutottam, igazán nagyon szép magától és emlékszem is rá, hanem, mondja és kérem . . . hogy is hívják? bizony nem csoda, ha a nevét elfelejtettem, minden nap bemutatnak egy csomó embert és így azt hiszem nem meglepő, ha a régiek nem jöhetnek eszünkbe.

— Szolgálatjára, Farkas Zoltán hírlapíró vagyok és most idejöttem az

„Igazság” című laphoz, első ismeretségem is — gondoltam — nagysádnál ujitom meg, mint régi jó barátömnél.

— Most már emlékszem egészen magára, de kérem ne nagysádjoljon, magának csak mindég a régi kis barátönye vagyok, csak nevezzen továbbra is Gittának, mert mindég így szerette mondani, emlékszem rá mily szép cikkeket irt rólam.

— Tudod édesem — szölt a drámistánéhoz — Farkas ur úgy irt rólam mindég, mint egy istennőről. De szép idők is voltak azok, bizony már azóta öt évet öregedtünk, no de ha a multakra gondolok, úgy érzem megfiatalodom; emlékszik Farkas, mennyire szerettük egymást? mindég együtt voltunk, maga egyszer kivitt engem kocsin egy közeli faluba és mikor a vendéglőben meguzsonáztunk, a maga feleségének néztek, a vendéglősné tekintetes asszony-nak czimezett és én azon úgy nevettem, még a könnyeim is kicsordultak. Mondja volt magának egy gyönyörű kis kutyája, melyet mindenhova magával vitt, meg van még?

— Nem . . . nem emlékszem . . . reá?

— Aztán volt egy huga, egy bájos kis leány, ki fölig szerelmes volt belém és egyszer el is hozta hozzám, ugy-e?

— Nem . . . igazán nem tudom . . . nekem sohasem volt hugom, özvegy édes anyámnál laktam, és azt . . . maga nem ismerte.

— Akkor igazán nem tudom ki is volt az, szölt a primadonna nagy zavarban.

— No de most már megyek — mondá Farkas Zoltán — mert elintéznél való ügyeim vannak, ajánlom magam hölgyeim.

Alig várta, hogy kint legyen, már igen melege kezdett lenni odabent. Csak azt nem tudta elképzelni, kivel téveszti őt össze Gitta kisasszony.

Irissz.

Herkulanum hőse.

Márványtalapzaton az ősi régiség:
Betört paizs, igénytelen horpadt sisak,
Rostélya, gombja nincs . . . nincs rajta
[semmi, csak
Sirból került s ma sugárfényben mégis ég.

Herkulanum hőst fedezte ez a vért,
Akkor viselte ezt porsátora fölött,
Mikor a tüzfolyam szikrázva hömpölyög,
Bejárva őrhelyén, amit rá sorsa mért.

Morog az égő hegy s tajtékzó torka szór
Miként könnyü pihét, mázsányi köveket,
Iszonyu rombolást siri csend követett,
Másnap e városról csak a hir szája szót.

Tüzfelhő kaparog, a föld lángba borul.
Ember, állat, ki tud, sietve menekül,
Csak az ör, mint szobor, marad ott egyedüll
Távoljövőben is így áll fényoszlopul!

A láva-sirt fölásta újabb nemzedék,
Ott leste meg vele halálig hű ebét,
Így örködött soká a holt város felett!

Kötelesség élő jelképe e halott,
Kit helyéről a vész le nem sodorhatott!
Sisakja így regél, ember! te se feledd!

Könyves Tóth Kálmán.

A debreczeni Thália.

A távozó színészek önmagukról.

Kritika a közönségről.

*

A nevezetes virágvasárnap már elmúlt. A debreczeni színház körül már-már lezajlott a nagy búcsú, amely mindig érzékeny, megható, színes szokott lenni, mint minden olyan alkalommal, amikor gyöngéd lelkű, bohém emberek mondanak isten hozzádot egy szerető város közönségének. Készen áll a batár. Thália viharos ekhós szekerére föl van rakva a csillogó lim-lom, a talmi pikkelyes hősi pánczél, a francia szalon szemnek tetsző uszály ruhája, a hermelines királynői palást és primadonna parfüm-illatú chantau kosztümje. Csak az egyetlen őszinte és mindennél valódibb „kellék”, a meleg művészszív nincs még beraktározva. Ezt itt hagyták cserébe azért a szeretetért, meleg ölelésért, amelyben a közönség részesítette őket. A színészbúcsúban mindig van valami kedvesen megindító aktus és különösen most, amikor a debreczeni színészeknek crém-je hagyja el ezt a várost, nem lehet a szürke regisztrálás formájában intézni el az ügyet.

Akik ma távoztak, vagy távozóban vannak Debreczenből, úgyszólván kivétel nélkül odanőttek ennek a vendégszeretetéről híres magyar városnak társadalmi életéhez. A hajdan kóborló komédiásai, gyanús szemekkel értékelt színésznők itt otthonra találtak a család legintimebb területén is. Testvérnek tekintették őket és embernek, akiknek a polgári becsülés mellett kijárt az erkölcsi rokonszenv is azért az élvezetekért, amelyben estéről-estére részesítették őket. Nyolcz elsőrangú és ünnepelt színész távozik most Debreczenből s hogy azt a hangulatot, amelyben a búcsúzkodás lefolyt, a nyomtatott betűn keresztül a közönségnek tolmácsoljuk, kérdést intéztünk a távozókhoz, hogy a sokkal jobban beszélő írásban fejezzék ki azt az érzést, amit élőszóval talán nem bírnának annyira érvényre juttatni.

— Milyen impresszióval jöttek ide Debreczenbe?

— Milyen impresszióval távoznak Debreczenből?

— Mi a véleményük a debreczeni közönségről?

— Hogy érezték magukat Debreczenben és hova mennek innen? — Ez volt a mi négy kérdésünk.

Olyas valami, amely provokálja azt, hogy őszintén tárják fel mindazt a jót és esetleges rosszat, amit működésük alatt magukba zártak. Az alábbiakban a színházjáró-közönség elé sorozzuk a megintertüvölt színészeknek szó szerinti nyilatkozatát, amelynek összességéből, üde soraiból, érzékeny nüanszaiból éppen úgy, mint egynémely neheztelő megjegyzésből csak az világlik ki, hogy ez a város a magyar színészek igazi Mekkája volt és marad. A búcsúzó szóhoz finom árnyalattal símúl oda a visszavágyás csöndes czélzata s amikor a debreczeni közönség szeretetéről, művészi érzékeiről beszélnek, mint egy finom könnycsepp látatlanul is ott csillog a legszebb búcsúzó csöndes melankóliával: — a viszontlátásra . . .

*

Szabó Irma.

Vígjátéki szubrett, szende.

Nagyon régen vágytam Debreczenbe, mikor még Komjáthyval Győrben voltunk. Sohasem fogom elfelejteni, hogy én egyszer előre megálmodtam, hogy Komjáthy kapja meg a debreczeni színházat és engem elvisz magával. Már ez az álom kedvessé tette Debreczent, mielőtt ismertem volna. Kilencz évig játszottam Debreczenben és ezalatt a hosszú idő alatt — és ezt büszkén mondom — összeforrott a művészetemmel a közönség szíve. És épp ezért táj kimondhatatlanul, hogy el kell hagynom Debreczent. Egyébként nagyon jól találtam itt magam, az időm legnagyobb részét tanulással töltöttem és emellett volt egy-két kedves család ismerősöm, akiknek szerető körében meleg otthonban éreztem magam. Debreczenben mindenki szeretett, ünnepelt és a sajtó is mindig hangon írt rólam, pártolta a művészetemet. Győrbe megyek az urammal és én sem veszek búcsút most a közönségtől, mert remélem és szinte babonásan bizom benne, hogy a kedves jó urammal együtt minél előbb itt leszünk újra.

J. Csáder Irén.

Dramai hősnő.

A bizalom és a hit hozott Debreczenbe színésznőnek. Bízom magamban és hittem a közönségben. Reményeim — sajnos — nem váltak be, de azt mondhatom, hogy nem rajtam múltak. Zilahy a kétszavas szerepekkel teljesen lejáratott és én úgy képzelem, hogy az emberek nem szeretnek és én is gyűlölöm őket. Misanthrop lettem Debreczenben, habár az igaz, hogy alig ismerek valakit. Nagyon szerettem a várost, de azért nem sajnálom most itthagyni, pedig tudom, hogy vissza fogok kívánczolni. Játszani akarok most már a „hosszú pihenés után”, mert bizony itten, ha egy héten kétszer-háromszor felléptem, akkor sem kellett tanulni és úgy varrtam itthon a blúzokat, mint akármelyik szorgalmas varrónő. Kecskemétre szerződtem Mariházy Miklóshoz és remélem, hogy fognak még hirt hallani rólam a debreczeniek.

Árkossy Vilmos.

Népszínmű énekes, jellemszínész.

Mindig vágytam Debreczenbe, amióta először léptem föl a színpadon. Kerestem az alkalmat, hogy Debreczenbe jöhessenek s mikor ez valóra vált Zilahy idejövételével, kimondhatatlanul boldog voltam. Annál fájdalmasabban esik most, hogy rajtam és Zilahyn is kívül eső okokból el kell mennem, de erős a reményem, hogy nemcsak megint viszontlátom Debreczent, hanem két-három éven belül újra itt fogok játszani. Most Győrbe megyek feleségemmel Mezei Bélához, aki két évre szerződött Debreczenben nagyon jól éreztem magam. Lumpoltam eleinte eleget, de a házasság súlyos járma bizony csak a többi férj sorsára juttatott engem is. A kedves kollégáim, a szerető közönség és a nagyon, de nagyon boldog házasságom oly gyönyörű milieut adtak az itt tartózkodásomnak, hogy soha egy percze sem fogom azt elfelejteni. A közönséget rajongásig szerettem, — hiszen annyi örömben volt részem, amikor láttam fellépéseimkor a közönségnek igazán osztatlan szeretetét és irántam való ragaszkodását. S most, mikor elválunk, nem isten veledet mondok, hanem azt, hogy a legközelebbi viszontlátásra!

Polgár Sándor.

Opera, operett rendező. Jellemkomikus.

Megvallom, félve jöttem Debreczenbe. Nem a színészetem féltése volt ez, hanem az az elfogultság, hogy én, aki Aradon családi életet éltem, milyen fogadtatásban részesülök a társadalmi érintkezésben. Nos mondhatom, hogy kellemesen csalódtam, mert egy félvi itt tartózkodásom után annyira megszerettem a várost s úgy tudom a közönség engem, hogy most a legnagyobb fájdalommal távozom. A közönségről csak egy szóval annyit mondhatok, hogy páratlan a maga nemében. Akit ez a közönség megszeret, az büszkélkedve mondhatja, hogy a debreczeniek meleg pártfogását élvezte. Mert a debreczeni közönség nemcsak a színészt, de az embert is keblére öleli. Most, amikor távozom, úgy érzem, hogy a lelkemet hagytam itten s cserébe egy nagy magyar városnak olyan őszinte, igaz bizalmát viszem el, amit sohasem fogok elfelejteni.

Szakács Andor.

Drámai hős és jellemzés.

Nagyon félttem, mikor Zilahy szerződött Debreczenbe kellett jönnöm. Félttem a közönségtől, amelyről sok szépet és jót, de mindenekelőtt azt hallottam, hogy műértő és nemcsak hogy hallgatja a színészeket, de bírálja is őket. Meg voltam győződve, amikor Debreczenbe jöttem, hogy nekem fokozottabb művészi játékkal kell a közönség szívéhez férkőzni s most, hogy eltávozom, az a határozott impressióm, hogy csak részben sikerült az én nagy törekvésem, célom, ideálom. Ezt pedig az itteni vezetésnek tulajdonítom, amely nem engedett szóhoz jutni s talán csak kétszer, háromszor adott oly szerepet, amelyet én is akartam és szerettem eljátszani. De hála istennek, a közönség intelligensebb része megértett, méltányolta bennem a művészt és nemcsak azt a színészt látta bennem, aki a szerep interpretálására kell. Most Balla Kálmán társulatához szerződtem, Fiuméba utazom, ahol a nyári szünetben két hónapig fogunk játszani, onnan pedig tíz hónapra Pozsonyba megyünk. Egyébként nagyon szerettem a közönséget s a város, Debreczen is kedves volt előttem, amit az is bizonyít, hogy a családomat itthagytam. Én tehát gyakran fogom látni a várost, a szeretett közönséget, de játszani — aligha fogok Debreczenben, legalább a Zilahy igazgatása alatt nem.

László Franka.

Társalgási színész és komika.

A „nagy“ tehetségű (197 centiméter magas) kiváló komika nem akart felelni arra, hogy milyen impressióval jött Debreczenbe.

— Hogy lehet ilyen frivol kérdést feltenni? kérdezte. De hogy miben találja a frivolitást, azt nem árulta el.

— Roppant zavarban voltam — úgymond — mikor Zilahy szerződött. Szent istenem, mit fogok én csinálni Debreczenben! De biztosítottak a kollégáim, hogy azzal a hatalmas *bariton hanggal és termettel*, ami nekem osztályrészül jutott, bármelyik kezdő tudna imponálni. És a kollégáimnak igazuk volt. Debreczenben megszeretett a közönség, én pedig imádtam minden emberét. Innen oly impressiókkal távozom, mint amilyenekkel *férjhez menni szoktak*. Mert színpadon nem fogok többé szerepelni, hanem férjhez megyek. A leendő férjem vizsgálóbíró, ügyes ember, szép és kedves, de azért a multamat nem kell majd neki kutatni, mert úgyis mindent elfogok neki mondani. Debreczenre mindig szeretettel fogok visszagondolni, mert életem legholdogabb napjait itt töltöttem. El is jövök majd gyakran Debreczenbe és ezért nem búcsúzom el végleg.

Lónyai Piroska.

Operette primadonna és szubrett.

Debreczen nagyon kedves város és műértő a közönsége, szeretett is engem. Maradnék is szívesen, de Zilahy nem adja meg azt a fizetést, amit megígért, mikor szerződött és amit most kértem tőle. Végtelenül szerettem itt lenni, mert nagyon szeretetreméltó nép lakik itt. Ha az utcán végig megyek, *mindenki köszön*, ismeretlenül rám mosolyog és kedves megjegyzéseket tesz. És ezt fogom fájdalmasan nélkülözni, ezt a meleg szeretetet. Hívtak Pestre szerződni, de lekötöni nem akarom magam és vidéken fogok majd vendégszereplési körutakat tenni. Több mint bizonyos tehát, hogy fog még látni az én szeretett debreczeni közönségem.

Fehér Olga.

Alténekesnő.

Fehér Olga interjúvolásánál véletlenül egy illetéktelen, de szellemes és szép színész: Zsigmondy Anna is jelen volt. Illetéktelen azért, mert ő nem megy el a társulattól, szellemes, mert igen-igen jót mondott és végül szép, mert hát mindenki azt mondja.

Az első kérdésen, hogy milyen impressióval jött és távozik most Debreczenből, nagyon sokáig gondolkodott a szintársulat „egyetlen“ Olgája. S mielőtt felelt volna, Zsigmondy közbeszólt:

— Ne törd a fejed Olgiczám, majd felelek én helyetted.

— Ugyan ne beszélj, hiszen te csak a magad impressióit tudhatod, ha ugyan számon tudod őket tartani, — válaszolt Fehér Olga.

— Dehogy, a tiedet tudom legjobban. *Impresszárióval* jöttél és *impressiókkal* távozol.

Zsigmondinak éppen jelenése volt ezután, Carment adták, amelyben Mercedes-t éneklés és az ügyelő nem törődve senkinek az idegeivel, a következő szavakkal küldötte ki Zsigmondyt:

— Menj már (c) *édes Mercedes!*

Rögtön beborult a hangulat a rettenetes szöviccre és akkor Fehér Olga adta elő, hogy félve jött Debreczenbe, mert tudta, hogy a közönséget csak művészetével nyerheti meg. A közönséget nagyon megszerettem, — úgymond — rövid itt tartózkodásom alatt, hiszen a színésznél igaz első sorban a kölcsönös szeretet, ha látja, hogy a közönség szereti, elnézve még kisebb hibáit is. A várost is nagyon szerettem és ezek után mindig *Suchán* lesz előttem a legkedvesebb, akinek a mozijában sok jó órát eltöltöttem. Debreczenből *Pestre* megyek és már tárgyalok is *Máderrel*, akinél szeptembertől kezdve a *Vígoperában* fogok játszani.

Nemes vér.

I.

Nagyon szomorú délután volt az, mikor a bükkösfalvi nagy kuria tornácán az öreg Bükkösy meghallotta a fia szájából az igazságot.

— Kissé könyörtelen volt a legény, de hát az apja erőszakolta ki belőle a durva, egyenes szót.

— Azt veszem el, akit akarok! Apámnak semmi köze sincs hozzá. Meg azután ezen nincs is mit szégyelni! Jobban lehetett volna szégyelni azt, mikor apámnak el kellett mennie koldulni a főispánhoz, hogy csufosan el ne csapják a főszolgabírósból, tudja, mikor elköltötte az utipénzeket!

— Azt is reád költöttem! Jogász voltál, kártyáztál, pénzért firkáltál haza minduntalan.

— Miért nem írta, hogy nincs. Miért nem világosított fel róla, hogy koldusok vagyunk! De persze még előttem, a fia előtt is játszotta az urat, az utolsó pillanatig. Mig csak ki nem rántották alólunk a pokróczot, mig csak el nem uszott az utolsó hold is! Miért nem nevelt szegény embernek? Miért verte gyerekkorom óta a fejembe, hogy ur vagyok, akinek nem parancsol senki. Inas meg hátszó helyett miért nem tartott inkább egy jó nevelőt, aki tanított volna valamire, később pedig a helyett, hogy küldözte nekem az uzsonrára felszedett pénzeket, a miket én ren-

desen elvertem egy éjszaka alatt, miért nem értette meg velem, hogy tanulnom, vizsgáznom kell az egyetemen, mert a diplomából kell megélnem.

— Még elvégezheted a jogot. Harmincz éves se vagy még és azt hiszem, csak egy évad van hátra.

— Egy? Hát az alapvizsgák, a három doktorátus, azután az ügyvédi vagy bírói vizsga! Eh, nincs kedvem már ezekre! Kivénültem a tanulásból. Azután nem is szerettem én soha sem tanulni. Ugy neveltek, hogy elszoktattak tőle.

— Persze legkönnyebb mindent ráfogni az apádra? A te szegény, vén apádra, akinek pedig csak egy hibája volt mindig, hogy téged nagyon szeretett.

— Edes apám! Ne keserítsük, inkább értsük meg egymást kölcsönösen. Mondja meg nyiltan, miért ellenzi azt, hogy én elvegyem Margitot? Mi kifogása lehet ellene? Szép, okos teremts; szeretem, ő is szeret; tudom, hogy boldogok leszünk mind a ketten, azaz, hogy mind a hárman.

— Eltartanátok? Elősködhethék én is a zsidó árendás pénzén? Soha, inkább éhen haljak.

— Az a zsidó árendás becsületes, tisztességes ember. Nem lopva, csalva szedte meg magát. Apám is tudja, hogy az árendája ütött jól be. A gróf nagyon olcsón adta neki a földeket, jó évei voltak, a buzának ára volt — gazdag ember lett.

— De én ismertem még, mikor ott árulta a parasztnak a pálinkát és Mó-

— Most pedig nagyságos ur és ott lakik a gróf kastélyában. Okosabban forogt az ő kereke, mint az apámé. Mert ő még ismerte apámat, mikor még nagy ur volt és süvegelte mindenki, és ismeri most is, mikor az utolsó paraszt is csak úgy immel-ámmal köszönti, mert tudja, hogy koldusok vagyunk; tudja, hogy üresek itt a nagy szobák, üres a kamara, a pincze és a cseléd fél kiló húst hord a mézársekből kettőnknek ebédre. Megutáltam már ezt a nyomoruságot! Nagyon jóllaktam vele és ostoba lennék, ha eldobnám magamtól azt a mentőkezet, melyet a sors nyújt elem. S még hozzá, ismétlem, hogy Margitot nagyon szeretem. Ha gazdag lennék s ő lenne szegény: akkor is elvenném.

II.

Az öreg ur még adta egy ideig a haragost. A jegyváltáson sem volt ott és kijelentette a fiának, hogy az esküvőjére sem megy el.

— Hát akkor itthon marad édesapám. Meg lesz az maga nélkül is.

Hanem még sem lett meg. A szép kis menyasszony kitalálta a módját, hogyan lehet kibékíteni az öreg urat, aki különben ekkor már nem is nagyon haragudott, mert tetszett neki, hogy a fia aláírására, mióta az vőlegény, kap akárhol pénzt.

— Mégis ur az a kikeresztelkedett zsidó! Mert mióta tudják, hogy a fiam elveszi a leányát, hát szinte keresnek

engem is a pénzzel! Az igaz, hogy fél milliót kap a gyerek. Meg a birtokot is kézhez kapja!

— Hát akkor miért nem békül ki velök? — kérdezték az öregöl.

— Miért? Hát tudja az Isten... egy kicsit lázong még bennem a nemes vér.

Nem sokáig lázongott, csak addig, míg egy szép délután Margit beállított az öreg urhoz.

— Eljöttem magához apuska, nem bánom ha kidob is. Akartam látni és meg akarom csókolni a kezét.

Le is hajolt, hogy megcsókolja, de az öregben volt annyi lovagiasság és anynyi jó izlés, hogy felemelte a bájos, szép leánykát és maga csókolta össze-vissza.

— Hát nem haragszik reám? — Sohase is haragudtam...

— Pedig azt mondták. — Hazudták... azaz, hogy nem tudtam, hogy ilyen szép, ilyen kedves.

— Azt hitte ugye, hogy csuf vagyok, aminők a gazdag kisasszonyok szoktak lenni — kaczagott fel a lány.

— Nem, nem hittem, hanem... Zavarban volt; a kis leány ugyan csak sarokba szorította ezzel a látogatásával...

— Hanem csak azt akarta, hogy mást vegyen el Laczi? Valami régi, nemes familiából való kisasszonyt? Ah, kell is a szerelemhez nemesség! Nem keresi a szív az őseit, sem a familiát.

Látja, én a Laczié lennék, ha nem lenne is bükkösfalvi bükkösi Bükkösy. Nem bánám én, ha név nélküli kóborló cigánylegény lenne is. Szeretem és a felesége akarok lenni. Apus, maga nem is tudja, mennyire szeretem én Laczit. Az üdvösségem, a boldogságom, mindenem ez a szerelem. Meghalnék, ha nem szerethetném.

Nagy kék szemei tele jönnek könnyel s zokogva borul az öreg ur nyakába a szép fiatal leány.

Mit csináljon vele? Simogatja selymes szőke haját és beszél hozzá szíves szavakat.

— Edes kis gyermekem! Hogy is haragudnám én reád?

— Nem haragszik? — kiált fel Margit, könnyekben uszó, de már nevető szemét felemelve és az öreg urat összevissza csókolva.

Ezzel szent lett a barátság. A leány még ott maradt egy darabig, bejárta az öreg ur kíséretében a vén ház minden zegér-zugát s kegyelettel járt azokon a helyeken, a hol vélegénye eltöltötte gyermekéjét és ifju korát.

III.

Esküvő után az öreg ur megmaradt a maga fészkeben, de volt pénze bőven s a régi yaszczimert a kapu fölött nem hiába aranyoztatta be újra — a visszatért jó módnak ragyogó jele volt az.

— Te vagy a familia megváltója! — mondogatta most már büszkén Laczinak.

— Én vagyok a legboldogabb ember! — felelte az rá, ragyogó arczzal.

Az is volt. Feleségét napról-napra jobban megszerette; az öreg Szalaczer még a helyét is megtörülte, ahová a veje lélt, akkora tisztelettel viseltetett iránta; az erszénye tele volt, az istállójában pompás lovak és a nagy birtokon, melyet az ipa átadott nekik, kedvére gazdálkodhatott.

Mit kívánhatott volna még? Jól is mondta Szalanczyné a feleségének, mikor az első látogatást visszaadta nekik:

— Hát még vannak boldog emberek? Mert ti valóban azok vagytok!

Mondott azután még egyebet is. De azt csak magának Lászlónak s csak akkor, mikor besétáltak a parkba és Szalanczyné

lanczy elől ment Margittal, ő pedig hátramaradt Bükkösyvel.

— Boldog vagy csakugyan? — kérdezte tőle sugva.

— Az — felelte a férfi, kissé elpirulva.

— És elfelejtettel mindent a multból? — Mindent.

— Nem is szerettem soha? — Az a mi szerelmeskedésünk, Erna, azt hiszem inkább gyerekként volt. Az ifjukorban a megszokás bizalmasabbakká teszi az embereket, mint kellene. Vélünk is eféle történt, ennyi volt az egész s nem több. Ha ezt szerelmemnek gondoltuk, tévedtünk. Feledjük el s maradjunk jó barátok.

— Felejtsek el, maradjunk jó barátok! Ezek a ti nyomoruult frázisaitok! Egyebet se tudtok, csak ezt! Romba döntitek az egész világunkat, hazudoztok szerelemről, ígérték örök hűséget, örök szerelmet s azután elfájlottok vele, hogy felejtsetek el mindent, legytünk jó barátok!

— Erna! Egy meggondolatlan perc átkát csak nem viselhetem egész életemen át. Én sohasem szerettem. Az az egy csók, akkor egyszer, nem a szerelem jele volt. Éretlen kamasz voltam, aki éltem a helyzet jogával. Szeretni csak azóta szeretek, mióta a feleségemet ismerem. Ne akarjon maga konkolyt hinteni közénk!

— De ha én most is szeretlek! És birni akarlak! Szeretlek, szeretlek — suttogta lázas vágyódással az asszony, szorongatva a férfi kezét — mikor láthatlak? Mikor jössz el hozzám? Magad, egyedül.

— Soha!

Hanem ebből a sohából mégis korábbi terminus lett. Az igaz, hogy nem a Laczi kezdeményezésére.

Szalanczyné majd mindennapos volt náluk s egyszer csakugyan olyankor jött, mikor csak a férfi volt odahaza.

Bibliabeli Józsefnek ma már nem nagyon vannak a harmincz és negyven év közötti erőteljes férfiak között és László ur megint csak szeretője lett a régi kedvesének.

Persze, lelkiismereti furdalásokat érzett akkor is, azután is, hogy megcsalja a feleségét, akit igazán szeret — hanem nem volt elég ereje kibontakozni a szép asszony csábos hatalma alól.

Szegény felesége pedig kezdte már sejteni a viszonyukat. De eleintén maga sem merte hinni, hogy megcsalhassa az az ember, aki a legnagyobb szerelmet mutatja iránta.

Hanem csakhamar meg kellett tudnia. A bűnös szerelem csodálatos módon vigyázatlan. Elárulja titkait lépten-nyomon és nem bír tartózkodó lenni még a veszély legnagyobb valószínűségével szemben sem; sőt van olyan nő, aki szemérmetlen pirulással a piacra szereti hordani a kedvesét:

— Lássátok, ő az enyém! Engem szeret.

Szalanczyné egyszer megcsókolta a kedvesét a felesége háta mögött. Margit észrevette, de nem szólt semmit, csak másnap írta meg Szalanczynénak, hogy ne szerencsétlense többet a látogatásával.

A férjének pedig megmondta nyíltan és egyenesen, hogy aláválóság, amit tett. Szenvedélye természetesen elragadta és így történt azután, hogy azt is mondta:

— Az utolsó zsidólegényben is volna annyi becsület, hogy hűséges maradjon ahhoz, akinek mindent köszönhet! És te, a nemes, büszke ember, te így hálalod meg az én szerelmemet, az én neked adott vagyonomat? Szégyeld magad!

A heves kitörés után maga is érezte, hogy ostobaságot mondott és hogy durván mondta; de hiába, a szilaj keleti vér

felébredt benne s abban a pillanatban nem tudta, mit beszél.

Persze a következő pillanatban már maga is bánta, amit mondott, és odaborulva a férje mellére, zokogva próbálta engesztelni:

— De én azért nem tudlak gyűlölni. Szeretlek így is! Felejtse el, amit mondtam. De ugy-e, aztán csak az enyém leszel?

A férfi lefejtette magáról az ölelő karokat s nyugodtan, lálszólag szenvedélytelenül, de valójában a legdulóbb felháborodással, azzal, mely fehérre festi az arczót és elnémitja a szót a torokban — azzal suttogta, rekedten, alig hallhatólag:

— Igaza van. Aljasság volt, amit elkövettem. Nem azért vett meg, hogy mást szeressek...

IV.

Igy került azután Bukóssy László ur megint haza a régi kuriába.

Az öreg ur csak vonogatta a vállát. Tudta ő azt, hogy ez lesz a vége. Aki korpa közé keveredik... No bizony azért hogy félreléptél egy kicsit, nem kellett volna mindjárt felhányni a koldusságodát.

— Hiszen azért hagytam ott. Mert joga volt haragudni, de nem volt joga így sérteni. Egy percig sem tudtam volna azután egy fedél alatt lenni vele. Megsértett úgy, hogy jobban már nem lehet!

Ezután a sértés után nem lehet kibékölni. Hiába firkálja a békítő leveleket. Csak végezzen vele az ügyvédem. Nem akarom engedni, hogy viselje azt a nevet, amit úgy meggyalázott, megsértett, lenézett.

De míg fennszóval beszél, hogy gyűlöli a feleségét, valami hang a szívében egyre suttogja:

— Nem igaz, nem igaz. Szeretted! Uráig elül egyedül a szobájában és nézi a felesége arczképét s mintha meg-elevenednék a kép és beszélne hozzá, mosolyogna reá:

— Csacsi vagy! Komédiázol! Magadra erőszakolod, hogy gyűlölsz, pedig szeretsz!

— Szeretlek, szeretlek! — beszél a képek — visszamegyek hozzá! Nem tudok nélküled élni.

Hanem azután megint felébred benne a büszkeség! Nem, nem mehet vissza, ha bármi történik is. Pedig érzi, hogy nem tud nélküle élni. No, hát akkor inkább meghal, mintsem önmaga tiporja sárba ősi nevét, büszkeségét. Nem ezt soha sem fogja megérni az a dolyfős asszony. Mert, ha pénze van, neki meg becsülete van. Nemesei becsülete, amit nem lehet pénzen venni.

Beszél, beszél, hol magához, hol a képhez, hogy erőt merítsen az ellentállásra, hogy elhitesse magával, hogy neki van igaza.

Azon a napon is, mikor lejátszódt az utolsó felvonás, ott ült a szobájában. Bus őszi nap volt, hozzá illő. Az ablak mellett ült s nézett ki a szomorú hangulatu kertbe.

Sötétszürke volt a levegő, az ég, a föld, minden s az ólomszínű felhőkkel egyenes vonalakban pergett le az eső. Az egyik virágágyban fonnyadó levél, kopott színű őszi rózsák eresztették le fejeiket, bágyadtan, szomorúan; a száraz, zörgő bokrokon pedig kopott verebek dideregtek.

A komor kép láttára még jobban elfogta az ő lelkét is a fájdalom. Eszébe jutottak boldogságának ragyogó napjai. A verőfényes, tündöklő napok, melyek elmulának örökre s melyek helyén itt vannak ime vigasz nélkül való zord napjai az ősznek. S utána jön majd a tél, mely egyforma merev fehérségével reá borul mindenre.

Nem lesz neki több tavasza, se nyara! A telet meg minek várja be?

Nézi, nézi a felesége arczképét. Azt, amelyiken menyasszonyi ruhájában van levéve. A hófehér, habszerűen dudoros, selyem ujjakból, csipkés nyakból, mint valami odalehelt, rózsaszínű hangulat, úgy tűnik elő a kis, babaarczu asszonyka.

— Édes, édes kis Margitom! — nem lehetsz az enyém többé soha!

Nélküle pedig nem tud élni. Szerelme egy kis időre felül is kerekedik a büszkeségén!

— Ha eljönne, ha ő hivna vissza! Érezi, hogy akkor nem tudna magának többé parancsolni.

Ezt a szegényt pedig nem akarja megérni. Ha koldus is, ha szegény ember is, de tudja meg az az asszony, hogy más fajtaból való, mint ő. Inkább meghal, mintsem foltot ejtsen a büszkeségén.

S jó volt sietni. Mert ha másnapig várt volna, alighanem hallgatott volna arra a megtört, szenvedő, szerelmes asszonyra, aki bocsánatot jött kérni tőle.

De későn jött! Csak odarogyhatott melléje, hogy őt is befesse a sűrű piros vér, mely még egyre szivárgott a büszke férfihomlok, perzselt szélű sebhelyéből.

S be is festette. Ugy mint az arczképét, melyet még akkor is ott szorongatott a kezében a szerencsétlen férje.

A bolygó lidércz.

Irta: Fényes Jenő.

Balga voltam; naiv, hiszékeny gyermek,
Kinek lelkében mély gyökeret vertek
Az élet csalfa álomképei;
Minden szép volt s hogy mért? — azt nem kérdeztem.

Csak Istenem nagy jóságát éreztem,
S nem vágytam semmit bölcsen érteni.

Az idő múlt, repülve, észrevétlen,
S a dolgoknak nagy, végtelen rendjében
Már észrevettem valami olyat,
Min nem lehetett könnyen átsuhanni,
Sejtém, hogy van egy rejtélyes valami . . . !
S megszületett az első gondolat.

Láttam, amint a fény bolyong az árnyal,
S az ércszínű tarka szivárvánnyal
A nap mint játszik bohó képeket;
Láttam a halált, amint mohón vágyva
Az ártatlan kis pillangó nyomába
Ráleselkedve lopva lépeget.

Kutatni kezdtem lázas, ifjú hévvel!
De múlt az idő s minden egyes évvel
A végtelenbe beljebb tévedék;
S mik születek meg a nagy kutatásból?
Mik maradtak a gyótró, kínos lázból?
— A gyermekkori bűbajos regék!

Egy körforgás — vissza, ahol megkezdtem!
Semmit sem tudok! — ide elérkeztem!
De kezdenék bár egy új életet,
Érzem: újra csak ezen úton járnék,
Nézve, lidércként, hogy bolyong az árnyék,
Mit utólránk soha nem lehet!

Egy idegbeteg naplójából.

— Töredékek. —

Irta: Orbók Attila.

— szept. 10.

Nem tudom miért, de alig van időm naplót vezetni. Az orvos megtiltotta, hogy bármilyen szellemi munkát is végezzek, amit én pontosan betartok. Még sincs időm naplót vezetni. . . . Olyan hamar eltelik a huszonnégy óra, — olyan rövid a nappal, és az éjjel, hogy nem érek reá

sem mire sem. Gondolkoztam, hogy miért van ez így és azt hiszem rá is jöttem. Éjjel nem tudok aludni s rendesen hajnalban fekszem le. A nappal alvásfélével, az éjjel pedig avval telik el, hogy aludni akarok, — de csak akarok, mert nem tudok.

Hiába! nem tudom elhinni, bármennyire igyekszem is, hogy volna szabadakarat. Ezen a problémán törtem a fejemet két napon keresztül. . . . Van-e szabadakarat, avagy mindnyájunkat valami magasabbrendű lény, szellem, vagy pedig erő vezet? Azt hiszem, hogy mint valami kis játékbábukat, úgy rángatnak bennünket cérnán jobbra-balra azok a felsőbb hatalmak. Példa vagyok én. A doktorom, . . . Kónyának hívják, . . . igen, . . . Vilinek . . . Nos, hát ő megtiltott nekem mindenféle szellemi munkát, szabadságotatott s elküldött ide Füredre, hogy tudjak . . . Eljöttem ide pihenni, — eljöttem, mert bizony otthon nem bírtam volna tétlenül élni. De hiába, mert még nagyobb szellemi munkát végzek itt, mint odahaza. Nem olvasok, nem intézek aktákat, hanem gondolkozom. Szörnyű sokat gondolkozom és nincs fárasztóbb mint az önkéntelen gondolkodás. Mindig nagyon kifáradok, mert birkózni kezdek a gondolkodással. És minél inkább kimerülök a küzdelemben, annál jobban működik az agyam. Néha egy-egy dolgon eltűnök órák hosszat, néha pedig egymásután ezerféle gondolat tűnik fel lelkemben s hág az egymás sarkába. Ez az utóbbi még egész kellemes. . . . Ugy érzem olyankor, mintha az agyam el volna zsibbadva. . . . Mintha millió, meg millió ponton piczinyke tüvel. . . . tücskével, de nagyon vékony tüvel, fájdalom nélküli szurásokat tennének a fejemen. Azért érzem a szurásokat, de nem fájnak. . . . Olyan nehéz ezt leírni. Szeretném jobban megértetni ezt az érzést, de talán nem is lehet. Érezni kellene. Hanem mikor egy dologról gondolkozom, az aztán nagyon rossz, — nagyon kínos. Az az egy gondolat, — úgy érzem, — mintha mindögyre nagyobb és nagyobb lenne.

Minél régiebb, annál nagyobbra nő és szét akarja repeszteni a fejemet. Ilyenkor mindig a két kezemmel szorítom össze a koponyámat, egész önkénytelenül. Persze, mert fáj s úgy tetszik nekem, hogy szét fog repedni. Istenem, milyen irtózatos is lehet az, mikor valaki hallja, hogy hogy reped szét, hogyan recseg, ropog a koponyája. . . . Iszonyu lehet! Én sohse hallottam még ilyen hangokat, de hátha. . . . Nem merem azt mondani, hogy nem akarom, mert akkor biztosan fogom hallani. — Furcsa! Valahányszor valamit nem akarok, például nem akarok gondolkozni, mindjárt a szabadakarat jut eszembe és órákon át elmélkedem róla.

Már éjjel is elmúlt. Jó lenne, ha lefeküdnék. Minden csendes körülöttem. A szél sem fujdogál, pedig majdnem mindig szokta rázni a fákat. Olyan rossz, úgy bánt, engemet ez a csend. A láрма, a zaj is bosszant, de úgy tetszik, hogy semmimem zajosabb, lármásabb valami a csendnél, — a teljes, a tökéletes csendnél. Érthető! Olyankor az ember a saját magában levő zajt hallja. Mintha nem is a füleivel, hanem valami mással, valami végtelen finom szervével hallana az ember. Néha a lélek mélyén úgy dübörög valami, egy-egy érzés; egészen úgy, mint a kolozsi sóbánya egyik beszakadt tárnája, ha követ dobnak bele. Egy-egy gondolat úgy csattog, mint az ostor. . . . Még erősebben. . . . Némelyik pedig lábujjhegyen, észrevétlenül eloson.

— szept. 11.

Tegnap éjjel, mikor lefeküdtem, elhatároztam, hogy nem gondolok sem-

mire és alszom. Ismétlődött, ami sajnos már olyan gyakran. Aludni akartam, és egész reggelig az alváson járt az eszem. Analizáltam, determináltam, mindent csináltam, csak éppen hogy nem aludtam. Nevetni is képes lennék ezen az állapoton, ha eszembe nem jutna, hogy a boldondokon is szokás mulatni. — Az itteni orvosomat sehogysem tudom megszeretni. Mennyire inkább bizom abba a derék Vilibe. . . . De miért is nevezem én Vilmos doktor urat Vilinek? Na, igen, mert bizom benne. Istenem, beh kár, hogy nincs itt. Minden másképp menne. — Irtam haza levelet. Vilinek is irtam.

— szept. 15.

Itt van az orvos otthonról. Azt hittem, hogy örülni fogok neki, de nem. A Vilmos doktor ur megjelenése csak rosszszat jelenthet. Igen, csak rosszszat, mert a családom küldte őt ide. — Minek is irtam olyan leveleket? — Világos már most minden. Az apám fősvény ember. Csakis a végső eset fennforgása szoríthatta ilyen nagy anyagi áldozat meg hozására. Vilmos biztat, hogy meg fogok közelebből gyógyulni. Nem hiszek neki. Most már majdnem biztos, . . . nem is félek leírni, . . . majdnem biztos, hogy meg fogok örülni.

Kétségek.

Eremben néha-néha megremeg
A kétkező Tamások furcsa vére,
S fejem megrázom minden esküjére
Az egyetlennek, a kibén hiszek.

Lázaz az éjem, láz a nappalom,
S azt a fehér kezet is eltaszítom,
Mely lágyan, hűsen, mint szellő a síkon,
Végig simitná forró homlokom.

A vágyak üznek, hajtnak messzire,
S én kétkezem, van-e jogom repülni?
A vérem forr és nem merek hevülni,
Csak várok, várok, s nem tudom mire.

Pedig tudom, az vón' legszebb napom:
Akarni egyet, szent-nagyot, merészet,
S vaskeletyüs kézzel sujtson bár a végzet,
Azt mondani: Így lesz, így akarom!

Erőm van hozzá. Csak hitem kevés . . .
A lelkemből nagy vágyak kelnek utra,
De átkos kétkezés borul sorukra,
S a vége mindnek mindég csüggedés.

Sadvay Zoltán.

Képek az életből.

Irta: Ungár Margit.

Ottovay Károly, a jószívű, de kissé különc öreg ur, a nyári délután rekkenő hőségében gondtalan üdögélése közben arra a tudatra ébred, hogy elvégre minden unalmassá válik az ember előtt. Unja már a kávéház füstös levegőjét, a mulatózó társaságot, a szenzációs napi eseményeket de leginkább az embereket. Pedig valamikor szerette őket. Nagyon szerette. Most sem haragszik rájuk, csak jóllakott velük. Hallani a soha meg nem szűnő panaszokat, látni a létfontartás nehézségét, a megélhetés küzdelmét, a minden hatalmasok törekvését, mely a gyengébb elnyomására irányul, a megfeszített, tulhajtott, esztelenességbe vitt vágyat: másnak, nagyobbbnak, többnek látszani, mint amennyi. És hogy mindezekkel neki gyűlik meg a baja!

Mert Ottovay Károly zálogházban hivatalnok. Nincs ugyan rászorulva, mert vagyonos ember és aglegény, de mivel tüsse agyon a napot? Nem is fukarkodik a pénzzel. Mig él, lesz mit fogyasztani. Azt meg feleslegesnek tartja, hogy mosolygó örökösök állják körül ravatalát. Így hát nem zárkózik el az ajtaján kopogtató elől és ha jó kedvében van, nem egy nehéz szivről veszi le könyörületelke a gondot.

Nemrégiben is valaki beállit hozzájuk. Egy ismeretlen idegen.

A szegények ama sajátságos szégyenkezésével, alázatosan, pirulva adja elő, mit akar.

Hogy igen. Hát hol is kezdje?

Szegény ember. Erre Ottovay Károly bólint egyet, ezt gondolta. Amellett több gyermeknek az apja; — ezt még inkább. Van egy kis fia, az nagyon okos gyermek. Szeretné, ha ember lenne belőle. A munkát nem igen fogja birni, mert gyenge, sápadt kis fiu a gyerek, de nagyon okos. Apai szeme felragyog a büszkeségtől, mintha már látná ott a távol messzeségben csillogni a fényes jövőt. Sok helyről elutasították már. Pedig nehezen tud lemondani arról, hogy ne tanitassa a fiát. Hogy abból az okos gyermekből ne urat neveljen. Azért az utolsóhoz folyamodott. Elhozta ide beadni a felesége jeggyűrűjét. Váltig sirt érte az asszony. Pedig hát már ugyis régen Isten és ember előtt egymáséi. De jól tudja, ez nem lesz elég, többre van szüksége. Bizva az öreg ur sokaktól emlegetett jószágában, megpróbálja még itt, hátha nem mondanának le neki. Ha az öreg ur lenne szives... Igen, ha megszánna őt és aláírná váltóját.

Félénken előhuz zsebéből egy összekert váltót, miközben tekintete az öreg ur arcáról igyekszik a hatást leolvasni. Nem nagy összegekről szól, csekély az egész. De ez most neki boldogságát tudná visszaadni. Majd meghálálja a gyerek, ha nagy lesz. Remény és kétség közt vár.

Az öreg ur átveszi a váltót és szemehol az apán, hol a jeggyűrűn, hol meg a papiroson nyugszik. Nem tudja maga sem, mi jutott hozzá.

Valami szánalomféle belopódzott a szívébe. Jár, kel, fel s alá, gondolkodik, aztán — hátha valaha nagy ember lesz a fiuból, oda se neki, — és szép cifra, gömbölyű betűvel a váltó alá kanyarítja nevét. Mfkor készen van, odaszól az apához.

— Fogja. Vigye, vigye, hogy ne is lássam! Meg se köszönje!

Kissé dühös, mert még az egyik nyomorult el sem hagyja a kilincset, a másikkal már rajta a keze. Az üveg előtt ott áll egy női alak. A karján egy gyermek, a ruháját cibálja a másik, a szoknyájába csimpaszkodva visít a harmadik. Alig tud bemenni tőlük.

— „Hát ez megint mit akar?” Morog az öreg ur. Feláll, hogy kimegy, hogy elmenekül az örökös inség látása elől, de mégsem tudja tenni. Ujra leül és várja, szinte kíváncsian várja, minek árán akarja elcsitítani az éhez, ennikerő kis ajkakat ez az élő nyomorúság.

Egy csomó lim-lomot hozott. Talán egész házát kiürítette. Nézegetik, nevetnek is rajta a többiek. Ottovay meg ir, szorgalmasan. Nem mer felnézni, hogy ne lásson semmit. A holmi közt egy játékszer is akadt, a kis fiué.

— Azt nem adom, az az enyém — és sir a gyermek, mikor megismeri. De megvigasztalódik, mihelyst az anyja azt sugja neki, hogy kap érte pénzt és akkor lesz kenyér. És a kicsi, az ártatlan gyermek, aki alig beszél, már tudja mi a kenyér. Megtanította a szegénység arra is, hogy elő kell azt teremteni, hogy legkedvesebbjétől kell megválni érte, de

kinos azt nélkülözni is. Az anyja, a szikár, csontos nő, pedig hallgat. Csak fejét rázza tagadólag, és csak mélyen betült szemében csillog két nagy könnyesepp feleletül.

Ottovaynak ama kérdésére, hogy mért nem adja szegényházba legalább azt a karján ülő, felesleges kis visító masinát, ki miatt nem tud dologra járni?

Hallgat és még erősebben szoritja magához gyermekét, azt a legkisebbiket, azt a karján ülőt, ki miatt neki annyi nyomort kell szenvedni, ki miatt nem tud dologra menni, mert az urak nem tūrik a visitását, otthon meg nincs kire hagyni, beteg az istenadta.

Elmélázva maga elé bámul. Keresni látszik valamit az otthonhagyottak közt, melyet másik alkalomkor megint elhozni szándékszik. Mignem egy durva, éles hang rárvall.

— Hát magának már nem is kell a pénz?

Dehogya is nem. Gyorsan felszedi a kiolvasott összeget, nagynehezen előmozogva kifelé indul.

Az utcán a járókelők sokasága hullámzik, a tarka tömegről fojtó parfüm-illat árad, ékszerek özönével boritva a hölgyek, vidám, csengő, gondtalan kacagás mindenfelé. Az asszony, a három gyermekkel éhez, anya pedig lehorgasztott fővel lassan, vontatva megy, mintha lábára lenne kötve a gond, mely lelkét nyomja. Megáll egy bolt előtt. Beosztani igyekszik azt a néhány fillért olyképen, hogy enni is legyen mit, és maradjon annyi, hogy a „holnap” nehéz, nagy kérdése könnyítve legyen.

Zárás után Ottovay is elvegyül a dolguk után siető emberek közé. Hazafelé tart. Otthon aztán hátradől hintaszékében, nagyot sóhajt, hogy végrehalahára napnyugtával szünetel a folytonos inség látása és bodor füstkarikákat eregetve tűnődik azon a nőn, aki inkább küzködik, szűkséget lát, semminthogy egy gyermekét, azt a beteges, silány jószágot elhagyja magától. Nem tudja felfogni, igazán nem képes megérteni, miért, hogy néha oly ostobául buták az emberek. Maguk huzzák nyakukba készakarva a bajt.

Mintha bizony nem mindegy lenne annak a penészvirágnak, akár a karján hordozza az anyja, akár az utszélen lehajítaná. Különbben az ő édesanyja sem volt különb. Az is, csak hogy fiacskája ki ne törje a lábát, inkább maga mászott volna fel az almáért a fára. És fia meg mivel hálálja meg? Minden évben friss koszorut tétet halottak napján a sírjára. Annak az apának sem volt érdemes úgy pirulni, szégyenkezni fiáért.

Mit akar tőle? Minek tanitattja? Haszontalan dolog az egész. Ha mestersegre adja, nemsokára segítene kenyeret keresni és tisztelné az apját holta napjáig, szerető, jó fia maradna.

Igy meg küzködik érte. Görnyed, remél és a nagy remélés közt elmulik az idő. Megöregszik, összeesik. Eközben felcseperedik a fiu olyanná, mint az efajta szegény fiuk legtöbbször. Ki élvezi legkevésbé, legrövidebb ideig? Az apja. De hátha még rossz is a fiu? hálátlan lesz és mint ur meg sem fogja ismerni, megveti szegény apját?

— Hanem hiszen akkor én huzom ki a fülét gyökerestől! — pattan fel erre a gondolatra az öreg ur. Kopogtat valaki ajtaján. — Ez nem lesz más, csak a Gyuri, a jogászgyerek — találgatja az öreg. — Biztosan megint tūres a zsebe, azért látogatja meg Károly bácsiját.

Erre a fiura nem tud haragudni, akármit is csinál, mert józan, okos gyerek, csak szeret mulatni. Azért fiatal! De nincs mindig pénze. Tehet ő arról? Ha nem segít a bajon úgy, hogy egyszerűen csak a Károly bácsija jó, érző szívéhez

éles belátásához, meghatóan magas niveaun álló ítélőképességéhez folyamodik, amellyel bátyja át tudja látni egy ilyen szomorú helyzetbe került ifju kinos zavarát, megkockázta még egy bókot bajsuzára is és Károly bácsi már tudja mi jön erre.

— Hát mennyi kell te gaz fickó? Te huncut betyár, te fiatal ravasz?

— Minél több öregem, annál jobb.

Még köszönni is elfelejt, úgy rohan lefelé a lépcsőn, mikor markát űti a pénz, hogyha netalán megbánná az öreg, vissza ne hívassa.

De az öreg ur csak egy jót nevet az egészen, tetszik neki a dolog, aztán hamarosan elfelejti, mert újra csak egy különös érthetetlen emberen akad meg emlékezete. A kis öreg, kopaszodó hivatalnok, aki hagyja magát feleségétől az orránál fogva vezetetni. Annak nincs gyermeke, mégis reggeltől napestig dolgozik; görnyed, huzza az igát, mint egy járomba fogott barom. Szakadatlan munkájának mindössze annyi a gyümölcse, hogy egy szerény vacsora elköltése után aludni mehet. De előbb még végig kell hallgatni feleségét, és meg kell tudnia, hogy bizony más asszony már régen a faképnél hagyta volna. Mert egy unalmas, tapintatlan ember, a legkiálthatatlanabb férjek egyike, amilyen csak kevés van a világon. Nem tud egyebet csak szomorú arcot vágni, sóhajtozni, meg köhécselni.

A férj megszívleli a beszédet és belátja, hogy csakugyan nagyon unalmas lehet ő. Majd vesz az asszonykának — hogyha már nem kedves, legalább legyen előzékeny — egy olyan boutont, amilyenre már régen vágyik. Csak lenne miből! Csak emelnék a fizetését! Es másnap elvállal még egy cégnél könyvelést, többet dolgozik, bár az eddigieket is alig bírja, csak hogy feleségét kielégítse, csak hogy a szép asszonyka szeresse.

A szép asszony meg annál jobban megcsalja, annál több aggancsot ekesíti kopaszodó homlokát.

Es ez az ember, ez a buta, ostoba ember, aki készakarva eltakarja a szemét, hogy ne lásson, bedugja a fülét, hogy ne halljon, ez legyen a józan öreggel, a gazdag Ottovayval ágról szakadt atyafiságban! Sokszor akarta már felvilágosítani az öreg ur. Miért tesz ilyet? Utána is szaladt néhányszor, hogy előhívja, mikor rábizonyíthatott volna felesége hűtlenségére. Figyelte is jó darabig viselkedését, hanem hát, az efajta legényember elvégre mindent megun — mint ahogyan ő mondani szokta. Mindent megun, csak a cigarettát nem. Most is, mivel szalassza el az űzve kísértő gondolatokat? Rágyujt és egy nagyot morog. Mert már szívéből, lelkéből megunta ezt a világot, csak azért, mert ostobául buta érthetetlen, bolond egy világ ez a mai, nem olyan, mint az ő fiatal korában volt.

Sanatogen

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvostanár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felfrissítő szert.

**Erősíti a testet,
edzi az idegeket.**

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Képes ismertetőfüzetet ingyen és bérmentve küld

Bauer és Tsa., Berlin SW. 48.

HRABÉCZY

TISZTIT,

FEST,

MOS

Telefon 323.

Telefon 323.

Debreczen, Széchényi-u. 42.

Képesüléssel

Női divat Tavaszi újdonságok

gyapju costume és ruha szövetek. Színes és nyers selymek, mindenféle diszítések,

női- és gyermek felöltők

dus választékban megérkeztek

Molnár Ferencz Zádor Lajos utóda divattermében

Főter, Városház épület.

Női ruha készítés műtermek Kossuth-u. Kardos L. házában.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat gyönyörű újdonságai ruha és blous helmék, voile de laine, selyem blous helmék. — Színes és fekete napernyők óriási választékban.

Legjobb varrógépek, kerékpárok

Nagy választék

Gramofon lemez-újdonságokban.

Legjobb hirtévének örvendő

Alfa kerékpárokat

dur la harangospágygyal 2 évi jótállással.

Felbalmozott raktár miatt kerékpár alkatrészeket, külső, belső gummik, csengők, lémpák, kúrt, pedálok, órnus csészéket stb. 30% áreszállítással szállítok vidékre is

Zománcozást, nikkelozást és az összes a kerékpár és varrógép szakmába végző munka és javításokat nagy javító műhelyben pontosan és legjutányosabban készítik.

Gedő Adolf

ezelőtt Schwarzer Testvérek.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul. Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus, **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.**

Orvosilag ajánlva Orvosilag ajánlva.

Ivógyogymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenedécsé idült hurutjánál, húgykő- és tövénképződésnél, a légutak és a kiválasztó-zervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyu t. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buzsiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.

Trieszti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság, rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZT. TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb, és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatit. Tejes mérleggel a társaság mindenkiéek, a ki e czé. ből hozzá fordul, a legnagyobb készpénzzel szolgál

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üv g-, betöréssel-lopás, és harangtörés és ropedés elleni biztosításokat. Közvetit továbbá: jegybiztosításokat a „M gyar J-g és viszontbiztosító r. t valamint baleset elleni biztosításokat az „E.só o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

A debreczeni főügynökség

főügynökség saját kezelésében Piacz-utca 30.

Hazaflasan cselekszik

az a magyar asszony, aki a külföldi áruk helyett

Békéssy R. és Tsa

DEBRECZENI cég

szappanait vezeti be a háztartásába.

Kapható minden jobb fűszer üzletben.

Tavaszi Női Divat

Ujdonságok.
Sima és mintázott női kosztüm és divatkeimekből gyönyörű választékot tartunk.

Angol és Francia Bluz szövetek
a legújabb kivitelekben.

⇒ **Divat Bluz-selymek** ◀
a legelőkelőbb beszerzési forrásokból.

⇒ **Fekete és színes divat napernyők** ◀
remek választék.

Állandó nagy raktár Fekete gyászkeimekből.

Szabó Lajos fiai

vászon, divat és szőnyeg áruház.
Kínálással kívánatra készséggel szolgálunk.

Nagy birtok bérbeadása.

Torontál megyében vasút állomáshoz közel 2900 cat. holdnyi (prima föld) (1600 négyszögölével számítva) birtok **egy tagban**, kitűnő jó gazdasági épülettel urilakkal felszerelve (tásonbérben eddig még nem volt) 10 évre

bérbe kiadó.

Ára évente ha a bérlő fizeti az adót — 70000 korona, ha bérbeadó akkor 80000 korona.

Értekezhetni lehet **Nagyvárad Kapuzinus-utca 8. sz. a. Fisch Mó** nál.

Gyermekruha

különlegességek

Kosztümök, Palletok, Kabátok

és mindenféle tavaszi ujdonságok 1—14 évip óriási nagy választékban megérkeztek

Blau Armin és társa

gyermekruha áruházába

Kossuth- és Battyányi-utca sarok

Husvételi ünnepekre!

Valódi francia, (Grenoble) és magyar gyártmányu

Svéd, glacé és szarvasbőr keztyük

Divatos női és férfi harisnyák, gallérok, kézelők és nyakkendők ugy-szintén parfümök legszebb kivitelben, feltűnő olcsó árak mellett kaphatók

Győrfi Sándor

Keztyű, kötözer- és férfidivat üzletében, Debreczen, Simonffy utca 2 sz.

AZ István Gőzmalom Társulat

Alapított 1843. **Debreczenben.** Alapított 1843.

A magyar vidéki malmok egyik legrégebbi vállalata.

Kitűnő minőségű őrleményei valamennyi világkiállításon és
belföldön képviselt iparkiállításon mindenütt elsőrendű ki-
tüntetést és elismerő oklevelet nyertek.

Kedvező fekvésénél fogva a magyar alföld legjobb búzáiból készít darát, lisztet és korpanemüeket, elvállal továbbá háziszükségletre mindenféle gabonanemüeket simaörlés és szitált örlés végett, a lehető legmérsékeltőbb díjazás mellett és azok szakszerű kiviteléért szavatol. Megrendelések úgy helyben, mint vidékre mindenkor a legelőnyösebb napi árakon nagyban, közvetlen a malom telepéről gyorsan és pontosan fogana-síttatnak: kicsinyben pedig

Csapó-utca 6-ik számú raktárunk

bármily mennyiségben naponta árusít el.

Örlőképesség az első évben 18,000 métermázsa. Mai örlő-
képesség: 750,000 métermázsa.

Debreczen sz. kir. város

Világítási Vállalata

városi üzlet Piacz-utca 81. szám.

Elvállalja

 légszesz és villamos vezetékek
és felszerelések berendezését

világítási és ipari czélokra.

Gázkonyháknál és főzőknél az elhasznált légszesz legfeljebb egyharmadrész áru, mint a fatüzelés költsége.

Légszeszkályhák és fürdő-berendezések könnyű és veszélytelen kezeléssel, füst, korom és szemét nélkül.

Szép és olcsó lámpák, csillárok és hozzá való felszerelések kaphatók.

Elsőrendű Pirszén (koksiz)

házhoz szállítva, olcsóbban, mint bárhol és

 Tiszta Porosz kőszén

megrendelhető

a légszeszgyárban vagy a városi üzletben,
valamint épületek és fagyárak megvédésére való

 Fekete kőszén-kátrány

tetszés szerinti mennyiségben.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató:

Debreczeni Jenő,
gépészmérnök.

Telefon: Gyári: 74. sz.

Telefon: Városi üzlet: 90. sz.

Köszén! Mész!

belföldi és porosz, élesdi, telegdi és dorogi
waggonszámra és evi kötésre.

Kérjen ajánlatot. Kérjen ajánlatot.

Klár Andor

árusztályánál

Debreczen, Miklós-utca 23. sz.

Telefon 445 Telefon 445.

Legjutányosabban megrendelhető. — Pontos
szállításiért szavatolok!

Bankosztály!

Törlesztéses- hűtvény és váltókölcsönök.
Terményre pénzelő.eg.
Kereskedőknek tárczahitel.

Elsőrangú összeköttetések, gyors és
pontos lebonyolítás!

Szives tudomására hozom az
építész és építetők uraknak, hogy az
atyámtól örökölt

**cement, asphalt és
csatornázási vállalatot**

mai naptól kezdve saját számlámra
fogom tovább vezetni

Raktáron tartok **cement lapo-
kat, csöveket és elsőrendű port-
land és roman cementet**

Kérem a n. é. közönség szives
pártfogását

Rossi P. Lajos.

Iroda és Raktár: Boldogfalva utca 19.

Ujdonságok

Tavasi Costüm kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben.
Jó mosó kartonok, divat Zefirek, Schroll-féle siffonok, havasi
vásznak

Liliom vászon minden szélességben

olcsó szabott árban kapható

Sz é p e L a j o s

női divat, vászon, fehérnemű és rövidáru üzletében

← **Kossuth-utca 6. szám.** →

Graepel Hugó betéti társaság

Marshall Sons & Co. Limited, vezérigénynöksége

BUDAPEST, V. ker. Váci utca 40-46. sz.

Edőig körülbelül 15 000 db-ot szállítottunk.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Ajánlják eredeti Marshall
féle gőz lokomobiljaikat, saját
gyártmányu legújabb cséplőgé-
peiket szabadalmazott kombinált
gabona- és lóhereséplőgépeiket
és törekrostaikat vaslemezről.
Felülmul minden más törek-
rostát. Minden cséplőhöz alkal-
mas. Nagy megtakarítás. Rövid
idő alatt magától kifizetődik.
Gazdasági árjegyzéket, tö-
rek, rosta leírást, mintát és
elismerőlevél füzetét kívánatra
ingyen és bérmentve küldök.

**Mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi
és építkezési****vállalatokat és vállalkozásokat****finonciroz****a Forgalmi Bank Részvénytársaság****Debreczenben.**

Kezesség

Matild szépítőszerek ma már elismert legjobb cosmetics készítmények legfényesebben bizonyítja ezt legnagyobb kelendőségük. Tessék megkérdezni a főraktárban. Sem higanyt sem ólmot nem tartalmaznak.

Matild krém,

a legastagabb szeplőt, májfoltot, vimmedit, pörse- nést vagy bármilyen bőrcsunyaságot biztosan eltávo- lit, teljesen zsír- és olajmentes, puder alá nappali hasz- nálásra remek ráncfedő, a leghervadtabb arcobort öt perc alatt üdév és Matild arckenőcs éjjelre bársónyuhává teszi. hatása gyorsabb. Tégelye 1 kor. és 1 kor. 60 fillér. Készíti Kun István gyógyszerész szaklaboratóriuma Debreczen. Főraktár Tóth Béla gyógyszerésznél Tisza- palota

Ha nem használ, árát visszaadom.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben 3 koronától a legfinomabb kivitelig.

Tavaszi idényre

a legújabb divatu

nap- és esőernyők

dus választékba, a legjobb és legtartó- sabb kivitelben olcsó árak mellett csakis

az Elő Debreczeni Ernyőgyárban

kaphatók.

Merkler Soma, Piacz u. 43. sz.

Javítások és áthuzások olcsón és pon- tosan eszkhözölhetnek.

Uj Uj Szoba-, czim- és butorfestő

vállalat

Prindelmayer L. és Pap F.

DEBRECZEN, Péterfia-utca 1. szám.

Etvállalnak: Épület és portál mázolást, a legmodernebb szoba- festést, tapétázást Czimtáblákat, czimereket, képrámák, lüszterek aranyozását, fürdőkádak, kerék- párok, fa- és vasbutor zománcz lagozását.

Izléses és tartós munkáért szavatolunk. — Vidéki megren- deléseket gyorsan és pontosan eszközünk.

A vállalat modern égető kály- hával van felszerelve.

Prágai és Kassai Sonkát!

A közelgő husvéti ünnepekre legolcsóbb árban ajánl

Held B.

huscsemege különlegességek üzlete **DEBRECZEN, Piacz-u. 75.**

Bankpalotával szemben Mindenféle bidegfeldvágottak kaphatók.

Illatszerek

francia és angol, valamint a leg- jobb hazai gyártmányok eredeti üvegekben, továbbá **gyógysze- részeti különlegességekben** stb. stb. nagy választék. Illatszere- rek kimérve is, valamint eredeti üvegekben 20 krtól 10 frtig, szap- panok 10 krtól 3 frtig

Tóth Béla

gyógyszertár és illatszertárakban **DEBRECZEN, Tisza-palota.**

Ásványolajkátrány

szőlőkarók, ke itések és háztetők má- zolására mint legjobb, szagtalan konzerváló anyag a gázkátrányt messze felülmúlja!

Az ásványolajkátrány mindezen elő- nyei dacára a gázkátránynál olcsóbb! Mindenkor, bármily mennyiségben megrendelhető a

Kőolajipar Részvénytársaságnál

DEBRECZEN.

Telefon 490.

Telefon 490.

Gond nem játék!

Siessen mindenki a

HARMATHY antiquariumába, Fűvészkert-utca 14.

Mert: Könyv, ami szép és hasznos, drága és jó! Ott: Potom áron kapható!

Tájékoztatásul csak néhány van felsorolva.

: : Alábbi művek részben teljesen új, részben alig hasznáit szép állapotban vannak. : :

Jókai művei 1-100 diszkötésben	150.- helyett csak 140.- frt.	Eötvös J. művei 1-4 diszkötésben	34.- helyett csak 24.- frt.
Rákosi művei 1-16	48.- " " 24.- "	Anibelung ének 1-2 diszkötésben	6.- " " 2.- "
Abonyi munkái 1-20	60.- " " 26.- "	Vörösmarty összes művei 1-3 diszk.	9.- " " 3.- "
Műveltség könyvtára 1-5	60.- " " 30.- "	Öt nyelvű szótár 1 2 diszkötésben	15.- " " 5.- "
Szilágyi. Magy. nemz. tört. 1-10 diszk.	30.- " " 30.- "	Kisfaludy S. munkái 1 8 diszkötésben	15.- " " 7.50 "
Pallas nagy Lexicon 1-18 diszkötésben	108.- " " 60.- "	Vörösmarty munkái 1-8 diszkötésben	15.- " " 2.- "
Jogi Lexicon 1-5 diszkötésben	60.- " " 30.- "	Garay J. munkái 1-2 diszkötésben	6.- " " 2.- "
Grecsák. Döntvénytar 1-8 diszkötésben	50.- " " 25.- "	Széchenyi munkái 1 2 diszkötésben	6.- " " 2.- "
Gáspár utazás föld körül 1-2 diszkötésben	16.- " " 8.- "	Shakspeare remekai 1-3 diszkötésben	9.- " " 3.- "
Szalay. Magy. nemz. tört. 1 4 diszkötésben	35.- " " 12.50 "	Jeles elbesz. kincsesára 1-38 diszkötésben	48.- " " 20.- "
Marcali. Nagy képes vil. tör. 1-12 diszk.	96.- " " 45.- "	Magy. ált. törvkönyv tervezete 1-8 diszk.	17.50 " " 7.50 "
Kardos. Weselenyi Bro. 1-2 diszkötésben	15.- " " 6.- "	Platen az új gyógymód 1-2 diszkötésben	14.- " " 5.- "
Belházy. Vadászati ismeretek 1-4 diszk.	24.- " " 7.50 "	Hugonnai a nő mint házi orvos 1-2 diszk.	14.- " " 7.- "
Ambrus munkái 1-4 diszkötésben	12.- " " 6.- "	Régi magyar költészet 1-2 diszkötésben	6.- " " 2.- "
Tóth B. anekdota kincs 1-6 diszkötésben	20.- " " 12.- "	Brozik nagy magyar atlasz diszkötésben	24.- " " 12.- "
Petőfi összes költeményei 1-6 diszk.	28.- " " 14.- "	Munkácsy Mihály album diszkötésben	24.- " " 12.- "
Jókai. Magyar nábob. Album. diszk.	9.- " " 3.50 "	Mikes Törökországi levelek diszkötésben	10.- " " 5.- "
Endrődi. Kurucz nóták diszkötésben	3.- " " 1.50 "	Zichy. Leányvári boszorkány diszkötésben	10.- " " 2.50 "
Heine dalok könyve diszkötésben	6.- " " 2.50 "	Nemzeti dicsőségünk. Album diszkötésben	100.- " " 20.- "
Tompa ös esköteményei. Album diszk.	21.- " " 12.- "	Széchenyi Grf. utazása diszkötésben	6.- " " 2.- "
Tóth B. Gül Baba Album diszkötésben	10.- " " 5.- "	Die Karikatür der Eurgach. Völker 1-2 diszk.	27.- " " 14.- "
Schack. Magy. kereskedő könyve diszk.	12.- " " 4.- "	Berzini. Pekingtől-Párizsig diszkötésben	8.- " " 5.- "
Magy. orsz. várm. kézi atlasza diszk.	5.- " " 2.50 "	Déchy Mór. Kaukázus diszkötésben	15.- " " 8.- "
Madach. Ember tragédiája album diszk.	15.- " " 7.50 "	Magy festőművészek albuma diszkötésben	15.- " " 4.- "
Petőfi album diszkötésben	16.- " " 12.- "	Barsony vig világ diszkötésben	12.- " " 9.- "
Mikszáth egyes kötetei diszkötésben	3.- " " 1.50 "	Endrődi. Magz költ. kincsesháza diszk.	4.- " " 2.50 "
		Rákosi egyes kötetei diszkötésben	3.- " " 1.50 "

Itt fel nem sorolt még ezerféle diszmunkák, regények, Révész, Csiky, Tompa, Szász K. Dobos Hoch imakönyvek, zsoltárok gyönyörű kivitelben, képeslap, bélyeg és emlékalbumok, magyar és francia levélpapírok, Düsseldorf olajfestékek, amatőr fényképező kellékek, valódi Koppenhágai hegedűhurok stb. stb. feltűnő olcsó árakon kaphatók Fűvészkert-u. 14. Kérjen szivarkahüvely különlegességekről árjegyzéket.

Mihalovits Jenő gyógyszerértára a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza

a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Legjobb bajuszodró a híres
DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró.

mely nem tép, de jól összetartja és növteti
a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

A bőr ápolása kötelesség az egész
ség érdekében s erre legalkalmasabb
szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arcz és kézbőr-
nek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszin-
ben játszó fehérségét. Megszünteti a
kézvörösséget. Az eldurvult, kirepede-
zett és szélkifujta arcot vagy kezet, a
legrövidebb idő alatt fehérré és puhává
tesz! Poudert alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőr-
ápoló szer páratlan!

Teljesen fémmentes
és ártalmatlan!

Egy üveg MOLLITERGIN ára
1 korona.

A bel- és külföldi
gyógyszer-különlegességek
hasonszenvi gyógyszerek,

kötszerek,

szépitő-szerek,

gyógyszer-újdonosságok

Legnagyobb raktára

Debreczen és vidékére.

A Dr. BORSOS-féle

h a j s z e s z

teljesen ártalmatlan növényi anya-
gokból készülő hajerősítő, mely kiváló
eredményrel használható úgy a haj-
hullás vagy a hajvégek megtörése
és széthasadozása, mint a f. j. elkor-
pásodása vagy a haj molyosodása
ellen.

A haj növést előmozdítja! Legjobb
óvszer a hajbetegségek ellen. Sem a
fejbőrt, sem az ágy nemüt nem pisz-
kolja. Hatása biztos!

Egy üveg Dr. Borsos-féle hajszez
ára 1 korona.

Kettős (nagy) üveg 2 korona.

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma
DEBRECZEN, főpiacz 31, a városházzal szemben.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza
a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Hallották!

hogy Csapó-utca 10. szám alatt

egy nagyobb szabású rőfös és divatáru üzletet nyitottam.

Tegnap érkeztek:

Női ruhaszövetek,
Delének,
Kartonok,
Batisztok és mindenféle disz-
dolgok

ezen áruk olyan szépek, hogy azoknak minősége és izléses mintája mindenkit bámulatba ejt és csodák csodája, hogy milyen **olcsón** adom azokat.

Mindenkinek saját érdeke, hogy üzletemet megtekintse, mivel igazán szép, divatos jó árut **olcsón** csakis nálam lehet beszerezni.

Tömeges látogatást kér, tisztelettel

Gelbmann Herman, Csapó-utca 10. szám.

Minden nagyon olcsó.

Női ruhaszövet és szabókellékekben nagy raktár.

Uj áruk naponta érkeznek.

Van szerencsém mélyen tisztelt ve-
vőim és megrendelőim, de általában a
nagyérdemű közönség szives tudomására
juttatni, hogy a strájk megszűnt és így a
munka műhelyemben ismét megkezdődött,
ajánlom tehát b. figyelmébe úgy uri mint
egyenruházati és katonai szabóságomat.

Tisztelettel

Prelovsky András

polgári és katonai szabó üzlete
DEBRECZEN, Kossuth utca 4. sz.

Telefon
12-83.

Stiller József

csász. és kir. a szab.
jégszekrénygyára

Telefon
12-83.

Gyár és iroda: VII., Nagydíófa-utca 22. sz. (Wesselényi-utca sarok)

Ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kiviteltől nyert hűtőkészítőket sör
viz, vaj, nyershús hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készítőkészítőket és fagyalt rezerváló-
kat, bormérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgő-csapokat. — Képes árjegyzék ot fenti gyár
mányokról, valamint a legújabb találmányu hűtőkészítőkről, ételhűtőkészítőkről, továbbá a sörkimérő készülékekről
(hűtött levegőnyomással) kívánatra ingyen.

Tévedések elkerülése végett kérem cégeimre ügyelni és más hasonló nevű cégekkel össze nem téveszteni
gyáram 1873-ban lett megalapítva.

Egyedüli tulajdonosa:

STILLER JÓZSEF

társak nélkül

Budapest, VII., Nagydíófa utca 22.

Minden elvállalt munka szakszerűen,
pontosan, gyorsan és mérsékelt árban
lesz elkészítve.

Kivitel: Sárga és vörös réz, bronz, al-
pacca és alumínium.

Javítások
elfogadtatnak.

Alapított 1877.

Alapított 1877.

Első Debreczeni

Fém- és Bronzáru Műhelytelep

Varga János Szegedi L. utóda

Deák Ferencz-utca 10.

Elvállal minden e szakba vágó munkát,
u. m.: Gáz- és villanycsillárok készítését
egyszerű vagy különleges kivitelben, ó
és modern stilben. Régi csillárok ujjá
tisztítását.

Átalakításokat gáz- és pet-
roleumról villanyra vagy kom-
bináltan (gáz és villany, pet-
roleum és villany), továbbá kirakat-
állványok, függöny- és szőnyegtartó
rudak. Butor- és lószerszám veretékek.
Galvanizálás, patinálás és csiszolás tetszés szerint.

BANKEGYESÜLET

részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz-utca 72.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra, stb.

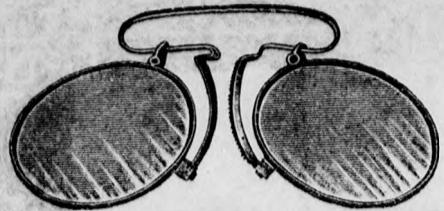
Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

Képesüléssel

Ha rosszul lát

forduljon

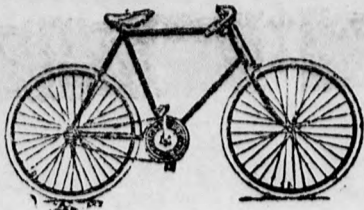
Löbl Gyula és Társa

látészérezhez

Piacz-u. 63., ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrcsipeget, lorgnettet kaphat. -- Javítások elfogadtatnak.

Nagy raktár

Gramophon és lemezekben részletfizetésre is.

Kerékpárosok el ne mulasszák **Debreczen és Vidéke** legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hirneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, aczetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árcsökkentéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelzés jótállás mellett elvállaltatik. -- Árjegyzék ingyen és bérmentve. -- Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,

Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémia épületében.

Tavaszi idényre

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

óriási választékban megérkeztek.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Grünfeld Adolf és Társa

DEBRECZEN,

Kistemplom mellett, (sarok bolt)

„John“ mosógép

„Hungária“

mángorló

kovácsolt vasállványon.

Mosdó-készletek.

Tejszállító-kannák.

Kerti-padok,

Tűzhelyek

SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében

DEBRECZEN, Piacz-utca 23.

Minden darabon feltűnően olcsó szabott árak kitűntetve.

NIGRIN

Legjobb cipőcrém

legszebb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin egészségi szempontból ajánlható, mert Nigrin folytonos használat mellett sem zárja el a levegőt a bőrtől, s így a láb ki-párolgását nem akadályozza.

St. Fernolent, Wien, cs. és k. udvari szállító minipenütt kapható.

Minden darabon feltűnően olcsó szabott árak kitűntetve.

Új női divatterem nyílt meg

Főtér, 55. számú házban, Hungária mellett.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy egy dusan felszerelt női divattermet nyitottunk.

Női felöltők, leánykabátok, blouzok, aljak, pongyolák és női divat cikkek közül dus választék, a legdivatosabb formákban és kivitelben jutányos árak mellett. Minden darabon a legolcsóbb szabott árak vannak kitűntetve.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradunk

kiváló tisztelettel

Kovács Gyula és Társa

Piacz-utca, Hungária kávéház mellett.

Minden darabon a feltűnően olcsó szabott árak láthatók.

Minden darabon a feltűnően olcsó szabott árak láthatók.

Magyar készítményü

nászajándékok, evőeszközök chinaezüst, alapka és nick-
kelből, női kizításkák, ridikülelek, pénz- és szivartárcák.

Labdák és gyermekjátékok,

szobrok, tükörfigurák, faldiszek, és majolika disztárgyak, china-
ezüst gyertyatartók 25 cm. magas 1.50 kr. chinaezüst névjegy-
tálcák, fatálcák, nickeltálcák, tortatálcák és disztárgyak

csoda olcsón a

.: Budapesti Koronás Áruházban .:

Debrecen, Piac-utca 7. (Vecsey-palota)

Szenzációs olcsóságok.

Az 50 filléres osztályban :

- Faldisz ujdonság még itt nem létezett 25 kr.
- 3 darab oroszlán védjegyű kávé kanál 25 "
- 2 darab oroszlán védjegyű evő kanál 25 "
- Aluminium tálcá fűles 25 "
- Habverő 20 "
- Fűszerszekrény 25 "
- 2 drb. függőnytartó lénc 25 "
- Öltönytartó, nadrág szorítóval, amerikai patent 25 "
- 2 drb. tartós kézi gyertyatartó 25 "
- Teaszűrő jó minőségű 10 "
- Teaszűrő nikelből 25 "
- Borsórló, nagyon tartós 25 "
- Fasótartó, diszes por ellán felirattal 25 "
- Evőeszköz kosár zöld sodronyból nikel fogóval 25 "
- Kék zománc személtapát fa fogóval 25 "
- Petroleumkanna fehér fémből 25 "
- S6- és paprikatartó nikel fedéllel, üveg-
ből nagyon tartós 25 "
- 50 drb. finom csontlevélpapír diszes do-
bozban 25 "
- 100 drb. nagyon finom csontlevélpapír
diszes dobozban 50 "
- Sótartó kék zománcból, üveg betéttel,
felirattal 50 "
- Beretva valódi szolingeni tokkal együtt 50 "
- Beretva készlet nikelből, habtányér
és ecset 50 "
- Üveg cukortartó 25 "
- Porcukortartó kék üvegből 10 "
- Kenyékosár majolika betéttel 25 "

Az 1 és 2 koronás osztályban :

- 25 kr. 3 oldalú reszelő
- 30 " Sörös, vagy vizes korsó erős üvegből
- 50 " 7 drb. dupla erős szalagos vizes pohár
- 50 " 9 drb. dnpla erős szalagos boros pohár
- 25 " Disz üvegváza szegletes, csodaszép,
virágos festéssel
- 20 " Kávécésze alljal, rokokó porcellánból
arany széllel, párja
- 25 " 3 pár fajánc, csésze alljal rózsaszín,
vagy kék nagyon szép
- 50 " 6 személyes likörkészlet, csiszolt üveg
és pohárakkal, fatálcával
- 50 " 6 személyes likörkészlet, üvegtálcával
virágos, égetett festéssel
- 1 frt. Hajszűtőgép fehér fémből
- 25 kr. Gyufatartó nikelből nagyon szép
- 25 " 3 pár feketekávé csésze nagyon szép
égetett festéssel
- 50 " Konyhamérleg
- 25 " 6 személyes sörös, vagy vizeskészlet
nagyon diszes virágos festéssel
- 1 frt. Bronzlámpa nagyon szép golyóval és
cillinderrel felszerelve
- 1 " Névjegyválvány virágzával virágos
égetett festéssel
- 50 kr. Névjegyválvány virágtölcsérrel égetett
virágos festéssel
- 1 frt. Dohányzó készlet, mahagoni, vagy dió-
fából csodaszép
- 50 kr. 6 drb. gyümölcskés, majolika állványon
- 50 " 3 águ tükör csodaszép
- 25 " Emlékkönyv, diszes plüss kötésben
- 25 kr. Fénykép, vagy képeslapalbum diszes
angol vászonkötésben
- 30 " Fénykép album diszes plüss kötésben
- 50 " Női kizításkák, vagy pénztárca lánccal
- 25 kr. Női lacköv
- 25 " Női széles gumióv diszes csattal
- 50 " Svájci óra, pontosan jár
- 1 frt. Gyertyatartó 20 cm. magas csodaszép
nikelből
- 50 " Tükörszobor, nagyon szép, 25 cm. ma-
gas magyar műtaracottából
- 50 " Kinaezüst cukortartó nagyon diszes
- 1 " Tortatál, nikel kerettel csodaszép virá-
gos majolika betéttel
- 1 " Tortasütő lemez patent finom fehér
fémből
- 50 kr. 6 személyes gyümölcskészlet metszett
üvegből állványval 6 drb. tányér-
kával
- 1 frt. Morzsoló, vagy mandulaörlő szép leg-
jobb gyártmány
- 1 " Ebédlő készlet rokokó virágos, égetett
festéssel és aranyozással, áll 26
drbból
- 6-10 frt.-ig
- 50 kr. Kávés készlet csodaszép, virágos, ége-
tett festéssel és tálcával
- 2.50 frt.
- 1 frt. Kávés, vagy teás készlet, remekszép
virágos és égetett festéssel és ara-
nyozással áll 15 drbból
- 3.50-10 frt.-ig
- 4-10 frt.-ig
- 2 frt.
- 25 " Nickel és fatálcák óriási nagy választékban.

.: Magyar gyártmányu mahagóni utánzatu diszasztalka nagyon szép 2 korona .:

Női vagy férfi fekete ernyő | **Női vagy férfi fekete ernyő**

selyem fényű, nagyon osinos fogóval és selyem bojtjal frt. 1.25. | selyem utánzat nagyon osinos fogóval és selyem bojtjal frt. 1.50.

Női vagy férfi fekete nyers selyem ernyő nagyon tartós elegáns fogóval, selyem bojtjal frt. 2.25.

Szab. evőeszközök : valódi solingeni acélból egy darabból kovácsolva.
1 pár evőeszköz kés és villa együtt 25 kr.
1 pár fanyelű evőeszköz kés s villa 20 "
1 pár fehér csontnyelű kés és villa 25 "
6 drb japán ezüst evőkanál 50 "
6 drb japán ezüst kávéskanál 25 "

Valódi alpacca és chinaezüst evőeszközök olcsóbban mint bárhol.

Husvétii tojások parfümök és nyulak 20 fillétől.

Minden tárgy szigoruan szabott ráirott árakkal van ellátva, áruházam a fővárosi áruházak mintájára van berendezve, egész napon át nyitva, megtekinthető vásárlási kényszer nélkül. Vidéki rendelésnél pontos címet sziveskedjék közölni. Szétküldés utánvétellel.

Vegyszeres

Az egyetlen
arczszépítő szer, amelyet legjobb lelkiismerettel ajánlhatunk a nőknek, az a
Földes-féle

MARGIT-CRÈME

Mert a Margit-Crème teljesen ártalmatlan és zsi-
ratlan készítmény, e bőre szonnal felszívódik
és rögtön megszűntet szeplőt, májfoltot, pa'ta-
náásokat, kiütéseket, himlőhelyeket és minden
bőrbajt. Az arcz már párazori kenés után hó-
fehér és báronsimsa lesz. A Margit-Crème
megóvja az arczot és azért a kik a Margit-
Crème-t használják, még késő öregségökben is
szép, redőtlen, sima arczúak lesznek. A Mar-
git-Crème a világon mindenütt kapható, de
sok helyen hamisítottat árulnak, azért a ki
Margit Crème-t vesz, az jól nézze meg a do-
bozt és ha azon sincs rajta a Földes Kelemen
aradi gyógyszerész védjegye, akkor utasítsa
vissza és rendeljen Aradról, a honnan minden-
kor postafordultával kapja. A Margit-Crème
ára 1 korona, egy hozzávaló szappan 70 fill.,
pouder 1 kor. 20 fill. (3 színben kapható.)

A ki egyszerre 6 korona értékben rendel, a
csomagot bérmentve kapja.

Készíti: Földes Kelemen

gyógyszerész,

ARAD, Deák Ferencz-utca.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz
Nagy Ferencz, Mihalovics Jenő, Muraközy
László, Tóth Béla gyógyszerésztárában, Jóna és
Jóna drogueriájában.

10.000 méter Ia

kanavász maradék, jótállás mellett va-
lódí festés, 15—30 hosszú, alkalmas
teljes ágyúthuzatnak. Küld utánvétellel
a 44 f. méterenként, épugy próba 5 ko
postacsomagot (körülb. 40—45 m.)

Leinen und Baumwoll-Weberel

K. Krauser, Nachod (Böhmen.)

Alagcső- és gőztéglagyár

Kont Manó

BEREGSZÁSZ.

Homlokzattégla, disztégla, fagontégla, ék- és kémény-
tégla, cserépszindely, hornyos tetőcserép, alagcső,
burkolatlapok gyártása. — Egész homlokzatoknak terv
szerint való kivitele. — Teljes tetőfedések eszközlése.

Távíratl cím: Gőztéglagyár Beregszász.

Első osztályu fall géptégla nagyobbára nyers-falazat-
nak is használható!

Nyílt levél

szegény és gazdag építetőkhoz egyaránt.

A legkitűnőbb tetőfedő-anyag mana

a kétfülű hornyos tetőcserép,

(18692. sz. alatt szabadalmazva)

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig még el nem ért tökéletességben gyárt.
Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.
A vele való fedés nem drágább a közönséges faszindelyénél és minden vályogfal
elég erős nekie.

Az a tetőszék, mely faszindely alá készült, teljesen megfelel.

A cserépnek ára ezrenként Beregszász a gyárban waggonba 2 kva 70 korona.

Egy négyszög méter területen 16 darab fekszik.

Egy waggonnak (5200 dg.) vasuti szállítási díja Debreczenig 55 korona körülbeül.

A faszindely ellenében való előnyeit szükségtelen fesszegetni, de a bádog ellenében azzal
az előnnyel bír, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádogtetőnek a padját
sem mire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben
hidegebbek télen. Amellett a bádog sokkal drágább — a fekete bádog gyakori festés-költségeiről
nem is szólva — és javítása bonyolódott műtét.

Tűzbiztonság tekintetében a bádogot, mely hirtelen átmelegedik, a cserép felülmulja.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalma-
zásba került, onnan a faszindely és bádog teljesen ki van szorítva.

A gerinczcserepnek darabja 30 fillér, egy folyóméterre kell 3 darab.

Az üvegcserep bádogablak helyébe 2 kor. 50 fillér.

Nagyon kérem az intelligensebb t. cz. közönséget, különösen faluban a tisztelendő urat,
tanító, bíró, jegyző urakat, világosítanak föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy a
cserép nem nehéz, elbirja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori
eset, hogy tűzvésznel a fél falu pár óra alatt martaléka lesz a lángnak.

Kiváló tisztelettel

Kont Manó

alagcső- és gőztéglagyára BEREGSZÁSZ.

Képviselő, viszontelárasító kerestetik Debreczenben takereskedő, építési vállalkozó
vagy építőmester személyében.

Tavaszi idényre.

Kertészeti és gazdasági szerszámok, metsző és
herydzó ollók, kerti vasbutorok és lócsák, fürdő
kádak, jégsekrények. — Porzellán és vaskályhák,
francia rendszerű és tornyos konyhák. — Vadá-
szati cikkek. Browning ismétlő vadász fegyverek
és pisztolyok. — Szőlő permetező, kerti feces
kendők, gummi és vászontömlők. — Egészségügyi
háztartási vízszűrők. — Gépfelszerelések, dobsinek,
gépszijak és minden egyéb technikai cikkek.

Tóth Gyula

vaskereskedő

Debreczen, 20. és 21.

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz lépkerekeknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA özégnél Debreczen.

Beregszász, a postabélyeg kelte.

Világhírű

Waltham, Omega, Longines, Schoffhause Gracziósa órák stb.

nagy választékban (körülbelül 15 millió forgalomban)

Kurián Gyula műórás

Debreczen, Piacz-utca 4.sz.

Dr. G. Schmidt
főorvos és fül-és-nagyhallás-
szaki orvos

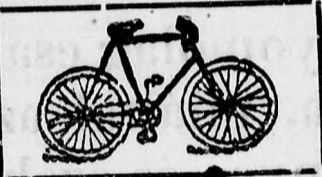
Fülolai

csak a
védelemmel
eljárásnál
gyorsan és teljesen
meggyógyít minden
süketiséget,
fülfajást,
fülszárazságot
és nagyothallást
megoldható esetekben is.
Egyedül kapható üvegbe 2 ft.

Dr. Rothschnek V. Emil utóda
gyógyaszertára Debreczenben.

Kerékpár, varrógép, gramofon

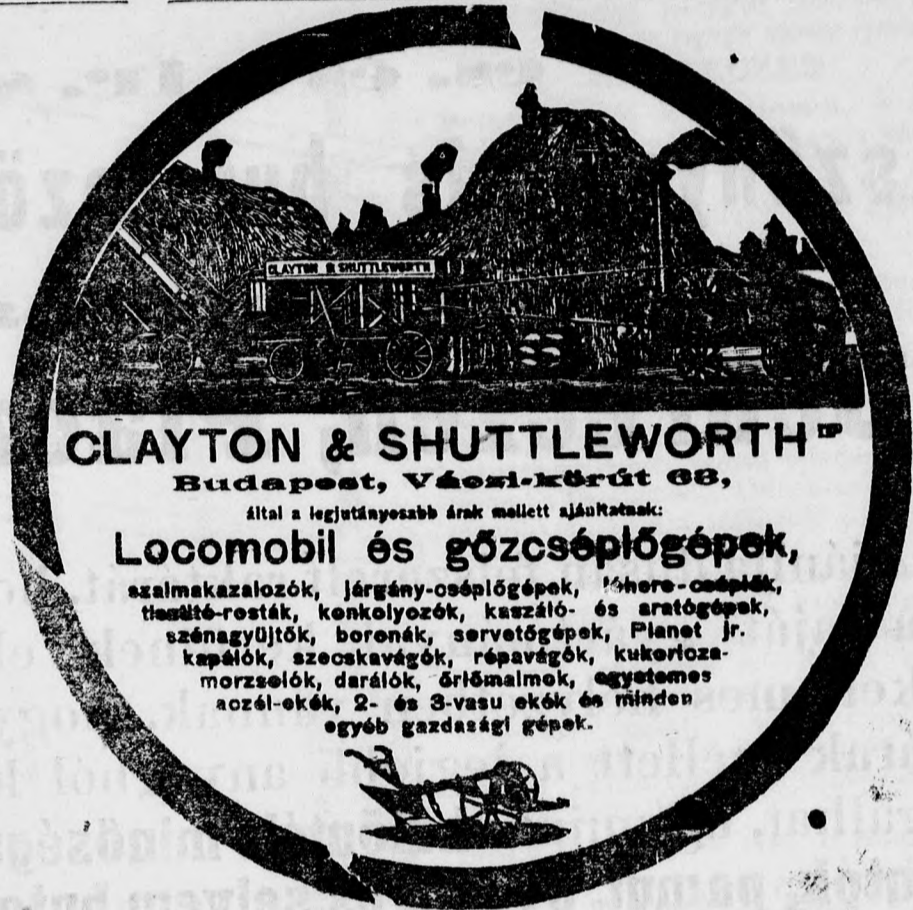
villamosági
cikkék és
mindennemű
alkatrészek
állandó raktára.
Nagy választék:

lemez ujdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket mindenféle mechanikai készülékek javítását, vas- és fémsztergályozást, zománczolás, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh műszerészek,
Debreczen, Hatvan-utca 8. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM

Budapest, Váci-körút 68.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcsepplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-oséplőgépek, hóherce-
cséplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, servetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
aszál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Képviselet és bi-
zományi raktár!

BÉSZLER és DAVID uraknál Debreczen.

DEBRECZÉNI HITELBANK

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca Széchenyi-utca sarok.

Kölcsönöket adunk váltókra, kötelezvényekre és folyószámlára a legelőnyösebb kamattal.

Elfogadunk takarékbetéteket betétkönyvekre és check-számlára.
Jelzálog-kölcsönöket ad földbirtokokra és házakra.

Óvadékkölcsönöket ad vállalkozóknak és bérlőknek.

Elfogadunk tőzsdei megbízásokat értékpapírok vételére és eladására.

Kölcsönöket nyújtunk tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Leszámítolunk tárcza-váltókat az intézet kebelében alakult hitelrészletes csoportban.

Ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása.

A magyar kir., szab. osztálysorsjáték föelárusító helye.

Felvilágosítással készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

HAAS FÜLÖP és FIAI

cs. és kir. szab.

szőnyeg- és butorszövet gyárosok

Steinfeld-palota,

Debreczen, Piacz-utca 59.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, hol tulnyomólag csakis a saját gyártmányai kerülnek eladásra, miáltal azon kellemes helyzetben vannak, hogy jutányos és szabott árak mellett a legjobb anyagból készült árukkal szolgálhat, ugymint: **különtéle minőségű padlószőnyegek és futók, pamut, gyapju és selyem butorszövetek, plüschök, ágy- és asztalterítők, szövet és applikált posztó függönyök, draperiák, csipkefüggönyök méterenként és készen, csipke és applikált tüll storok és ágyterítők, paplanok, madráczok gyapju és pamut flanel takarók, lópokróczok, sima halinák padló behuzására, réz és nickel ágyak, mosdók és éjjeli szekrények, függöny-rudak, linoleum bőrvásznak, kokusz futók és lábtörölők, angora és kecske bőrök, japán gyékény, tapéta stb.,** állandó óriási raktár valódi

Keleti Smyrna és Perzsa

szőnyegekben.

Alapított 1780. évben.

Alapított 1780. évben.

Ta

Gy

a legszob
hegyi gyó
Csodálatos s
dus, enyhe
vasforrások.
lisabb gyógy
henis, gyom
csinos lakás
Idény: máj
Előnyök: i
hajlat és b

Ku
1 do
Prót állj

Jósa és Jó
Béla, Mur
Steiner, R
Dicsőró és
Nagy Laj
Gyarmath
deczky L
Lojka Jó
(Hajdu) r
Pa. Alatk
u. p. (B.-
lek, u. p.
Mikepécs
(Bihar) N
H-Bőször
Bihar. Te
tős, u. p.

Tavaszi

férfi-, fiu- és gyermekruha újdonságok nagy választékban megérkeztek s legolcsóbb árakban kaphatók

Gerő E. Ernő

férfi- és gyermekruha áruházában
Piacz-utca 41. sz. alatt.

Gyertyánliget

(Máramarosmegye)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus, erdei-hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet. Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ózondús, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyászat: vérérgényesség, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. — Igen mérsékelt árak. — Idény: május—október. — Vasúti állomás: Nagy-Bocskó. — Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasútállomás és jó kocsit. — Interurban—telefon.

A fürdőigazgatóság.

Kun sertésóvszere

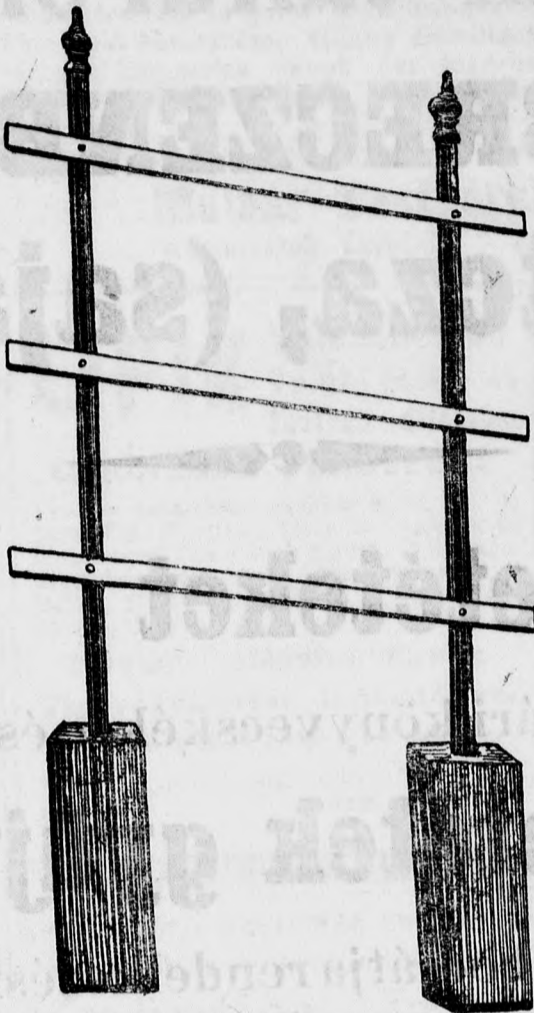
1 doboz (2 disznónak 1 évre elég) 2 kor.

Próbálja meg 20 perczente! megusza a vérszt

Non plus ultra

Kapható:

Jósa és Jóna és Rác drogériájában Mihálovits, Tóth Béla, Muraközi, Kovács, Tóth, Grósz Nagy Ferencz, Steiner, Radákovits, Mautner, Kócián gy. gyvsz. uraknál
Dicső és ajánló információkkal szolgálnak a következők:
Nagy Lajos nagyhizláló, Szűcs, Kucik G. hentes, Gyarmathy N. üveghereskedő urak Debreczen, Szádeczky László urada mi int. ur Boconád, (Hevesm) Lójka József urad. főtiszt, gróf Zichy Géza tetéleni (Hajdu) uradalmában, Gosztonyi Kálmán urad. Pa. Alatka. Ngs. Balogh Tihamér ur Szentkozma u. p. (B.-Ujfalu) Ngs. Csapó István ur Pa. Istvántelek, u. p. (Földes) Tekt. Csicseri Orosz István jegyző Mikepéres, Nagyt. Rác Lajos ref. lelkész ur Micske (Bihar) Nagyt. dr. Balthazár Dezső ref. esperes ur H.-Bőszörmény, Nagyt. Szűcs László ur Csátár u. p. Bihar. Tekt. Pospiss Géza földbirtokos ur Pa. Kettős, u. p. Mező-Sas. Mélt. Elek Dezső Demecser. stb

Neubauer János

több szabadalm. tárgy, vas-sodrony, szövet-fonat. menyezett nádfonol (Stukator) és ruganyos sodrony ágybetét gyár

DEBRECZEN,

Péterfia u. ról Kétmalom u. 4. szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Szabadalmazott kerítésoszlop csövashól.

(39691. szám.)

Ezen kerítésoszlop vasbetontömb alappal van előállítva, mialtal a földbe helyezve szilárdan áll s a kerítések előállításánál sok helyen mellőzhető a falazat. Alkalmos vaskerítésekhez, különösen sodronyháló kerítéshez s így igen czélszerű szállítógasoknak, szóval mindentéle kerítéshez alkalmazható. Csinos és örökösnek mondható. Az ára vetekedik a faoszlopok áraival, sőt olcsóbb.

Készítetek mindennemű sodronykerítést. Fácánosok, erdők, szőlők, gyümölcsösök, udvarok, parkok s baromfi udvarok kerítését, szórórosta szöveteket, föld és kavics áthányórostákat, sodrony lábtörölt, ökörszájkosarokat, szóval mindennemű drótmunkákat. Kitűnő ruganyos ágybetéteket s szabadalmazott ruganyos aczélsodrony kocsisítás.

Kivánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök

Szíves pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.

Legdivatosabb

Tavaszi keztyük.

Schön Sándor

Keztyü, kötszer, és orvosi műszertárában

Debreczen, Piacz-u. 12.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca, (saját ház.)

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.

Persely-betétek gyűjtésére

teljesen ingyen bocsátja rendelkezésre elegáns, masszív nickel perselyeit, csupán a használati idő tartamára kell 5 korona biztosítékot letenni, mely összeg azonban szintén a betevő fél részére kamatozik.

 Különösen ajánlja

Áruraktárait

hol a gazda, iparos vagy kereskedő termelvényeit és készleteit gondzás végett elhelyeztetni s arra mérsékelt feltételek mellett előleget is nyerhet.

Raktáraink a Magyar államvasut és Hajdunánási vasut vonalaival közvetlen vágánnyal vannak összekapcsolva s így egész kocsis rakományok lényeges fuvar költség megtakarítással eszközölhetők.

Schmidt S. Uj műszerész üzlet!

zongora és hangszer raktára
Debrecen.

Raktáron tartja
Bösendorfer Ehr
bar, Első szövet-
kezeti, — Wirth,
Stingl, Stelzha-
mer, Hamburger,
Koch és Korselt,
Neuburger, Mali-
vának stb.

zongorákat

Nagy raktár

uj Gramaphonokból és lemezekből,
javítások és hangolások elfogadtatnak
Havi kölcsönök Zongorák, Pí-ninók és Czim-
balmok legnagyobb választékba kaphatók.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Zavatzky Leo

női és férfi divat üzlete
Debrecen, Piacz-utca 16.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek!

B'ousok, napernyők, gyermek ruhák, szok-
nyák, harisnyák, csipkék szallagok, ruha-
diszek, nyakkendő, zsebkendő, gallérok,
női és gyermek kötények, női és férfi
fehérneműek.

Legnagyobb választékban művirágok!

Figyelmeztetés!

vastag puha szappanbától, amely ha nem távolít-
juk el óvatosan a bőrnek puhavájtatóelőmozdító zsi-
adékat támadja, fehér bőr beteg lesz, ezt gyártani
viszafelé. Észszerű bőrápolásnak 3 feltétele van
az ideális-toilet-szappanhoz. 1. Bőrt azonnal a
piszoktól levált bőrhórszólásoktól azaposan megtisz-
títani. 2. A bőrt nem kiszáradni, nem zúszogonyye
nem száradékossá és nem szivóssá tenni. 3. A bőr
in átverze-et sima dörzsöléssel előmozdítani, bőr-
tisztítást és azot eltávolítani, a nevel, hogy a bőrnek
ártatlan.

Szappana megfelel-e ezen kívánalmaknak?

Ha nem, úgy próbálja a Sesan-szappant. Az orvo-
sok sokasága igazolja a Sesan-szappan értékét. —
Sesan-toilet-fürdőszappan 70 f. Toilet-szépítőszappan
K. J. U. közli-szappan 20 f. Gyógyiszertarak,
drogeriákban és illatszerek-kedésekben kapható.
Dr. L. Sedlitzky, k. u. k. Hoflieferant Salzburg.

Poloska, Moly, svábbogár

s mindennemű házi féregnek falak-
ból, padozatból s bármilyen
anyagú butorokból saját találmányu
féregirtó szeremmel
és gőzgéppel.

Minden rongálástól mentesen le-
endő irtására megrendelést elfogadok
Piacz-u. 26. sz. alatt a keresztépület
emeletén.

Varga Gábor.

A nagyérdemű közönség b. figyelmét
felhívja

Molnár Testvérek

elektrotechnikai műszerészek
Egyháztér 3 szám alatt, nagytemplom mellett.

Ujonan berendezett varógép kerékpár
villany felszerelési üzletére és nagy javító
műhelyére, hol is mind ezen cikkeknek
ujjon való beszerzése, villany és villany-
csengők bevezetése ennek évi jókarban
tartását a legjutányosabb árak mellett
elvégeztetik.

Tisztelettel

Molnár Testvérek
műszerészek, Egyháztér 3. sz.

LIPIK Szlavóniában.

Va. ut., posta- és
távirda állomás.

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hévíz (64 °C.)
Európában. Páratlan gyógyhatásu a tápcsatorna
és a vizeleti utak összes hurutos megbetege-
désel, húgsavas áttétel, köszvény, csusz és
ischias, görvély-, angolkór és az összes vér-
betegségek ellen.

Ivókura Hévízes fürdők.

Vizgyógyintézet Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kivánatra prospektussal és bővebb értesítés-
sel szolgál a fürdőigazgatóság.

Üveg, tükör, porcellán és zománczozott
edényeket a legolcsóbban árusít

Knöpfler Izidor

Csapó-utca 24.

Épület üvegezést és képkeretezést
gyorsan és jutányosan eszközöl.

Edények kölcsönöztenek.

Tanuló felvétetik.

Szünnidei ifjusági üdülőhely.

A Szepesség egyik k'sebb váro-
sában, fenyves erdők közvetlen kö-
zelében az idén is elfogad gondozás
és orvosi felügyeletre teljes ellá-
tásra egy gyermekeket, mint na-
gyobb leányokat és 15 éven alul
fiukat.

Dr. Schöntág Samu városi orvos
Svedlőren, üdülést igénylő lányok,
valamint elemi iskolába járó gyer-
mekek télire is elfogadtatnak, kiknek
alkalmuk van a német nyelv el-
sajátítására. Levélbeli megkere-
sésre azonnali válasz.

Tavaszi ujdonságok

magyar, angol, francia

gyapjusz övövekben

mérték szerinti készítésre, valamint
kalap, fehérneműek, uyakkendőkben stb.

megérkeztek

Fenyő Sándor

férfi szabó és uri divat üzletébe, Piacz-u. 63.

Világhírű Habig kalapok egyedüli raktára.

Telefon 210. Telefon 210.

Földes és Vajner

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen ké-
szítenek villamos világítás és erőátviteli
berendezéseket, házi és magán telefo-
nok, villanycsengők berendezését és
karbantartását, villany-, benzín- hőleg
és nyersolaj motorok javítását, orvosi-
fizikai műszerek készítését és javítását
és minden e szakba vágó legkomp-
likáltabb munkákat.

Nagycserén

18 kat. hold 1031 négy-
szögöl kitünő

kaszáló

előnyös árban, kevés pénz-
zel megszerezhető.

Bővebbet Klár Andor
bankirodájában Debreczen,
Miklós-u. 23.

SALUS

SZÉKELY:
GYÓGY-
FORRÁS:
KIVÁLÓ ASZTALI VIZ

Főraktár Debreczenben: Trigarszky Eml.

DEUTSCHNÁL MINDENKOR FRISS

pörkölt és darált kávék

kaphatók

Piacz-utca 38. Hatvan-utca 4.

Halmágyi Sámuel

női és leányfelöltők
legnagyobb áruháza.

Debrecen, Piac-utca a fő-
postával szemben.

Az alant felsorolt cikkek óriási választékban megérkeztek s állandóan újdonságok állanak a t. vásárló közönség rendelkezésére.

Kivonat a tavaszi árjegyzékből

Pongyola jó mosó tailból frt.	5.—
Pongyola gyapju delainból „	7.50
Pongyola gyapju c. ep kelméből „	9.—
Pongyola francia delainból „	12.—
Costüm szürke angol . . . frt.	10.—
Costüm színes angol . . . „	12.—
Costüm divatkelméből . . . „	18.—
Costüm elegáns kivitel . . . „	24.50
Ruhaalj div. pep. kelméből frt.	4.—
Ruhaalj angol kelméből „	3.—
Ruhaalj fek. és kek színben „	5.—
Ruhaalj div. vil. színekben „	9.75
Nőifelöltő szin. angol kelme frt.	5.—
Nőifelöltő pep. kockás „	5.25
Nőifelöltő hosszú angol div. „	5.75
Nőifelöltő fek. selyem „	6.50
Leánygallér csukjával	2.50-tól
Leánykabát angol színes	5.— „
Leánykabát kockás színes	6.50 „
Leánykabát fin. söt. kék kelm.	6.75 „

Ugyisint állandó dus választék :

angol, selyem és csipke bluzokban.

Külön mérték osztály.

Szolid olcsó árak.

Pontos előzékeny kiszolgálás.

Ha pénzkölcsönt akar felvenni!

Elkerülhetetlen szükséges, hogy

Klár Andor

kereskedelmi és bankirodájához forduljon

Debreczen, Miklós-utca 23. sz.

Mert

Senki sem tud saját ügyében elfogulatlanul eljárni!
Sok kölcsönkérő azt sem tudja melyik bankhoz forduljon!
A sok bank között épen oda mehet, ahol vagy elutasítják, vagy ügyét hónapokig elhúzzák.

Viszont,

ha kölcsönügyét Klár Andor bankirodájának adja át, nincs vele semmi vesződsége és nyugodt lehet, hogy ügye gyorsan és a legjobban lesz elintézve!

Ezt bizonyítja számos elismerőlevel, melyekből alant közlök párat.

Törlesztéses kölcsönök :

10—50 évi időre debreczeni házakra és bárhol fekvő földbirtokokra fizetendő 1000 korona kölcsönösszeg után félévenként :

50 évre kamat és törlesztéssel együtt Korona	27.16
40 „ „ „ „ „ „	28.80
35 „ „ „ „ „ „	32.05
30 „ „ „ „ „ „	34.79
20 „ „ „ „ „ „	41.75
10 „ „ „ „ „ „	65.04

Kötvény és váltókölcsönök 6%-ra

Személyi és tárcaváltó hitel előnyös kamat és törlesztési módokkal

Forduljon bizalommal ezen irodához,
hol ügye biztos sikerre számíthat.

Elösmerő levelek!

Tek. Klár Andor ur bankirodájának Debreczen.!

Köszönettel igazoljuk, hogy részünkre 13,500.— korona előnyös kölcsönt szerzett és irodáját mindenkinek a legmelegebben fogjuk ajánlani.

Lóos János és neje
debreczeni lakosok.

A részünkre megszerzett 3000.— korona kölcsönrel nagyon megvagyunk elégedve.

Vécsey Gábor és neje
nádudvari lakosok

Hogy 3600 koronás kölcsönügyemet gyorsan és teljes megelégedésünkre intézte el, a legszívesebben igazoljuk.

Balogh János és neje
debreczeni lakosok.

Iroda: Miklós-utca 23. sz.
Telefon 445. szám.

A debreczeni...
471/2—1908.
hírré tétetik,
Hitelszövetkezet
neje debreczeni
16ke, ennek 12
jától számitva
összesen 123
erejéig 1908.
lül foglalt é
butorok és e
április hó
kezdetét ve
megtartandó
legtöbbet igé
tós mellett s
elfognak ad
Debreczen

Vasútsós fürdő
kényszerűen
vizekkel. La
dalmi kezelés a
díszes külön es
jó hírnevű kony
15-től szeptemb
május 15-étől ju
augusztus hó 2
tonbor hó végé
50 százalékka
Fürdőkabinok
Posta,
Prospectussal
sen szolgát eg

414/1908. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 471/2—1908. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Korona Takarékos és Hitelszövetkezet részére, Kocz Ákos és neje debreczeni lakosoktól 650 korona tőke, ennek 1907. évi június hó 25. napjától számítandó 7% kamatai és eddig összesen 125 kor. 06 fillér perköltség erejéig 1908. évi febr. hó 1 én bíróság felől foglalt és 1345 kor. fillérre becsült butorok és egyéb ingóságok **1908. évi április hó 28-án délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Bethlen utca a 18. sz. a megtartandó nyilvános bírói arverésen, a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1908. évi márczius hó 24

Oláh Géza bírói kiküldött

PARÁD GYÓGY-FÜRDŐ

Heves-megyében.

Gr. Károlyi Mihály tulajdona.

Megnyílik május 15-én.

Vastimsós fürdőkkel és Hidegvizgyógyintézettel égvényes kén-savanyúvíz, természetes arzén és vastartalmú vizekkel. — Lakások kényelmes szállodákban — uradalmi kezelés alatt állanak — a vendégek élelmezése díszes külön csarnokban bérlet útjára Verseghi István jó hírnevű konyhájára van bízva. — Az évad május hó 15-től szeptember hó végéig tart, és pedig az előevad május 15-től június hó 20-ig, a főevad június hó 21-től augusztus hó 20-ig, az utóevad augusztus hó 21-től szeptember hó végéig. — Elő- és utóevadban a lakások 50 százalékkal olcsóbbak az állandó vendégeknek. — Fürdőkabinok és a folyosók gőzfűtéssel vannak ellátva. — Posta, távirda és távbeszélő a fürdőtelepen. — Prospectussal és minden felvilágosítással készséggel szolgál egész éven át a fürdő-igazgatóság.

„Félix” Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb természetes kén-savanyúvíz forrása; víz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fürdőalakjában csusz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek idült méh-petefészkek gyuladások — méh-hurut — medenczebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Ivógyógyászati alakjában idült gyomorhántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél. **Sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás.** — Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 200 kényelmes lakó szoba, újonnan épült fényesen berendezett 45 szobás szálloda május 15-én nyílik meg. Kiváló vendéglők, jutányos étlapok, 100 holdas park tenispálya, gondozott sétautak, állandó cigányzene, vasárnaponként katonazene, május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirda telefon interurbau.

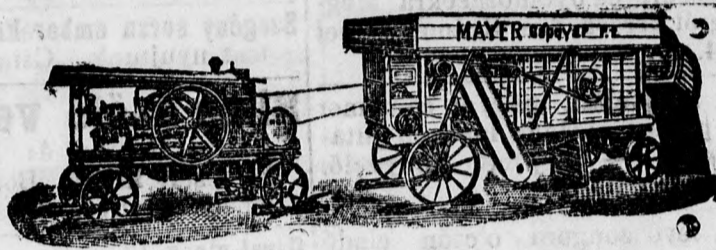
Curtaxe és zenedíj nincs.

Prospektust küld az

Igazgatóság,**Hazai gyártmány!****Kitünő munka!****Mayer gépgyár**

vas- és fémöntöde részvénytársaság

Szombathely-Budapest, VI. kerület, Váci-körút 61. sz.

Benzinlokomobil-
cséplő-szerelvények.Stabil-
benzinmotorok.

Szivógázmotorok faszén-, koks- és antraczit-fűtésre, 120 HP-ig.

Malomépítész.

Szab. hydr. borsajtók, olajprések és mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek

Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata, az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselője

Iroda Debreczen, Piacz-utca 77. sz.

Telefon sz. 567.

Telefon sz. 567.

Elvállal Villamos-Világítási berendezéseket u. m. lakások, üzletek, malmok, gyárak, kastélyok saját üzemű berendezéseit. Szállít mindennemű szerelési anyagot, csillárokat, Dinamó-gépeket, Motorokat, műszereket.

Iv- és izzólámpákat, Dr. „Just” Wolfram lámpákat

Telefon berendezéseket.

Szolid munka, Jutányos ár, a legmesszebbmenő garantiával.

Tervek és költségvetés díjtalan.

Kezesség

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, szontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedve minden szög 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbeléget esatolni.

Tetőcserép, olcsóbb, jobb, szebb a közönséges cserépnél. Kapható Fülöp mézkereskedőnél Homokkert utca 121.

Czím és butor festő inasok felvételnek Péterfia u. 1. Prindelmaier L. és Pap F.

Nálam ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyterítők, Jäger ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan u. 2.

Magán-detektiv ajánkodik a legdiszertebb megfigyelésekre és nyomozásokra megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

Visszamaradt könyvelést, magyar és német levelezést perfect elvégez lakásán jutányos díj ellen — képzett könyvelő. Czím a kiadóhivatalban.

Egy jókarban levő zongora olcsón eladó Petőfitér 8. sz. alatt

4 nyilas libaföld olcsón eladó. Értekezhetni Kar-u 26. sz. alatt.

Debreczen sz. kir. város szeszüzletében Széchényi-utca 3-ik szám alatt kóser husvétli szilva és törköly pálinka 1. és 1/2 literes üvegekben. 1 lit. 2 kor. 1/2 lit. 1 koronájával kapható.

Lemezok beszélőgépre 5 koronáért kapható. Legujabb felvételek nagy választékba Schmidt S. hangszer raktárban.

Nagy Antal kárpitos és diszítő Arany János-utca 38 szám.

Legujabb szivarkahüvely különlegességek!

Kapkatók minden dohány és hüvelyárudában.
„Riz Abázia“ Kiváló francia Verge különlegesség. 16 kr
„Déliab“ Kiváló Verge. Hygienicus nicotin mentes. 14 „
„Tiszti“ Kiváló Verge. Hygienicus nicotin mentes. 12 „
„Killing“ Pinom Verge. Hygienicus nicotin mentes. 10 „
„Kolibri“ Kiváló francia Verge. Különleges szópó-
kával, Hygienicus nic. mentes. Különlegesség. 18 „
Egyedüli lerakat magyarország részére:

Harmatthy Pál,

szivarkahüvely különlegességek főraktárában,
Debreczen fűvészkert-utca 14. szám.
Előnyös árajánlatot küld a cég.
Pinczértanoncz felvétetik Piacz-utca 45.

Vilány világítást, telefonok, villamos csörgők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért esztüziöm.

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168. Telefon 168.

Egész napi idejével rendelkező nyugdíjas egyén irodai alkalmazást kaphat, hol? megmondja a kiadóhivatal.

Több évi irodai gyakorlattal bíró kisasszony precíz gépirónő ajánkodik. Czím a kiadóban.

Több rendbeli lakosztály május 1 re kiadó Bethlen-utca 25. sz.

Meg ételre keresek egy jókarban levő jég-hűtőt Vadász Ferencz Varga u. 35. sz.

10 év óta fennálló suszter bolt forgalmas május 1-ére kiadó Varga u. 35.

Szikviz betöltőgetőnőt azonnali belépésre keresek Kun István gyógyszerész, szikvizgyáros Darabos utca 54. Telefon 595.

Tapettázó tanoncz fizetésel felvétetik. — Thieszen H. és fia cég.

Szegény sorsu embereknek biztos megélhetést nyújtunk. Czím a kiadóhivatalba.

Sima szőlő vessző eladó. Ezerjő, Rishing és Kovidinka fajban. Poroszlay László, Boeskey kert szőlőtelepéről. Hunyadi utca 3. szám.

Garai-utca 14. szám alatt egy csinosan butorozot külön bejáratu szoba kiadó!

Vizgázott fűtő, józan életű, lehetőleg nőtlen, azonnali belépésre felvétetik Horváth János gőzfűrészbén.

Egy szobás butorozot szobát keresek ugyan szintén kosztot is. Czíme a kiadóba megtudható.

Sima szőlő vessző kovidinka, kadarka, rizling, erdélyi, szlankamenko és ezerjő kapható Varga u 43.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

585 négyszögöl kitérő karban levő venterki szőlő eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal Hajdusámson özv. Budaházy Gyulánál.

A Széchényi kertben az 52. számu nyaraló bérbe vehető. Értekezhetni Vár-utca 10. a tulajdonosnál.

Eladó vagy kiadó egy 2 rendbeli lakosztályból álló új ház a Stern kefégyárszomszédságában.

Kopirprés jókarban levő megvételre kerestetik.

Féderes árukocsi megvételre kerestetik. Czím a kiadóhivatalban.

Egy tanuló felvétetik Hubay György szabómestertől Bathányi u. 17. szám.

Munkásnök, szódaviz kimérők és kocsikok felvétetnek. Teleki-utca 100.

Rőfős kereskedő segéd (Aradról) Debreczenben alkalmazást keres. Igen jó eladó Czím a kiadóban.

Házmaster kerestetik Bathányi utca 10 szám.

Zongora modern rövid jó állapotban, megvételre kerestetik. Ajánlatok H. G jellel a kiadóhivatalba intézendők.

Csemete utca 7. sz. alatt egy udvari lakás 1-2 vagy 3 szobával és mellékhelyiségekkel, továbbá 2 világos pinczeszoba vasajtóval az utcára kiadó.

Eladó egy nagy jégsekrény hentesnek vagy mészárosnak való Csapó-utca 18. sz. alatt.

Beocsini

portland és román cement

GIPSZ

stukatur és alabastrom

Disz és

Chamotte téglá

szab. karmantys

Betoncsövek

Beton kutgyűrük

Mozaik és

cement lapok

Mükő munkák

Beton és Terazzo

burkolati munkák eladására illetőleg készítésére ajánkodik

Lukács Vilmos

és Testvére

Építkezési anyagok raktára Debreczen, Hatvan-u. 5. szám. Raktár: Margit fürdő melletti volt korcsójapálya. Telefon 308. Telefon 308.

Nyilatkozatok !

Tek. Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész urnak.

Mint ahogyan kétszer kettő négy, olyan biztos az ön feltalált arczéréme. Sok arczérémet használtam, de egy sem olyan kitűnő, mint az öné, én mindenkinek úgy ajánlom e vegy erémet, mint az arczkenőcsök gyöngyét, mert az arcz bármennyire legyen is elhanyagolva, szóppé és bársonypuhává teszi.

Legutóbbi küldeményét megkaptam, melyért fogadja köszönetemet.

Kassa, 1907. márcz. 16.

Fáy Flóra,
a kassai vár. szinh. tagja.

Tekintetes gyógyszerész ur !

Multkor hozott Fáy-arcz-erém igen jónak bizonyult, mert ez minden szeplő elleni szert felülmúlt. Kérek ismét 2 tégelyvel és 2 darab hozzávaló szappant mielőbb elküldeni utánvétellel. Hódmező-V.-hely 1907. G. I.

Tisztelt gyógyszerész ur !

Kérem sziveskedjék 4 tégely Fáy-féle arczérémet küldeni, és 4 darab szappant. Már igazán megérdemli az elismerést, mert igen jó hatása van, annyira megszoktam már, hogy rossz nála nélküle lenni.

Békésesaba, 1907. márc. 26.
Maradtam tisztelettel M. G.

== Szeplős ==
== Májfoltos ==
== Vörös ==
== Felrepedt ==
== Érdes ==
== Durva ==
== Ránczos ==
== arczok ==

3

nap alatt

Nyilatkozatok !

Tekintetes ur !

Mivel az ön Fáy-arczkenőcsének hozzám is eljutott dicsérete, megvagyok róla győződve, hogy jó hatásu, mert az illető nem dicsérte volna. — A legközelebbi posta útján utánvétellel legyen szives küldeni 3 darab arczkenőcsöt és 3 drb szappant.

Berlin, 1907. június 15.

Kiváló tisztelettel N. A.

Tek. Grósz Nagy Ferencz ur !

Mivel én oly szerencsés vagyok, hogy az ön által készült Fáy-féle arczérémet használhattam, ami nállam oly páratlannak bizonyult. Száz közül ez az első, mely nekem használt. Egy nagyon csunya hölgyet türethetővé, majdnem széppé tett. Azon az uton igyekszem hálámat kifejezni, hogy minden ismerősnek ajánlom. Ezennel kérem N. N. kisasszony részére küldjön 2 tégelyvel Nagyváradra. 1900. május 20.

Tisztelője N. N.

Fáy-féle szappan. A pipere szappanok királya, mely tökéletesen ártalmatlan szerekből készül, vegyi alkatrészeinél fogva az arcot szeplő, májfolt, vagy egyéb kiütésektől és bőrhámlástól megóvja. Használata által az arcz fiatalkori szépségét tartósan meglehet őrizni. Az arczkenőccsel használva a szépség legbiztosabb ápolója és fentartója. **Egy darab ára 1 korona.**

ragyogó fehérré és bársonysimává
lesznek a

„Fáy“-féle arcz krémé

használata által.

1 tégely ára 1 kor.

Hozzávaló Fáy szappan 1 drb. 1 kor.

Fáy powder 1 kor.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utcza 8. sz. Arany egyszarvu gyógyszerertár.

Ugyancsak mindenféle

bel- és külföldi gyógyszer különlegességek,

szépitőszerek, arczkrémek, szappanok, illatszerek stb. egyedüli raktára Debreczen és vidéke részére.

SZALMAKALAPOK

Panama 2 kor. 40 fill.-től 4 koronáig, fiu és férfi 70 fillértől 6 koronáig.

MŰVIRÁGOK

legújabb mintákban olcsó szabott árak mellett

Schwarz M. L.-nél.

FISCHER ÉS TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcs-csemete,
1.000.000 Gyümölcs-alany,
1.000.000 Elő sóvány csemete
sétányák, díszserjék, tülvevű-
fák, fűszák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.
Különlegesség: Csemege-
oltványok.

30.000 Kiváló szép
besztercei és bozsoniai
szilvafa csemete.

120 kat. hold
mivelségi
terület.

Árjegyzék
ingyen.

NOXIN

A legjobb
cipő-
krém

NOXIN

Minden jobb üzle'tben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatával
üvege 70 fill., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája
bűzlök. (Franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-
Winkler Ede, Wien, 19/1., Sommergasse 1. — Kapható
minden gyógyszerárban és droguériában — Csakis
Bartilla fogvíz" kérendő Hamisítások bejelentése jól
jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bér-
mentve küldök üveget 5 kor. 20 filléért. Kapható Deb-
reczen: Mihálovits Jenő gyógyszerár a „Kigyó"-hoz

Köhögés.

A ki egészségét szereti azt megszü-
neti, 5245. közj. ig. bizonyítvány
igazolja a segélyhozó sikert a
Kaiser-féle

mell-caramellák

a 3 fenyővel.

Orvosilag kizárólvá és ajánlvá köhögés
rekedtség, katharrhus, nyálkáság, gégehurut
görcs és számarhu. ut ellen. Csomag 20 és 40
f. Doboz 50 f. Kapható Toth Béla, Mihálovits
Jenő, Grósz Nagy Ferencz, Mura-ózy László,
Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Józsa és
Jóna droguériában Debreczenben, Tron Gyula
gyógyszerésznél Ujfehértón. Harsányi Lajos
gyógyszertára a „Mégváltóhoz" Püspökladány.

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA

a zöld apáczával mint védőjeggyel. Legkevesebb
megküldés 12/2, vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott
különleges-utazó-családi üveg 5 korona. — Csoma-
golás ingyen.

Thierry Centifolium — Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.

A legjobb háziszerek gyomorba, gyomorégés, görcs,
köhögés, mellbaj, belső részek gyuladása, közhvény-
t gszaggatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, da-
ganat, mi denféle sérelmek stb. ellen. — Így tessék
cizmezni:

védőangyal Thierry A, Pregrada Rohics mellett.
gyógyszertár
Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész,
Egger I. és Egger Leó és dr. Vértés L. Lugas, Grósz
Nagy Ferencz Debreczen.

Mótorvevők figyelmébe!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitünően alkal-
mas, leggyorsabb benzinlokomobiljait, melyek V. ker.,
Váci-ut 80. szám alatti gyárban bármikor

üzemben megtekinthetők.

Teljes
főtállás
kifogás-
talan
üzemért

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezeti

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

13-14 éves fiu is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
300 db ellismerő levél a Magyarországon üzemben levő
mótorokról!

Természetes, ezüst üstben minden-
kor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir.
Fensége József főherczeg kamarai szállítója

Kőbánya.

Villamos-világítási és erőátvitel

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek ré-
szére, legelőnyösebben és a legnagyobb
szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építészeti iroda

(Ploz-u. 72.) által képviseltetnek.

Szakosított felvi gositással, tervese-
tekkel és költségvetéssel bárkinek díjtala-
sul szolgál.

Világítótestek, csatlók és szerelvények és választók.

Telefon sz. 503. Telefon sz. 503.

Rész Női Ruha Áruház.

A közelgő husvétii

ünnepekre

remekkeknél remekebb szép gyári
selyem szövet, batist blouzek, alsó
szoknyák és gyermekruhák érkeztek
a legszebb kivitelben, izléses faconban
a legolcsóbb árakban beszerezhetők.
Mérték szerinti rendelések legponto-
sabbban eszközöltetnek

a Rész Női Ruha Áruházban

Kossuth utca 17. sz

Árverési hirdelmény.

Az 1881. XIV. törvényczik 15 §-a
értelmében mindazon arany, ezüst,
ruha és egyéb zálogtárgyak, melyek
1907. év szeptember hó 30-ig belettek
zálogosítva és sem kiváltva sem meg-
hosszabítva nem lettek, azok 1908. év
május hó 6-án délután 2 óra-or
a Zálogintézet helyiségében az Ipar-
hatóság közbenjöttével elárvereztetnek.

Kohn Henrik.

Központi Zálogintézete
Kossuth-u. 15.

Steckenpferd liliomtejszappan

Bergmann és Társától Drezda és Tetschen a/E.

volt és marad a naponta beérkező elő-
merő levelek szerint a szeplő, ugymint az
arckör puhára tételére és a rózsás arz-
szin elérésére a leghatásosabb minden
gyógyító szappan között. Darabja 80 fill.
kapható minden gyógyszerárban, drogué-
riában, szappan kereskedésben és borbély
üzletben.

Házait

vegyen a kinek nincs vagy drága a
lakása, a vasutállomás mellett 393 öles
szeglet telken, 66 méter beépíthető
utczavonallal, tehát tőke befektetésre,
építésre igen alkalmas. Van rajta fele
részben vaspléh és fele részben cse-
réppel fedett négy szoba és két kony-
hából álló lakás, csemege szőlőskert
és az ára csak 4800 frt Kedvező fize-
tési feltétellel eladja **Sümeghy Csapó-**
utca 11. sz. alatt.

Tavaszi ujdonságok

naponta érkeznek a

Központi Női felöltő

áruházba

Simonffy utca 2. sz. (Városi bérház.)
Pongyolák, Blousok, Ruha aljak, Cos-
tümök, leány felöltők, Gallérok és
Női felöltőkben állandóan nagy vá-
laszték

a legolcsóbb árakban.

Mérték szerinti rendelések a leggyor-
sabbban eszközöltetnek.

DEBRECZENI Első Takarékpénztár.

Alakult 1846-ban.

Központja a „Tisza vidéki Hitelszövetkezetek”
kötelékének.

Igazgatóság:

Zádor Lajos kir. tanácsos.
elnök — vezérigazgató.

Komlóssy Arthur
aligazgató.

Dalmy Kálmán
Györffy Aladár
dr. Nagy Lajos

Novelli Ede
Simonffy Emil kir. tanácsos.
Szabó Kálmán orsz. képviselő.

Tóth Béla.

Felügyelők:

id. Kardos László, Csanak János
Bárdos Géza, főrevisor Szabó Lajos, Weszter István.

Jogtanácsos: Tüdös János.

Cégjegyzők:

Lovász János főkönyvvezető.

Gaszner Géza jelz. oszt. vezető.

Részvénytőke 3 millió korona.

Tartalékok: 7 millió korona.

Összes alapok 10,000,000 K.

Vegyesbolt

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfi ruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
1 szelvény	1 szelvény 15 korona
1 szelvény	1 szelvény 17 korona
1 szelvény	1 szelvény 18 korona
1 szelvény	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, selyem-kamgarant stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségességét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss aruban.

Lakások, üzletek, gyárak villanyvilágítási és erőátviteli berendezéseit szakszerűen készíti

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök, budapesti cég, debreczeni szerelési fiókja (Piacz-u. 63.) Berendez gazdaságok, gyárak, nyaralók saját géppel való villanyvilágítását és ezzel kapcsolatos vízvezetéki berendezését. Terv és költségvetés díjtalan.

Sebesedések

legyenek azok bármint természetűek, gondosan megvédendők minden tisztáltság ellen, mert ezáltal a legkisebb seb is elmörgesedik és nehezen gyógyuló sebet idézhet elő. 40 éve már, hogy a megpuhító huzókenőcs, Prágai házi kenőcs név alatt, mint egy nélkülözhetetlen kötőszert ismeretes. Ez megvédi a sebet, csillapítja a gyulladást és fájdalmat, üdítően hat és elősegíti a benövést és gyógyulást. Postaszékküldés naponta

1 doboz 70 f. fél doboz 50 f. Postán 8 K 16 f. előre küldéssel 4 doboz 7 kor. előre küldéssel 10 doboz. Ausztria-Magyarország bármely részébe bérmentve szállítatik. A csomag minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

FRAGNER B. cs. és kir. udvari szállító a „Fekete-sas” gyógyszerárúháznál Prága, Kleinseile, Nerudagasse sarkán 203. sz. Raktár: Ausztria-Magyarország gyógyszerárúháznál.

Rölcsey kávéházat

uj bérli kezeli,
ahol legjobban lehet szórakozni.
A tulajdonos.

Térei J. Utóda cég

festék és lakkok árjegyzékének kivonata.

1 ko Falzöld porban	16 kr.
1 " Ocker sárga	12 "
1 " Szarínóber	12 "
1 " Ózbarna	12 "
1 " Lincolnum padlómasz	56 "
Borostyan	56 "
Copallack	50 "

Ugyszintén mindenféle olajba törtött kész festékek 30% olcsóbb mint idáig volt.

Kerékpár, varrógép, gramofon

villamosági cikkek és mindenemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék: lemez ujdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománczolás, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készíjük.
Geller és Németh műszerészek,
Debreczen, Hatvan-utca 8. szám.

Szerdahelyi Adolf

szobafestő és tapétázó
Debreczen
Mester utca 21. sz.

Blattner Gyula DEBRECZEN.

Alapított 1801. évben. Alapított 1801 évben.
Legrégibb épület üvegezési és kép keretozési vállalata, tükrök, képek és kész ablakok nagy raktára.
Piacz-utca 69. sz. Megyeházzal szemben.
Az építkezési idény beáltával ajánlja magát üvegezési munkálatokra, kép keretozések a legmodernebb izléssel, melyek rajz után is készíttetnek olcsó árak mellett. — A legszebb képkeretek több mint 500 mintában kapható.
Telefon 468

Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat r.-t.

Ajánlja olcsósága és kiválóan jó minősége folytán országszerte kedvelt és ugyfűtési, mint cséplési célokra kitűnően alkalmas
baglyasaljai és Józsefaknai darabos szenet.
Megrendelések mindenkor pontosan és a legnagyobb gondal intézettek el.
Rendelményeket elfogad Debreczenben:
Klein Adolf Csapó-utca 23. sz.

Nemcsak Debreczenben

hanem az egész Magyarhonban el van ismerve, hogy a legtartósabb, tehát a legolcsóbb ruhák egyedül

NEUMANN M.

cs. és királyi udvari szállító
férfi-, fiu, és leány gyermek ruha áruházában szerezhethők be,
Debreczen, Piacz-u. 51. (Csanak ház.)